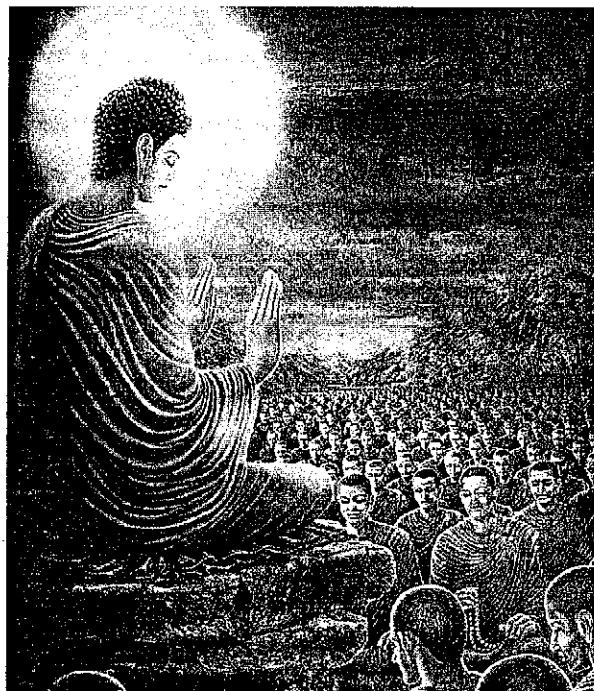

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhonratchasima Campus

ประวัติและค่านิยมบพกสวัสดิ์มนตร์ ๙ ตា บาน

สอนและเรียนรู้
โดย
พันเอก สำราญ ก้านพลูกาง ป.ธ. ๙, พ.น.
อาจารย์พิเศษ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

สวนสิริกิจ

คำปาราภ

หนังสือถ้าแก้ที่สุดทางพระพุทธศาสนาที่ชาวพุทธรู้จักคือเล่มหนึ่ง คือ หนังสืออธิคติธรรมนาน ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมบทสวดมนต์ในงานพิธีทำบุญด้วยต่าง ๆ ของชาวพุทธมาแต่โบราณกาล สมัยก่อน เมื่อสัก ๕๐ ปีขึ้นหลังไปแล้ว ใจระบบทวีปเป็นพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา จะต้องไปอยู่ที่วัดก่อนเป็นเวลา ๑ เดือนเป็นอย่างน้อย เพื่อศึกษาบนบรรณเนินประเพณีและกิจวัตรของพระสงฆ์ บางวัดถึงกับต้องไปปฏิบัติบำเพ็ญพระสงฆ์ด้วย พระสงฆ์จะให้กุลบุตรเหล่านั้นท่องหนังสือเจิดคำนันและอธิบายความหมายตลอดทั้งประโภชน์ของการสวดมนต์ให้ทราบก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทที่จะต้องใช้สวดมนต์ทำวัตรหรือสวดในพิธีทำบุญด้วยต่าง ๆ

ประเพณีการอยู่วัดก่อนบวชนี้ ในปัจจุบันได้เลือนหายไป ไม่ค่อยได้รับความสนใจปฏิบัติจากชาวพุทธเรา ถูกหานานบานคนเข้าวัดในวันบวชเลยก็มี ข้ออ้างก็คือไม่มีเวลา บานคนไปทำงานต่างจังหวัด างานไม่ได้ หากจะมาอยู่วัดก่อนบวชตัวบวชรับไม่อนุญาต ก็เลยต้องมาในวันบวชเลยที่เดียว และก็บวชอยู่เพียง ๗ วัน หรือ ๑๕ วัน เป็นอย่างมาก มิหนำซ้ำบวชแล้วบ้างวัดก็ไม่ได้จัดการศึกษาอบรมอะไร เดียวไปนั้นทำนั้นก็ลืมวันถัดไป เรียกว่า เก็บงำนไม่รู้จักหนังสือเจิดคำนันเลยก็ว่าได้ ยกเว้นถูกหานานที่ตั้งใจสนใจศึกษาจริง ๆ ก็พอเมื่อบ้างแต่น้อยเต็มที่

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ คือเมื่อไม่ได้ศึกษาหากความรู้จากหนังสือดังกล่าว เสียงบ่นจากสังคมก็ดังมากขึ้น ว่า พิพพระสวดมนต์แล้วไม่รู้เรื่องว่าพระสวดอะไร ความเห็นห่างจากวัดก็อย่างๆ เพิ่มมากขึ้น ๆ ความไม่เข้าใจสัมมูลกับผู้อื่นคุ้นเคยกับพระพุทธศาสนาที่ค่อย ๆ จางหายไป ๆ และดูเหมือนเหตุการณ์ดังกล่าวจะทำให้ความรุนแรงยิ่งขึ้น ในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต หากเราไม่ช่วยกันหาทางป้องกันและแก้ไขให้ทันเหตุการณ์

ผู้เขียนมีความปรารถนาอย่างเห็นถูกหานานไทยเรา มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ จึงได้รวบรวม และเรียนรู้ในหนังสือเรื่อง “สวดมนต์ถ้าคำนัน และสวดมนต์บูชาพระประจำวัน” ขึ้น แม้ถูกหานานชาวพุทธเราจะจำบทสวดมนต์แต่ละบทไม่ได้ก็ตาม แต่หากได้อ่านได้ศึกษาจากหนังสือเล่มนี้แล้ว หวังว่าจะพอเข้าใจบทสวดมนต์แต่ละบทที่พระสวดได้ว่า มีวัตถุประสงค์อะไรในการสวดแต่ละบท และแต่ละบทมีความสำคัญอย่างไร พร้อมทั้งมีประวัติความเป็นมาเกี่ยวข้องกับบทสวดมนต์บันทึก อย่างไร

นอกจากบทสวดมนต์รวม ๕ บทแล้ว ผู้เขียนได้นำบทสวดมนต์บูชาพระประจำวันและคำศพที่มักใช้พิเศษทางพระพุทธศาสนา มาเสนอไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย ชาวพุทธเรานิยมสวดมนต์บูชาพระประจำวันที่ตรงกับวันเกิดของตน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดี เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้แล้วจะได้ทราบว่า บทสวดมนต์บูชาพระประจำวันที่ตรงกับวันเกิดของตนนั้นมีความหมายอย่างไร และจะทำให้ถูกหานานไทยเราได้เข้าใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาได้อีกขั้นหนึ่งด้วย ซึ่งเรื่องนี้ได้เรียนทำความเข้าใจไว้ในประวัติบทสวดมนต์บูชาพระประจำวันปัจจุบันต่าง ๆ แล้วว่า เป็นกุสโลบายหรือวิธีการอันชาญฉลาดอย่างหนึ่งของนักประชญบรรพบุรุษไทยของเรา ที่ต้องการให้ถูกหานานไทยชาวพุทธได้เข้าใจเรื่องไสยาสตร์กับพุทธศาสตร์มากยิ่งขึ้น จะได้หันมาสนใจศึกษาเล่าเรียนพระพุทธศาสนาของเราร่วมกันไปให้ในชีวิตประจำวันให้เกิดความสุขความเจริญดังที่เราทุกคนปรารถนาต่อไป

หนังสือเล่มนี้ที่ตั้งขึ้นว่าเก้าด้านแทนคำว่าเจ็ดด้านนี้ ก็เพื่อมีบทสรุปนั้นพร้อมทั้งคำแปลและประวัติความเป็นมาในหนังสือเล่มนี้ รวม ๕ บท นั่นเอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านและผู้สนใจทั่วไปได้ในระดับหนึ่ง บุญคุณและคุณงามความดีนี้ได้เกิดขึ้นจากการรวบรวมและเรียนเรียงหนังสือนี้ ผู้เขียนขออุทิศเดคุณพ่อแม่คุปชชาธารย์และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ขอท่านผู้อ่านทุกท่านได้รับความหวังดีและปราถนาดีจากผู้รวบรวมและเรียนเรียง โดยทั่วไป

พันเอก

(สำราญ กานพลูกกลาง)

อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. บทสรุปมติที่เก้าด้านนau	๑
๒. บทที่ ๑ มงคลสูตร	๒
๓. คำแปลบทมงคลสูตร	๓
๔. ประวัติความเป็นมาของบทมงคลสูตร	๔
๕. บทที่ ๒ รตนสูตร	๕
๖. คำแปลบทรตนสูตร	๕
๗. ประวัติความเป็นมาของบทรตนสูตร	๗
๘. บทที่ ๓ กรณียเมตตสูตร และคำแปลบทกรณียเมตตสูตร	๘
๙. ประวัติความเป็นมาของบทกรณียเมตตสูตร	๙
๑๐. บทที่ ๔ ขันธปริตร	๑๐
๑๑. คำแปลและประวัติความเป็นมาของบทขันธปริตร	๑๑
๑๒. บทที่ ๕ โนรปริตร	๑๒
๑๓. คำแปลและประวัติความเป็นมาของบทโนรปริตร	๑๓
๑๔. บทที่ ๖ ชาชักคสูตร และคำแปลบทชาชักคสูตร	๑๔
๑๕. ประวัติความเป็นมาของบทชาชักคสูตร	๑๕
๑๖. บทที่ ๗ อาภานาภីยปริตร	๑๖
๑๗. คำแปลบทอาภานาภីยปริตร	๑๗
๑๘. ประวัติความเป็นมาของบทอาภานาภីยปริตร	๑๘
๑๙. บทที่ ๘ อังคุลินาลปริตร, คำแปล และประวัติความเป็นมา	๑๙
๒๐. บทที่ ๙ โพชพังคปริตร	๒๐
๒๑. คำแปลบทโพชพังคปริตร	๒๑
๒๒. บทสรุปบทที่บูชาพระประจำวัน	๒๒
๒๓. บทสรุปบทที่บูชาพระประจำวันอาทิตย์และวันขันหมេງ	๒๓
๒๔. บทสรุปบทที่บูชาพระประจำวันอังคารและวันพุธ	๒๔
๒๕. บทสรุปบทที่บูชาพระประจำวันเสาร์และวันพฤหัสบดี	๒๕
๒๖. บทสรุปบทที่บูชาพระราหู ประจำวันพุธ (ผู้ที่เกิดกลางคืน)	๒๖
๒๗. บทสรุปบทที่บูชาพระประจำวันศุกร์ และบูชาพระเกตุ	๒๗
๒๘. สีประจำวันกำกอกอน	๒๘
๒๙. คำศัพท์ที่มักใช้พิจารณาพระพุทธศาสนา	๒๙

๓๐. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันอาทิตย์	๔๙
๓๑. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันจันทร์	๕๗
๓๒. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันอังคาร	๕๗
๓๓. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันพุธ (กลางวัน)	๕๘
๓๔. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันราหู (พุธกลางคืน)	๕๘
๓๕. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันพฤหัสบดี	๕๘
๓๖. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันศุกร์	๕๘
๓๗. ประวัติพะประจำวันและบทสรุปน์ที่ประจำวันคนเกิดวันเสาร์	๕๘

บทสรุปนัดที่เก้าดำเนินงาน

โดย พันเอก สำราญ ก้านพูงผล

ในการไปร่วมพิธีทำบุญต่าง ๆ ตามประเพณีของชาวพุทธนั้น เรายังคงได้ยินคนร่วมพิธีทำบุญพูดหรือบ่นเชิงถกคำถกอยู่เสมอว่า “พึงพระสวัตตน์เดล้ำไม่รู้เรื่อง เมื่อไม่รู้เรื่องก็ไม่เข้าใจความหมายและความประسنศ์ของการสักการฟัง แล้วพระจะสวัตตน์ไปฟากใน” บางคนถึงกับพูดอย่างนี้อารมณ์ว่า “เมื่อไรพระจะสวัตตน์เป็นภาษาไทยสักที กันฟังจะได้รู้เรื่อง ขึ้นสวดเป็นภาษาบาลีอยู่อย่างนี้ จะได้ประโภชน์อะไร” ว่าเข้าไปนั่น บางคนพูดหนักไปกว่านั้นก็มี คือ กล่าวหาว่า ที่คนไม่เข้าใจ ไม่ยกฟังธรรม และเบื้องการฟังพระสวัตตน์ ก็พระจะสวัตตน์ หรือเกณ์ เป็นภาษาบาลีนี่แหละ ว่าอย่างนั้น

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนคิดและคำนึงถึงการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้เสมอมา ในโอกาสที่ผู้เขียนได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ให้เป็นอาจารย์พิเศษ ถวายความรู้แด่พระนิสิตของมหาวิทยาลัยฯ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน ในหลายรายวิชาในแต่ละปี เช่น วิชาธรรมปะญกต์ วิชาแต่งผ้าที่ภาษาบาลี วิชาสัมมนาการบริหารคณะสงฆ์ วิชาศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก วิชาจิตวิทยาในพระไตรปิฎก วิชาสารสนเทศในพระไตรปิฎก วิชาพุทธศาสนาเก็บสังคมสงเคราะห์ และ วิชาบาลีไวยากรณ์ชั้นสูง เป็นต้น

ในรายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ วิชาบาลีไวยากรณ์ชั้นสูงถือเป็นวิชาที่สำคัญยิ่งเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ดังกล่าว เพราะพระนิสิตจะต้องเข้าใจภาษาบาลีเกี่ยวกับการเขียน การสวดมนต์ การเกณ์ และการอธิบายธรรมะ พระสงฆ์ถือเป็นผู้ที่จะต้องถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจภาษาธรรมะไปสู่ชาวบ้าน หากไม่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้การเขียน การสวดมนต์ การเกณ์ และการอธิบายธรรมะ ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงตามภาษาบาลีหรือพุทธawan แม้เป็นเห็นนี้ ก็จะทำให้การปฏิบัติตามคำสอนของพุทธองค์ผิดเพี้ยนไปได้ด้วย พระสงฆ์นั้นเองจะเป็นผู้อธิบายให้คนฟังเกณ์หรือฟังพระสวัตตน์รู้เรื่องและเข้าใจได้

ดังนั้น ในการสอนวิชาบาลีไวยากรณ์ชั้นสูง นั้น นอกจากสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยฯ แล้ว ผู้เขียนยังได้มอบหมายงานให้พระนิสิต ไปค้นคว้าและทำรายงานมาส่งด้วย เรื่องที่ให้พระนิสิตทำรายงานเกี่ยวกับวิชาบาลีไวยากรณ์ฯ ในแต่ละปีก็มีหลายเรื่อง แต่เรื่องที่จะนำมาพูดในครั้งนี้ ก็คือเรื่องบทสรุปนัดที่เก้าดำเนินงาน โดยผู้เขียนให้พระนิสิตค้นคว้าว่า ในหนังสือเจ็ดคำานานนั้น มีบทไหนบ้างที่เป็นคำานานเจ็ดบท ให้เขียนเป็นภาษาบาลีให้ถูกต้อง บทใดเป็นคำประพันธ์ประเทรอร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ก็ให้เขียนให้ถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์นั้น ๆ ด้วย นอกจากรากนี้ ให้หาวัดถุประสงค์ คำแปลและประวัติความเป็นมาของบทสรุปนัดที่เจ็ดคำานานแต่ละบทด้วย ที่สำคัญที่สุด คือ ให้เขียนคำวายลายมือของตนเอง (ไม่พิมพ์) ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้ความรู้ให้เขียนขานเข้าไปทางประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ด้วยนั่นเอง

จากการสอนและการให้ทำรายงานโดยวิธีนี้ นับว่าได้ผลดีในระดับหนึ่ง คือ นอกจากทำให้พระนิสิต habitats หรือส่วนมากที่ซึ่งไม่รู้ว่าบทไหนบ้างเป็นบทเจ็ดคำานานและมีความมุ่งหมายคลอคลังทั้งคำแปล

และความเป็นมาอย่างไร ก็พอลอยได้รู้ไปด้วย ที่สำคัญทำให้รู้และเข้าใจการเขียนภาษาบาลีดีขึ้น ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของจัดตั้นนแต่ละบทอีกด้วย เมื่อพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในบทสรุป มนต์ต่างๆ แล้ว ก็จะได้นำไปถ่ายทอดให้กันที่ฟังพระสาวกคนดีไม่รู้เรื่องนี้ได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

ผู้เขียนคิดว่า หากชาวพุทธหรือคนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเช่นเดียวกับพระนิสิตด้วยแล้ว ก็จะสร้างศรัทธาปساทะ ความเชื่อความเลื่อมใสในพระสงฆ์หรือในพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น ที่สำคัญจะมีความเชื่อมั่นและยึดถือบทสรุปคนต่างๆ มากขึ้น และหากมีโอกาสฟังพระสาวกนั้น ก็จะตั้งใจฟังโดยเคร่งครัด เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้นด้วย ซึ่งก็จะตัดปัญหาที่ว่า “ ฟังพระสาวกคนดีแล้วไม่รู้เรื่อง ” ไปได้อีกวิธีหนึ่ง หากความคิดนี้ ผู้เขียนเชื่อได้ว่ารวมและเรียบเรียงคำน้ำเสียงทั้งหมดไว้แล้ว เพื่อออกเผยแพร่แก่世人 สาธารณะนี้ ผู้เขียนเชื่อได้ว่าที่สามารถจะทำได้ สำหรับบทสรุปนั้นที่เป็นภาษาบาลีบางบทที่ยาวนั้น จะนำเสนอด้วยเฉพาะต้นบทและท้ายบท เพียงพอให้ทราบว่าเป็นบทอะไร เท่านั้น ส่วนคำแปลและประวัติความเป็นมาของแต่ละบท จะนำเสนอไว้ทั้งหมด เนื่องตามบทนั้น ๆ ทั้งนี้ เพราะต้องการเน้นความเข้าใจเป็นสำคัญ

ในการรวบรวมและเรียบเรียงบทสรุปนั้นนี้ นอกจากจัดตั้นนารหีดานหรือตั้นนารหีดาน ๓ บทแล้ว ผู้เขียนได้เพิ่มบทที่ ๔ อังคุลามาลปริตร และบทที่ ๕ โพชยังคปริตร ไว้ด้วย เพราะมีปรากฏอยู่ในหนังสือ บทสรุปนั้นที่จัดตั้นนารหีดานด้วย จึงรวมเป็นตั้นนารหีดานบทสรุปนั้น ๕ บท ตามที่เรื่องของหนังสือเล่มนี้ แต่ละบทจะมี บทสรุปนั้น คำแปล ตลอดทั้ง ประวัติและเรื่องราวความเป็นมาโดยพิสดาร ดังต่อไปนี้

บทที่ ๑ บทมงคลสูตร

บทมงคลสูตรนี้ เริ่มต้นบทเป็นเรื่องที่พระอานันดาเล่าความเป็นมาตั้งแต่บทที่ ๑ เอกุมุณ ถูกเอก สมย ฯ เปฯ ฯ อุณภัสติ ฯ เป็นคำประพันธ์ประเททร้อยเก้า ตั้งแต่บทที่ ๑ พุทธ เทวา มนุสสตา ฯ ไปจนจบบท เป็นคำประพันธ์ประเททร้อยกรอง เป็นปักษะชาวยัตตันท์ เวลาพระสงฆ์สรุปบทที่ต่านะเริ่มขึ้นตรงที่พระพุทธเจ้าตรัสเลยก็เดียว คือ ตั้งแต่บทที่ ๑ อสุรนา ฯ พาลาน เป็นต้นไป ตามลำดับดังนี้

พุทธ เทวา มนุสสตา ฯ	มนุคโลกานิ จินดุถุ
อาภุญนานา โสคุณาน	พุทธิ มนุคโลกุตตม.
อสุรนา ฯ พาลาน	ปัญคิตานัญ สารนา
ปุษา ฯ ปุชนีษาน	ເອດມຸງຄລມຸຕຸຕົມ

ฯ ฯ ฯ

ເອດາທິສານີ	ກຕຸວານ	ສພພຸດຸມປ່າຊີຕາ
ສພພຸດຸມ	ໂສຫຼື	ຕະນຸເສັ້ນ ມຸງຄລມຸຕຸຕົມນຸຕີ

คำแปล บกนงคคลสูตร

บกนงคคลสูตร เป็นสูตรที่พระพุทธองค์ตรัสอีกร่องที่เป็นมงคล ๓๙ ประการ มงคลคือเหตุแห่งความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ โดยเริ่มตั้งแต่บทว่า อสوانา ๑ พาลาน ๒ เป็นต้นไป มี ๑๐ คาถา แต่หากรวมทั้งคากาน้ำและคากาสรุปด้วย จะรวมเป็น ๑๒ คาถา ซึ่งมีคำแปลโดยสรุปดังนี้

ข้าพเจ้า (พระอานันท์) ได้สัตบันมาแล้วอย่างนี้ว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ซึ่งเป็นอารามที่อนาคตบิษัทกิจกรรมสร้างถาวร ในเมืองสาวัตถี ครั้นนั้นแล้ว เทวตาองค์หนึ่ง ครั้นเมื่อราตรีปฐมขามล่วงไปแล้ว (เช้า) มีรัศมีอันงามยิ่งนัก ขังพระเชตวันทั้งสิ้นให้สว่างไสวแล้วเข้าไปเสียพระผู้มีพระภาคจนถึงที่ประทับ ครั้นเข้าไปใกล้แล้วชี้จิตวายภิกวิชาทพระผู้มีพระภาคเจ้า และได้ยินอยู่ ณ ที่สมควรส่วนข้าพเจ้า (ไม่นั่ง) ยืนเรียบร้อยແลัวได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยคากา่าว่า

“ หมายเหตุและมนุษย์เป็นอันมาก ผู้หวังความสวัสดิ์ (ความปลดปล่อย) ได้คิดหมายมงคลหั้งหลาย (ว่าคืออะไร) ขอพระองค์ทรงแสดงมงคลอันอุดม ด้วยเด็ด ”

พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัส (มงคล ๓๙) ด้วยพระคณาذهลันนี้ว่า การไม่คบคนพาลหั้งหลาย ๑ การคบบุพเพศิหหั้งหลาย ๑ การบูชาคนที่ควรบูชาหั้งหลาย ๑ ๓ ข้อนี้เป็นอุดมงคล (เหตุแห่งความเจริญ)

การอยู่ในประเทศไทยอันสมควร ๑ ความเป็นผู้มีบุญ (ความดี) อันทำไว้แล้วในการก่ออน ๑ การดึงคนไว้ช่วย (อุยก็อง) ๑ ๓ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

การได้สัตบันครับฟังมาก ๑ การมีคิดปสาสติ ๑ การมีวินัยอันได้ศึกษาดีแล้ว ๑ วาจาสุภาษณ์ ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล (เหตุแห่งความเจริญอันสูงสุด)

การบำรุงการดำเนินค่า ๑ การลงเคราะห์อุก ๑ การลงเคราะห์บรรยาย ๑ การงานหั้งหลายไม่ถังถังชาภูต ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

การให้ทาน ๑ การประพฤติธรรม (ความถูกต้อง) ๑ การลงเคราะห์ญาติหั้งหลาย ๑ การงานหั้งหลายไม่มีโทษ (ผิด) ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

การคงเวียนจากนาป (ความชั่ว) ๑ ความสำรวม (เวียน) จากการคืนน้ำมา ๑ ความไม่ประมาทในธรรม (เรื่อง) หั้งหลาย ๑ ทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

การเคารพต่อบุคคลควรเคารพ ๑ ความไม่จองหอง ๑ ความยินดีกับของอันมีอยู่ ๑ ความเป็นผู้รู้อุปการะที่ผู้อื่นกระทำแล้วเกิดน ๑ การพึงธรรมตามกาลเวลาอันสมควร ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

ความอดทน ๑ ความเป็นผู้ว่าจ่ายสอนง่าย ๑ การได้เห็นสมณะ (ผู้สงบน) ๑ การสอนท่านธรรมตามกาลเวลาอันสมควร ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

ความเพียรพยายาม ๑ การประพฤติธรรมบรรย ๑ การเห็นอริยสัจหั้งหลาย ๑ การทำให้แจ้งช่องพระนิพพาน ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมงคล

จิตที่ไม่ห่วงใยหาด้วยโลกธรรม ๑ จิตไม่เครียโศก ๑ จิตไม่มีกิเลสเพียงดังธุลี ๑ จิตเกย์จาก
โยคะ ๑ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอุดมมงคล (รวมทั้งหมดเป็นมงคล ๒๙ ประการ)

เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายกระทำ (ปฏิบัติตาม) มงคลทั้งหลายที่นี่ ย่อมเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ในที่
ทั้งปวง ย่อมถึงความสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน (ทั้ง ๒๙) ข้อนี้เป็นมงคลอันอุดม (สูงสุด) ของเทวดาและ
มนุษย์ทั้งหลายเหล่านี้.

ประวัติความเป็นมาของมงคลสูตร

ประวัติความเป็นมาของมงคลสูตรนี้ปรากฏในหนังสือมังคลัดที่ปนี (หลักสูตร ป.ร.๔) ว่า ใน
สมัยนั้น มหาชนในชนพุทธปชุชนเที่ยวประชุมกันในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่ประดู่เมืองบ้าง ที่ว่าการบ้าง ที่
สำหรับประชุมกันบ้าง ในการประชุมกันนั้น ก็มีการนำเรื่องต่าง ๆ มาเล่าสู่กันฟัง บางครั้งถึงกับให้เงินให้
ทองเชิญกันมาพูดกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจ เช่น เรื่องนางสีดา เป็นต้น กว่าเรื่องหนึ่ง ๆ จะ
จบ ก็ใช้เวลาเป็น ๓ เดือน หรือ ๔ เดือน ก็มี

วันหนึ่ง เรื่อง “ มงคล ” ก็เกิดเป็นปัญหาขึ้นว่า “ อะไรเป็นมงคล ไกรรูปัจจัยมงคลบ้าง ” บาง
พวกลักษณะว่า สิ่งที่เห็นด้วยตามนั้นแหล่งเป็นมงคล บางพวกลักษณะว่า ไม่ใช่ สิ่งที่ได้ฟังด้วยหูต่างหากเป็น
มงคล บางพวกลักษณะว่า ทั้งหมดที่ว่านั้น ไม่ใช่มงคลทั้งนั้น อารมณ์ที่ทราบแล้วต่างหากเป็นมงคล

คนทั้งหลายต่างพวกลักษณะว่า แต่กันเป็นกันเป็นเหล่า ไม่คล่องกัน พวกลักษณะเห็น
อย่างไร ก็เชื่อถืออย่างนั้น ตลอดจนมนุษย์พวกลักษณะที่เชื่อถือและยึดถือตามที่ตนเห็นและเข้าใจ แม้พวกล
เทวดาที่รักษามนุษย์ ก็เชื่อถือและยึดถือตามมนุษย์นั้น ๆ ไปด้วย วันหนึ่ง พวกลเทวดาจึงเข้าไปถามท้าว
สักกิเทวราชหรือพระอินทร์ ซึ่งเป็นจอมของเทวดา พระอินทร์ก็ให้ลงมาตามพระพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้น
พระองค์ประทับอยู่ที่พระเศวตวันมหาวิหาร ที่อนกนบิณฑิกเกรญชีสร้างถวาย เทวดานั้นลงมากราบทูลถาม
พระพุทธเจ้าในเวลาปฐมขยานผ่านพ้นไปแล้ว พระพุทธทรงคั่งครั้งเรื่องมงคลตามที่ปรากฏในมงคลสูตร
ดังกล่าวแล้ว ดังนั้น ชาวพุทธเราจึงนิยมนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์บนมงคลสูตร ในงาน
มงคลพิธีต่าง ๆ เพื่อฟังและนำไปประพฤติปฏิบัติให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทราบเท่าทุกวันนี้

บทที่ ๒ รตนสูตร

บทรตนสูตร เป็นคำประพันธ์ประเกียรติกรอง เป็นอันทรงวิชัยรัตน์ ดังนี้

yanis	ภูตานิ	สามาคตานิ
ภูมานิ	วา	yaniv
สพุเพว	ภูตा	สุมน่า
อโถปี	สกุกุจ	สุณณตุ
	กาสีต	

ญาณิช ภูตานิ สมากตานิ
ภูมานิ วา ญาณิว อนุตติกุณ
ตตากต์ เทวนุสุสปูชต์
สุนิ นมสุสาม สุวัตติ ໂຫດ.

บ.บ.๒๔๕/๕, บ.ส.๒๔๕/๗๖๙

คำแปล บทราชนถุตร

หมู่กุศ (เทวคा) เหล่าได เป็นภูมแท้วคากีดี หมู่กุศเหล่าไดเป็นอาทเทวคากีดี ซึ่งมาประชุมกันแล้วในที่นี้ ขอหมู่กุศเหล่านี้ทั้งหมดให้เชา จงเป็นผู้มีจิตโสมนัส อนิจ งฟังภารมีตโดยการพ เพราเหตุนี้แล ท่านทั้งหลายเหล่าหมู่กุศทั้งปวง งฟังพระปริตร กระทำไม่ตริตริในหมู่มนุษยชาติ.

มนุษย์ทั้งหลายเหล่าได ย้อมกระทำแพลกรรมในกลางวันหรือกลางคืน เพราเหตุนี้แล ท่านทั้งหลายจะเป็นผู้ไม่ประมาท รักษาหมู่มนุษย์เหล่านี้.

ทรพย์เครื่องปัลลีใจอันไดอันหนึ่ง ในโลกนี้หรือในโลกอื่นก็ต หรือรัตนะอันไดอันประณีต (สำคัญ) ในสวรรค์ก็ตาม วัดถืออันนี้จะเสมอควยพระคตากตเจ้า ย้อมไม่มี แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีต (อันสำคัญ) ในพระพุทธเจ้า ควยคำสัตย์อันนี้ ขอความสวัสดิ งมี. (พระพุทธเจ้า)

พระคายมนูนิเจ้า มีพระทัยดำรงมั่น ได้บรรลุธรรมอันได เป็นที่สืบไปแห่งกิเลส เป็นธรรมอันไม่มีมัวรมณ์ (อมตะ) เป็นธรรมอันประณีต สิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอควยพระธรรมนั้น ไม่มี แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระธรรม ควยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ งมี. พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ ทรงสรรเสริญแล้วซึ่งสามารถอันได ว่าเป็นธรรมอันสะอาด บัณฑิตทั้งหลายกล่าวแล้วซึ่งสามารถอันได ว่าเป็นอนันตริยะให้ผลโดยคำค้น สามารถอันเสมอควยสามารถนั้น ย้อมไม่มี แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีต (อันสำคัญ) ในพระธรรม ควยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ งมี. (พระธรรม)

บุคคลทั้งหลายเหล่าได ๔ ข้าพวก ๔ คุ อันสับปุรุษทั้งหลายสรรเสริญแล้ว บุคคลทั้งหลายเหล่านี้ เป็นสาวกของพระสุคต ควรแก่ทักษิณากาน ทานทั้งหลายอันบุคคลถวายแล้วในท่านเหล่านี้ ย้อมเป็นของมีผลมาก แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีต (อันสำคัญ) ในพระสงฆ์ ควยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ งมี. (พระสงฆ์)

อริยบุคคลทั้งหลายเหล่าไดในဏานาพระโකดมเจ้า ประกอบแล้วมีใจมั่นคง มีความไคร่อกแล้ว อริยบุคคลทั้งหลายเหล่านี้ ถึงแล้วซึ่งพระอรหัตตผล ที่ควรหันพระนิพพาน ไดซึ่งความดับกิเลสโดยเปล่าๆ ไม่ต้องซื้อ แต่เมสวายผลอยู่ แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระสงฆ์ ควยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ งมี. เสนอขื่อนเป็นของอันบุคคลปีกไว้แล้วในแผ่นดิน ไม่หวั่นไหวด้วยพายุ ๔ ทิศ ฉันได ผู้ใจ

หงั้นเห็นอริยสัจจ์ทั้งหลาย เรายังกู้นั้นว่าเป็นสับปุรุษ ผู้ไม่หวันไหวด้วยโลกธรรม ฉันนั้น แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีต (อันสำคัญ) ในพระองค์ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระอริยสงฆ์)

พระโสดาบันเข้าพากโภคกระทำให้แจ้งอยู่ร่องอริยสัจจ์ทั้งหลาย อันพระศาสดาแสดงไว้ตัวแล้ว ด้วยปัญญาอันลึกซึ้ง พระโสดาบันเข้าพากนั้น แม้ยังเป็นผู้ประมาณเพลิดเพลินอยู่ก็ตี ถึงกระนั้นท่านย้อนไปอีกจากพ่อ คือ ท่านจะเกิดอีกอย่างร้ายเพียง ๑ ชาติเท่านั้น แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระองค์ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระโสดาบัน)

สักการที่ภูริ วิจิจจา และสีลัพพดปramaส อันได้อันหนึ่ง ชั้นมีอยู่ ธรรมทั้ง ๗ หมู่นั้น อันพระโสดาบันบุคคลจะได้แล้ว พร้อมด้วยทั้งสันสมบัติคือ โสดาปัตติมรรคที่เดียว อนึ่ง พระโสดาบันบุคคลเป็นผู้พ้นแล้วจากอบายทั้ง ๔ ไม่อาจเพื่อจะกระทำอภิฐานะทั้ง ๖ อย่าง คือ อนันตริยกรรม ๕ และ อุทิศต่อ ภาราอื่น (เห้าริศภาราอื่น) แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระองค์ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระโสดาบัน)

พระโสดาบันบุคคลนั้น เมื่อกระทำบปกรณ์ ด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ เข้าบ้าง เพราความ พลังพลาด ถึงกระนั้น ท่านไม่ควรเพื่อจะปักปิดบปกรณ์อันนั้น ความเป็นแห่งบุคคลนี้ทางพระนิพพาน อันเห็นแล้ว ไม่ควรเพื่อปักปิดบปกรณ์ ซึ่งบปกรณ์อันนั้นอันพระผู้มีพระภาคเจ้าครับแล้ว แม้อันนี้ เป็นรัตนะอันประณีตในพระองค์ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระโสดาบัน)

ครั้นเมื่อพุ่นไม้ในป่า มียอดอันบานแล้วด้วยกิ่งก้านในดันคิมยะฤทธิ ฉันได้พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงธรรมอันประเสริฐยิ่ง เพื่อประโภชน์แก่สัตว์ทั้งหลายให้ถึงพระนิพพาน ฉันนั้น แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระพุทธเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. พระพุทธเจ้า ผู้ประเสริฐ ประกาศธรรมอันประเสริฐ นำชี้ธรรมอันประเสริฐ เป็นผู้เดิมล้นได้แสดงแล้วชี้ธรรมอันประเสริฐ แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระพุทธเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระพุทธเจ้า)

กรรมก่างของพระอริยบุคคลเหล่าใดสิ้นแล้ว กรรมใหม่ย้อนไม่มีปรากฏ พระอริยบุคคลเหล่าใดมีจิตอันหน่ายแล้วในภาพต่อไป พระอริยบุคคลเหล่าท่านนี้มีพิชัยนั่นแล้ว มีความพอใจอกไม่ได้แล้ว เป็นผู้มีปัญญา ย้อนปรินิพพาน เมม่อนประทีปอันดับไป ฉันนั้น แม้อันนี้เป็นรัตนะอันประณีตในพระองค์ ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ งามี. (พระอริยสงฆ์)

หมู่กุฎเหล่าใด เป็นกุณมเทวคากีดี เป็นอากาสเทวคากีดี ซึ่งมาประชุมกันแล้วในที่นี้ เราทั้งหลาย ชนมั斯การพระพุทธเจ้า ผู้มาแล้วอย่างนั้น ผู้อันเทพคานและมนุษย์บูชาแล้ว ขอความสวัสดิ์ งามี.

หมู่กุฎเหล่าใด เป็นกุณมเทวคากีดี เป็นอากาสเทวคากีดี ซึ่งมาประชุมกันแล้วในที่นี้ เราทั้งหลาย ชนมั斯การพระธรรม อันมาแล้วอย่างนั้น อันเทพคานและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว ขอความสวัสดิ์ งามี.

หมู่กุฎเหล่าใด เป็นกุณมเทวคากีดี เป็นอากาสเทวคากีดี ซึ่งมาประชุมกันแล้วในที่นี้ เราทั้งหลาย ชนมั斯การพระสงฆ์ ผู้มาแล้วอย่างนั้น ผู้อันเทพคานและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว ขอความสวัสดิ์ งามี.

ประวัติความเป็นมาของรัตนสูตร

บทสวดมนต์บัตรตนสูตรนี้ โดยมากพระสงฆ์จะสวดในพิธีมงคลทั้งหลาย แต่ไม่สวดเดือนบก จะตัดบทและบลลงตรงบทที่ว่า ข้อ ๔ ปูราณ นว นดุติ สมุก ๑ เป ๑ เอเดน สาเจน สุวัตติ ใหหุ. รัตนสูตรนี้มีประวัติความเป็นมา ซึ่งพระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ ดังนี้

ครั้งหนึ่งในพระนคร ไฟศาลาหรือเมืองเวสาลี ซึ่งเป็นพระนครที่มีชัตติสกุล (กษัตริย์) นาคนาย ได้เกิดภัยใหญ่หลวงขึ้นอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ๓ กัป คือ

๑. พยาธิกภัย กัยเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ
๒. อนุสัตภัย กัยเกิดจากอนุญาติเบียบ
๓. ทุพภิกภัย กัยเกิดจากข้าวยากหมายแพ่ง (ของแพง)

ชาวพระนคร ไฟศาลาภัน ได้รับความเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า จึงพากันเข้าไปเฝ้าพระบรมกษัตริย์ (ผู้เป็นประมุข) แล้วกราบบุกครวตว่า แต่ไหนเด็ดไรมาบ้านเมือง ไม่เคยเป็นเช่นนี้ ครั้งนี้ พระร้ายจะเป็นเพราะ เหล่าพระมหาภัตติริย์ได้ตั้งอยู่ในธรรม บ้านเมืองจึงประสบภัยต่าง ๆ และประชาชน ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้

พระบรมมหาภัตติริย์จึงทรงอนุญาตให้ชาวพระนคร ได้พิจารณาหาทางแก้ไข ในที่สุด ได้ถกลงกัน ให้กราบอาราธนาสามเดือนสัมมาสันพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้นพระองค์ประทับอยู่ที่กรุงราชคฤห์ ให้เด็ดจมา เพื่อรับจักภัยในพระนคร ไฟศาลา สามเดือนพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับการอาราธนาของพระเจ้าลิขิตวิ กษัตริย์ แห่งกรุงเวสาลี แล้ววันหนึ่งพระองค์จึงเสด็จสู่กรุงเวสาลี พร้อมด้วยพระสงฆ์สาวก ๕๐๐ รูป

ในขณะที่พระพุทธองค์เสด็จพุทธดำเนินไปยังพระนครเวสาลีนั้น พระราษฎร์มหาภัตติริย์และชาว พระนคร พร้อมด้วยหมู่อนพรหมินทร์ (เทวตา, พระอินทร์, พระพรหม) ต่างกีฬากันไปกระทำการ สักการบูชาพระสัมมาสันพุทธเจ้า ด้วยการโรยทรายและดอกไม้ พร้อมด้วยของหอมต่าง ๆ ตามมรรคาที่ เสด็จ และยกธัตตรกิ้นแสดงพระอาทิตย์ ประคบชงผ้าชงทิวทั้งที่เป็นของมุญญและของทิพย์ต่าง ๆ ตาม อาการบ้านเรือนและถนนหนทาง แล้วนำสறรพาหารต่าง ๆ ที่มีรสเด็ดมาถวายแด่องค์สมเด็จพระผู้มีพระ ภาคเจ้าพร้อมด้วยหมู่สาวก ๕๐๐ รูป นั้น

เมื่อสามเดือนพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จถึงพระนครเวสาลีแล้ว ทำให้เกิดฝนห่าใหญ่ตกลงมาทั่วพื้น แผ่นดินพระนครเวสาลี ทำให้น้ำท่วมภาคพื้นที่ประมาณเพียงเจ้า พัดเอชาภอกสุกกะ (ของตกปลาก)

ทั้งหลายถอยไปลงในคงคา พระองค์ได้ตรัสเรียกพระอาบน้ำพุทธอุปฐากเข้ามาพับ แล้วครัวสนอกให้ เรียนเรอัรตนสูตรนี้ โดยถือเอาเครื่องพิธีกรรมเที่ยวไปในระหว่างกิ่งแพง ๑ ชั้น แล้วส่วนรัตนปริตรนี้ ตั้งแต่นั้นมาชาวพระนครเวสาลีก็อัญกัน โดยปกติสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเบียบสืบมา เหตุนี้ ชาวพุทธเราจึงนิยมนิมนต์พระสงฆ์มาสวดบทรัตนสูตรนี้ในพิธีทำบุญต่าง ๆ ครามเท่าทุกวันนี้.

บทที่ ๓ กรณียเมตตสูตร

บทสุคณที่เจ็ดตำนานบทที่ ๓ นี้ ได้แก่บทกรณียเมตตสูตร เป็นคำประพันธ์ร้อยกรองภาษาบาลี ประเภทปัญญาวัตรฉันท์ ตั้งแต่ต้นจนจบ กดงนี้

กรณียเมตตสูตรเลน	ยนต์ สนต์ ปต์ อภิสมจุ
ศก.โภ. อช. ฯ สหช. ฯ	สุว.ใจ ชส.ส. มุ.ท. อน.ติ.มานี.
สน.ดุ.ส.ส.โภ. ฯ สก.โภ. ฯ	อปุ.บก.จ.ใจ ฯ ส.ล.ด.ก.ว.ต.ต.
สน.ดิน.ทร.โภ. ฯ นิป.โภ. ฯ	อปุ.ปค.พ.โภ. ฤ.เด.ส. อน.น.ค.ท.โ.
น. ฯ บุ.ท. สม.า.เจ.ร. กิ.ญ.จ.	เย.น. วิ.ญ.ญ. ป.ร. อ.ป.ว.ท.ย.ช.
สุ.ช.โน. วา. เ.晦.ม.โน. โ.ห.น.ด.	ส.พ.พ. ส.ค.ต.า. ภ.วน.ต. ศ.ข.ิต.ต.ต.า.

๔๘๗

แม.คุ.ณ.ช. ส.พ.พ.โล.ก.ส.น.ม.	ม.าน.ស.น.ก.ว.า.耶 อ.ป.ร.ิ.ม.า.ณ
อ.ุ.ท.ช. อ.ໂ.ຮ. ฯ ต.ร.ิ.ญ.ๆ	อ.ສ.ມ.ພ.ა.შ อ.ວ.რ. อ.ສ.ນ.ບ.ຖ.ტ.
ต.ງ.ງ.ຮ.ช.ร. ნ.ສ.ນ.ุ.โน. วา	ສ.ຫ.ა.โน. วา. ယ.ա.ւ.տ.ս. վ.կ.տ.մ.ի.թ.
ເ.ອ.ຕ. ສ.ຕ. ອ.ທ.ງ.ງ.ຮ.ຍ.ຍ	ພ.ր.հ.մ.ມ.է. վ.ի.հ.ရ. օ.ზ.ນ.າ.ຖ.
ທ.ງ.ງ.ຮ.յ.ຈ. ອ.ນ.ປ.ກ.ນ.ນ ສ.ී.ລ.ව.ا	ກ.ຖ.ສ.න.න ສ.ນ.ປ.ນ.ն.ი.ນ
ກ.າ.ມ.ສ. ວ.ි.න.ය.ຍ ເ.ກ.ຮ.້	ນ. հ. ชา.ຊ. ຄ.ພ.ກ.ເ.ສ.ຍ.ຍ ງ.ຸ.ນ.ຣ.ດ.ີ.ດ.

คำแปล บทกรณียเมตตสูตร

บทกรณียเมตตสูตรนี้ เป็นสูตรที่พระพุทธองค์ทรงสอนพระสังฆสาวกซึ่งไปเจริญกัมมัฏฐานในที่อันไม่เป็นสักป่าจะะ ให้แผ่นเทศแก่ทุกด้านและมนุษย์ทั้งหลาย ตลอดทั้งสิ่งสารารสัตว์ทั้งหลายหาประนัยนี้ได้ (โดยไม่เสียกหรือจำเพาะเฉพาะเจาะจง) แล้วจะมีความสุข ซึ่งมีคำแปลดังนี้

กิจอันได้อันพระอริเจ้าผู้บูรพาแล้วซึ่งบทอันนี้จะการกระทำแล้ว กิจอันนี้อันกุลบุตรผู้คลาดในประโยชน์ พึงกระทำ กุลบุตรนี้พึงเป็นผู้อาษาญาณและซื่อตรงด้วยดี เป็นผู้ที่ว่าง่าย ละมุนลงใน ไม่มีอดีนานะ เป็นผู้สันโถง เลี้ยงง่าย เป็นผู้มีกิจธุระน้อย ประพฤติเนากายเบาจิต มีอินทรีอันสงบบรรจับแล้ว มีปัญญา เป็นผู้ไม่กะนอง ไม่พัวพันในตระกูลทั้งหลาย วิญญาณกล่าวติดีบินชนทั้งหลายอื่น ได้ด้วยกรรมอันใด ไม่พึงประพฤติกรรมอันนี้แม้นอยหนึ่ง แล้วพึงแผ่เมตตาจิตไปในหมู่สัตว์ว่า ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จะเป็นผู้มีความสุข มีความเกณฑ์สำราญ มีคนถึงซึ่งความสุขเดด

สัตว์มีชีวิตทั้งหลายเหล่าใดเหล่านั่นเมื่อยู่ ซึ่งเป็นผู้สะอาดดุจ คือ มีตัณหาอยู่ หรือเป็นผู้ถัวรนั่นคงคือไม่มีตัณหาทั้งหลาย ทั้งหมดโดยไม่มีเหลือ เหล่าใด เป็นที่มาติ หรือใหญ่โตก็ หรือปานกลาง หรือต่ำเตี้ย หรือผอมอ้วน เหล่าใดที่เห็นแล้วหรือไม่เห็น เหล่าใดอยู่ในที่ไกลหรือที่ใกล้ สัตว์ที่เกิดแล้วไม่ต้อง

เกิดอีกต่อไป หรือยังแสวงหาภาพอื่นต่อไปก็ติ ขอสรรสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ จะเป็นผู้มีตนถึงความสุขเดิม สัตว์อื่นอย่าพึงคุยมิฉะไม่ได้ เนื่องจากไม่มีความปรารถนาทุกข์แก่กัน ด้วยความกริ่ว โกรธ และด้วยปัญญาความดับแคนใจ

มาตรการอนุมุติผู้เกิดในตน อันเป็นลูกสุดที่รัก ด้วยอายุ คือแม่ด้วยชีวิตก็สร้างรากนายุตระได้ ฉันใด (ท่านทั้งหลาย) พึงเจริญเมตตาในใจโดยไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง แม้ฉันนี้ บุคคลพึงเจริญ เมตตามิในใจไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น ทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวา เบื้องซ้าย เป็นธรรมอันไม่คันแคน ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู

บัณฑิตทั้งหลายกล่าวว่าภิยาอันนี้ว่า เป็นพรมวิหารในพระศาสนา บุคคลผู้มีเมตตาพรมวิหาร จะไม่เข้าถึงทิฎฐิ (มิจฉาทิฎฐิ) เป็นผู้มีศีล ถึงพร้อมด้วยทัศนะคือโสคากปิตติมรรค นำความกำหนดคุณในการทั้งหลายออกแล้ว (ไม่มีความกำหนดในการ) ย่อมไม่ถึงความเกิดในครรภ์อีกโดยแท้ที่เดียว (คือ เข้าถึงพระนิพพานโดยแท้)

ประวัติความเป็นมาของกรณีเมตตาสูตร

บทกรณีเมตตาสูตรนี้ เป็นบทที่กล่าวถึงเรื่องเมตตาพรมวิหารธรรม พระพุทธองค์ทรงสอนให้บุคคลเจริญเมตตา (ความหวังดีปรารถนาดี) ต่อสรรพสัตว์ตลอดเวลา ซึ่งมีเรื่องเล่าประวัติความเป็นมา ปรากฏในคัมภีร์ชั้นอรรถกถา ดังนี้

สมัยหนึ่งในสีเข้าพรรษา พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ที่นั่นทรงสาวดี มีเหล่าพระภิกษุชาวไพรัชจะ หลายรูปด้วยกัน เรียนกัมมัฏฐานในสำนักพระพุทธเจ้าแล้ว ประทานจะไปเข้าพรรษาในที่ต่างๆ จึงเข้าไป เฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์จึงตรัสบอกกัมมัฏฐานแก่พระภิกษุเหล่านี้ ตามสมควร พระภิกษุ เหล่านี้เรียนกัมมัฏฐานแล้ว ก็เที่ยวแสวงหาเสนาสนะที่เป็นสักปะยะ (เหมาะ) เช่น เป็นที่นิ่ม易于座息 ภาคพื้นดินราดด้วยทราย เป็นต้น

ครั้นนั้น เมื่อพระภิกษุเหล่านั้นอยู่ ที่นั้นตลอดตรีหนึ่ง เห้านี้ก็อุกบิณฑາตในหนูบ้านตาม กิจวัตรของพระสงฆ์ เมื่อจากที่นั้นเป็นปีจันตเบตชนบท ชาวบ้านจึงนิมนต์พระภิกษุเหล่านี้ ให้อัญเชิญพากษาสัก ๑ เดือน (๑ พรรษา) จากนั้นพระภิกษุเหล่านี้ก็ตั้งใจทำความเพียรเจริญสมณธรรม ทั้ง กลางวันกลางคืน มีการตีระฆังประจำยามต่างๆ

ด้วยเดชแห่งศีลของพระภิกษุเหล่านี้ พวกรุกขเทวดาซึ่งสิงสถิตอยู่ที่ต้นไม้นั้น ๆ ก็พากันลงจาก วินา (ต้นไม้) แสดงอาการไม่พอใจพระภิกษุเหล่านี้ ได้แสดงอาการที่น่าเกลียดมากถึงให้ประกายแก่ พระภิกษุเหล่านี้ ในเวลาที่พระภิกษุเจริญสมณธรรม เหล่าเทวดาที่พากันแรมมิตรเป็นรูปักษยรูปมาที่นี่ กล่าว เกลียดมากถึง พากันยืนอยู่เบื้องหน้าของพระภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ส่งเสียงร้องโวยวายดุเสียยิ่ง เมื่อพระภิกษุเหล่านี้ได้พบเหตุการณ์เช่นนี้เข้า จิตใจก็ดันกระสับกระส่ายด้วยอำนาจแห่งความกลัว

อยู่มารวันหนึ่งพระสังฆธรรม (พระบุพสงษ์) จึงเรียกประชุมสงฆ์ทั้งหมด แล้วให้นำเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด เดินทางไปกราบบุคลพระพุทธองค์ให้ทรงทราบ ณ กรุงสาวัตถี เมื่อพระพุทธองค์ทรงทราบเรื่องราวทั้งหมดแล้ว ทรงพิจารณาให้คราวญูดแล้วตรัสว่า เสนาสนะซึ่งจะเป็นสับปะรดแห่งอื่นไม่มี พวกร่องพาภันอยู่ในที่ที่จะพึงถึงความสิ้นไปแห่งอาสวะได้ พวกร่องไปอาศัยเสนานั้นอยู่เดียว แต่หากพวกร่องโปรดนาความไม่มีภัยจากพวกรเทวดาแล้ว พวกร่องตั้งใจเรียนอาพระปริตรนี้ไป (กรณีเมดดสูตร) หากพวกร่องมีพระปริตรหรือกัมมัญชูราณนี้ไว้เป็นเครื่องป้องกันภัยแล้ว ก็ยังอันตรายก็จักไม่มีแก่พวกร่อง แล้วพระองค์ทรงตรัสกรณีเมดดสูตร ซึ่งมีเนื้อความดังกล่าวมาแล้วข้างต้น พระภิกษุเหล่านั้นเมื่อเรียนอาภันมัคุราณและพระปริตรนั้นแล้ว ก็กลับไปเจริญกัมมัญชูราณบำเพ็ญสมณธรรมยังสถานที่เดิม และไม่ได้รับภัยอันตรายต่าง ๆ จากเทวดาเหล่านั้นต่อไป ดังนั้น ในการบำเพ็ญคุณทำบุญ ต่าง ๆ ชาวพุทธจึงนิยมนิมนต์พระสงษ์เจริญพุทธมนต์บกรณีเมดดสูตรนี้ เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ สืบมานากระหั้งปัจจุบันนี้.

บทที่ ๔ ขันธปริตร

บทสวดมนต์เบ็ดเตล็ดที่ ๔ คือ ขันธปริตรนี้ เป็นคำประพันธ์ภาษาบาลีประเกทร้อยกรองปัญชายางวัตรฉันท์ เริ่นต้นว่า วิรูปกุเทหิ เม เมตุํ ฯ เปฯ มา กิญชิ ป้าปามา. ต่อจากนั้นเป็นคำประพันธ์ประเกทร้อยแก้ว บทสวดมนต์นี้ที่เป็นภาษาบาลีทั้งหมดมีเนื้อความดังนี้

วิรูปกุเทหิ เม เมตุํ	เมตุํ เอราปุเตหิ เม
อพญาปุเตหิ เม เมตุํ	เมตุํ กัญหาโโคตมเกหิ เม ฯ
อป้าทเกหิ เม เมตุํ	เมตุํ ทิป้าทเกหิ เม
จตุปุปเทหิ เม เมตุํ	เมตุํ พหุปุปเทหิ เม
นา ນ อป้าโภ หีสิ	นา ນ หีสิ ทิป้าโภ
นา ນ จตุปุปโภ หีสิ	นา ນ หีสิ พหุปุปโภ.
สพเพ สตุดา สพเพ ป้ายา	สพเพ ถุดา ฯ เกวลา
สพเพ ภทุรา尼 ปสุสันดุ	นา กิญชิ ป้าปามา.

อปปามาโย พุทธ, อปุปามาโย ชนโน, อปุปามาโย สงโน, ปามาโนนุศา尼 สิรีสปานิ, อหิวิจิ nikā สดปักษี อุณณานากิ สรกฎ บุสิกิ คติ เม รุกษา. คติ เม ปริคุตา ปภิกุกมนตุ ภูดานิ, ไสหันโน ภควโต, โนม สดตุนตุ สมบูรณ์สมพุทธาน.

คำแปล บทขันธปริตร

บทขันธปริตร เป็นบทส่วนหนึ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอนพระภิกษุทั้งหลายให้แผ่เมตตาหรือผูกมิตรไมตรีกับเหล่าพญานุ $\frac{๔}{๔}$ ตระกูล ตลอดทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่ไม่มีเท้า มีสองเท้า มีสี่เท้า และมีมากเท้า แล้วจะไม่ถูกสัตว์เหล่านั้นทำร้ายหรือขยก็ด้วย ซึ่งมีคำแปลดังนี้

ความเป็นมิตรของเรามี กับคระถูลพญาทั้งหลาย ชื่อวิญปีกข้าว ชื่อเอราบด้วย ชื่อฉัพญาบุตรด้วย และ ชื่อกษัทายาโภคุณกะด้วย

ความเป็นมิตรของเรามี กับสัตว์ทั้งหลายที่ไม่มีเท้าด้วย ที่มีสองเท้าด้วย ที่มีสี่เท้าด้วย ที่ไม่มีเท้าด้วย สัตว์ไม่มีเท้าอย่างเบียดเบียนเรา สัตว์มีสองเท้าอย่างเบียดเบียนเรา สัตว์มีสี่เท้าอย่างเบียดเบียนเรา และสัตว์มีหลายเท้าอย่างเบียดเบียนเรา

ขอสรรพสัตว์ที่มีชีวิตทั้งหลาย ที่เกิดมาเดล้ำแล้วแก่สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้น เดลิ ไทยอันลามกแม่น้อยหนึ่ง อย่าได้มานำดึงแล้วแก่สัตว์ทั้งหลายเหล่านั้น

พระพุทธเจ้าทรงคุณไม่มีประมาณ พระธรรมทรงคุณไม่มีประมาณ พระสัทช์ทรงคุณไม่มีประมาณ สัตว์สี่อคค dane ทั้งหลาย ก็อ ญ แมลงป่อง ตะเข็บ ตะขาบ แมลงนุน ตุ๊กแกและหนู เหล่านี้ล้วนไม่มีประมาณ (ก็อ ญ ไม่มีมากน้อยเหมือนคุณพระรัตนตรัย)

ความรักษาอันเราระท่าແล้า ความป้องกันอันเราระท่าແล้า หมู่สัตว์ทั้งหลายที่ร้ายกาจจะหลีกไป เสีย เราเน้นกระทำการอนบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า กระทำการอนบน้อมแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งหลาย หั้ง ๙ พระองค์อยู่

ประวัติความเป็นมาของบทขันธปริตร

ประวัติความเป็นมาของบทขันธปริตรนี้ มีเรื่องเล่าไว้ในคัมภีรชั้นอรรถกถาชาดกว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ พระเชดวันมหาวิหารในคราววัตถี ภิกขุรูปหนึ่งถูกงูกัดที่นิ้วเท้าขวาที่กำลังผ่าพื้น ทนพิษไม่ไหวได้ทำการละ (บรรยาย) ในที่นั้นนั่นเอง ภิกขุทั้งหลายได้ประชุมกันประรากเรื่องพระภิกขุถูกงูกัด พระผู้มีพระภาคตรัสตามได้ทรงทราบเนื้อความโดยตลอดแล้ว ตรัสว่า ดูกรภิกขุทั้งหลาย ชั่รอย่าว่าวพากเรอทั้งหลายไม่ได้แผ่เมตตาไปสู่พญาทั้ง ๔ ตระกูล ก็อ ญ ตระกูลวิญปีก ตระกูลเอราบด ตระกูลฉัพญาบุตรด และตระกูลกษัทายาโภคุณกะ ตลอดทั้งไม่ได้แผ่เมตตาไปยังสัตว์ไม่มีเท้า สัตว์สองเท้า สัตว์สี่เท้าและสัตว์มีมากเท้า หากเชอได้แผ่เมตตาไปยังพญาทั้ง ๔ และสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ จึงไม่กัดพากเรอเลย แล้วทรงนำอคตินิทานขาดกมาเล่าให้ภิกขุทั้งหลายฟังว่า

ในอดีตกาล ครั้งเมื่อพระเจ้าพรมหัตตระกوبครองราชสมบัติในเมืองพาราณสี พระองค์เป็นพระโพธิสัตว์ เกิดในตระกูลพราหมณ์ แครวันกาสี เมื่อเจริญวัยขึ้นได้ออกบวชเป็นฤๅษีกระทำอานามบัตให้เกิดขึ้นแล้ว จึงได้สร้างอาศรมนาบที่ในที่ใกล้ช่วงแห่งแม่น้ำคงคาที่ทิมวันตประเทศไทย ครั้งนั้น ที่ริมฝั่ง

ແມ່ນຳຄົງຄາມທີ່ມະຫາດີ (ງ) ຕ່າງ ຈ ເມື່ອນຳນາກໄດ້ທ້າອັນຕາຍແກ່ຖານີ້ທີ່ໜ້າລາຍເສນອ ຈ ໂດຍນາກຖານີ້ທີ່ໜ້າລາຍ
ເຖິງຄວາມຕາຍໄປພຣະທີ່ມະຫາດີ (ງ) ແຫ່ວດຕາມສົງພາກັນທຸລເຮືອງນັ້ນແກ່ພຣະ ໂພິສັດວົງໃຫ້
ຕາມສົ່ງຫ້າລາຍປະຫຼຸມກັນ ແລ້ວຄວັບສ່ວ່າ ຄ້າທ່ານທີ່ໜ້າລາຍເຈີ້ມເຕາໄປຢັ້ງສຸກລແໜ່ງພ້າງງູງທີ່ 4 ຕະຫຼາມແລ້ວ
ແລ່ງທີ່ໜ້າລາຍຈະໄມ່ຂັ້ນກັດພວກເຮອທີ່ໜ້າລາຍ ເພຣະຈະນັ້ນຕັ້ງແຕ່ນີ້ໄປ ພວກເຮອທີ່ໜ້າລາຍຈົງພາກັນເຈີ້ມເຕາ
ໄປຢັ້ງສຸກລແໜ່ງພ້າງງູງເຄີດ ແຕ່ນັ້ນມາດາມສ່າຫຼັນນີ້ກີ່ໄມ່ຄຸງກັດ ດັ່ງນີ້ ຂາວພຸທະເຮາຈຶ່ງນີ້ນີ້ມີນົມຕົວສົງນີ້
ມາເຈີ້ມພຣະພຸທະນົມຕົບທັນໂປຣຕົນ ໃນງານພົມທີ່ທຳນຸ້ມູ່ຕ່າງ ຈ ເພື່ອປຶ້ອງກັນກັບຈາກສັດວົງບົກັດ ສິນມາ
ຈົນກະທັ່ງທຸກວັນນີ້

ບທທີ່ ៥ ໂມຣປຣີຕຣ

ເຈັດຕໍານານບທທີ່ ៥ ໄດ້ແກ່ນທ ໂມຣປຣີຕຣ ຈຶ່ງເປັນບຫວຄົນຕົ້ນທີ່ພຣະພຸທະເຂົ້າຫວັດແລ່ວເຮື່ອງໃນອົດືອຫາດີ
ກວັງພຣະອອງກີ່ເສວຍພຣະຫາດີເປັນພ້າງານກູງທອງ ເຄີຍສວຄົນຕົບທ ໂມຣປຣີຕຣນີ້ທຸກເຂົ້າເຢັ້ນແລ້ວກຳໄຫ້ແກລ້ວ
ກລາດປົກລົງກັບໃນຊີວິດ ບທ ໂມຣປຣີຕຣນີ້ເນື້ອກວາມຮ້ອຍກຮອງເປັນຄັນທີ່ກາຍານາດີ ດັ່ງນີ້

ອຸເທດຍຸຈຸຂຸມາ ເອກຮາຫາ

ຫຣີສຸສວຍຸໂໄສ ປຽວິປຸປ່າໄສ

ຕໍ່ ຕໍ່ ນມສຸສານີ ຫຣີສຸສວຍຸໝໍ ປຽວິປຸປ່າສຳ

ຕຍຊຸ່ ອຸດຸຕາ ວິຫເຮນຸ ທິວສຳ

ເຍ ພຣາມໝາ ເວທຸ ສພພະນຸມ

ເຕ ເມ ນໂມ ເຕ ຈ ມ ປາລຍນຸດຸ

ນມຕຸ່ ພຸທະນຳ ນມຕຸ່ ໂພິຫຍາ.

ນໂມ ວິນຸຕານຳ ນໂມ ວິນຸຕຸຍາ.

ອິນໍ ໄສ ປຣີຕຸ່ ກຕວາ ໂມໂຣ ຈຣຕີ ເສນາ.

ອເປັດຍຸຈຸຂຸມາ ເອກຮາຫາ

ຫຣີສຸສວຍຸໂໄສ ປຽວິປຸປ່າໄສ

ຕໍ່ ຕໍ່ ນມສຸສານີ ຫຣີສຸສວຍຸໝໍ ປຽວິປຸປ່າສຳ

ຕຍຊຸ່ ອຸດຸຕາ ວິຫເຮນຸ ຮຕຕີ

ເຍ ພຣາມໝາ ເວທຸ ສພພະນຸມ

ເຕ ເມ ນໂມ ເຕ ຈ ມ ປາລຍນຸດຸ

ນມຕຸ່ ພຸທະນຳ ນມຕຸ່ ໂພິຫຍາ

ນໂມ ວິນຸຕານຳ ນໂມ ວິນຸຕຸຍາ

ອິນໍ ໄສ ປຣີຕຸ່ ກຕວາ ໂມໂຣ ວາສນກປຸປ່ອຕີ. ບຸ.ຫາ. ២៣/៥៣ - ៤

คำแปล บทโนรปริตร

คำว่า โนระ แปลว่า นกยูง บทโนรปริตรนี้ มีคำแปลดังนี้ว่า พระอาทิตย์นี้เป็นดวงดาวของโลก เป็นเอกสารช นีสีเพียงดังทองคำ อุทัยขึ้นมาดังพื้นปูรพีให้สว่าง เพราะเหตุนี้ ข้าขออนบอนพระอาทิตย์ นั้น ซึ่งมีสีเหมือนทองคำ ดังพื้นปูรพีให้สว่าง ข้าพเจ้าทั้งหลายอันท่าน (พระอาทิตย์) ปักกรองแล้วใน วันนี้ พึงอยู่เป็นสุขตลอดคราว

พระมหาทั้งหลายเหล่าใด ผู้ถึงชั่งเวลาในธรรมทั้งปวง พระมหาทั้งหลายเหล่านี้ จารนเอา ความอนบอนน้อมของข้าพเจ้า อนึ่ง พระมหาทั้งหลายเหล่านี้ จารกษายชื่อข้าพเจ้า (นกยูง) ขอความอนบ อนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอความอนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่พระโพธิญาณ ขอ ความอนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่ท่านผู้พันแดลวทั้งหลาย ขอความอนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่วิมุติ ธรรม นกยูงนี้ ได้กระทำ (สวค) พระปริตร (โนรปริตร) นี้ แล้ว จึงเที่ยวไปแสวงหาอาหาร (กลางวัน)

พระอาทิตย์นี้เป็นดวงดาวของโลก เป็นเอกสารช นีสีเพียงดังสีทอง ดังพื้นปูรพีให้สว่าง ย่อม อัสดงคดไป (ตกคืน) เพราะเหตุนั้น ข้าพเจ้าขออนบอนน้อมพระอาทิตย์นั้น ซึ่งมีสีเหมือนสีทอง ดังพื้น ปูรพีให้สว่าง ข้าพเจ้าทั้งหลาย อันท่านปักกรองแล้วในวันนี้ พึงอยู่เป็นสุขตลอดคืน

พระมหาทั้งหลายเหล่าใด ผู้ถึงชั่งเวลาในธรรมทั้งปวง พระมหาทั้งหลายเหล่านี้ จรับความ อนบอนน้อมของข้าพเจ้า อนึ่ง พระมหาทั้งหลายเหล่านี้ จารกษายชื่อข้าพเจ้า (นกยูง) ขอความอนบอนน้อม ของข้าพเจ้า จะมีแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอความอนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่พระโพธิญาณ ขอความ อนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่ท่านผู้พันแดลวทั้งหลาย ขอความอนบอนน้อมของข้าพเจ้าจะมีแด่วิมุติธรรม นกยูงนี้ ได้กระทำ (สวค) พระปริตร (โนรปริตร) นี้ แล้ว จึงสำเร็จความอยู่ (คือเข้านอน)

ประวัติความเป็นมาของบทสาวมนต์โนรปริตร

บทสาวมนต์ โนรปริตรนี้ ประวัติเรื่องราวความเป็นมาปรากฏในชาดกชูกากนิกาย (พระสูตร) ว่า ครั้งเมื่อพระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นพญาณกัญชงทองโพธิสัตว์ มีปีกเป็นทองคำ วันหนึ่ง นกยูงทองคีคิว่า จะมีอันตรายแก่ตนเพราะตนของตนเป็นต้นเหตุ ตกลาดก็จะจึงบินหนีทึ่งบริวารไป บินไปจนถึงภูเขา ถูกที่๔ (เทือกที่๔) ในป่าหินพานต์ ชื่อภูเขาหันอกหริรัญ ได้เข้าไปปัจจอยู่บนยอดภูเขา เวลาพระอาทิตย์ ขึ้นกีหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ก้มหัวลงยกปีกทั้งสองข้าง ร่ายมนต์ว่า อุเทตยกุญญา ฯ เปฯ โนร จารดิ เอสนา . ดังที่กล่าวในบทสาวมนต์ตอนต้นแล้ว

พ่อร่ายมนต์อย่างนี้แล้วกีบินลง ไปเที่ยวหากิน เวลากลับมาตอนเย็นก็ร่ายมนต์ขึ้นว่า อเปตยกุญญา เอกราชฯ ฯ เปฯ วาสมกปุบปีติ . (ในตอนท้ายบท) แล้วจึงเข้านอนทุกคืน สรุปแล้ว ตอนเช้าก็ร่ายมนต์ บทต้น แล้วขึ้นออกไปหากิน เย็นกลับมาก็ร่ายมนต์บกปลายแล้วจึงเข้านอน.

คืนวันหนึ่ง พระอัครมเหสีของพระเจ้าพาราณสีทรงสุบินนิมิต (ผี) ไปว่า ได้เห็นภยุกติของกำลังจะแสดงธรรมให้ฟัง แต่ยังไม่ทันได้แสดงพระองค์ก็ตื่นบรรทมพอดี เข้าห้องจึงทราบทูลให้พระเจ้าพาราณสีทรงทราบ พระเจ้าพาราณสีจึงครัวสตามพวกราหมณ์ว่า นกยุงทองมีอยู่จริงหรือ พวกราหมณ์กราบทูลว่า ตามตำราว่ามีอยู่ แต่ไม่ทราบว่าอยู่ที่ไหน พระองค์จึงครัวใช้ให้คนหันหางลายสืบเสาะหา เมื่อได้ความว่า มีพญาณกยุงทองอยู่ที่ภูเขาที่อกน้ำ จึงให้นายพرانไปดักจับ พرانดักจับอยู่ที่๗ ปี ก็ไม่สามารถจับได้ เพราะเวลาณกยุงทองมาไกด์เครื่องดัก เครื่องดักเหล่านั้นถ้าเป็นของขึ้นหรือการไว้กีล้มไปเอง ถ้าเป็นบ่วงหรือแร้ว ก็ล้มไปเอง

ฝ่ายพระอัครมเหสี เมื่อไม่ได้ฟังธรรมของพญาณกยุงทอง ก็เสวย (คิน) ไม่ได้และบรรทมไม่หลับ และสืบประชนน์ในเวลาต่อมา พระเจ้าพาราณสีจึงทรงกรี้วพญาณกยุงทองมาก อย่างจะจ่าพญาณกยุงทองให้ได้ แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร จึงทรงจารึกลงที่แผ่นทองคำใส่ในหินทองคำไว้ว่า ถ้าผู้ใดได้กินเนื้อของนกยุงทองด้วยแล้ว ผู้นั้นจะไม่แก่ ไม่ตาย แล้วพระองค์ก็สรวรมตไป เมื่อกษัตริย์องค์ที่๒ ถึง องค์ที่๗ ได้พนารีกในแผ่นทองคำ ก็ให้พวกราณไปพยาามจับพยาามชิง มาถึง๖ ชั่วขัตติย์ แล้ว

พอถึงกษัตริย์องค์ที่๗ จึงมีนายพرانคนหนึ่งรับอาสาไปออกอุบัยจับพญาณกยุงทอง โดยเขาได้ไปชุมชนรู้ว่า่นกยุงทองนั้น ได้ส่วนคนเดียวป้องกันกัยทุกเข้า—เข็น ได้เห็นพญาณกยุงทองให้วิเคราะห์ด้วยทึ่งเข้า—เข็น จึงคิดทำลายเวทมนตร์ของพญาณกยุงทองด้วยให้ได้ เมื่อเขาคิดได้ดังนั้น จึงไปเที่ยวหาดกันางนกยุงที่มีรูปสวยงามและมีเดียงไฟเระ แล้วนำมาหัดให้วิร่องรำตามอาภัตสัญญาณทุกอย่าง ได้โอกาสจึงนำนางนกยุงไปชุมน้ำในที่ไกลพญาณกยุงทองลงหาดิน พอนานสว่างก็ให้นางนกยุงร้องขึ้นด้วยเสียงอันไฟเระอ่อนหวานถึง๓ ครั้ง เมื่อพญาณกยุงทองได้ยินกีล้มร่ายมนต์ รับบินลงมาจากภูเขา จึงลงไปติดแร้วของนายพران นายพرانจึงจับไปจราจรพระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าแผ่นดินจึงครัสแก่พญาณกยุง ทองว่า เจ้าจะต้องตายในวันนี้ เราต้องการกินเนื้อของเจ้าให้มีอายุยืน ตามคำที่ชาเริกไว้ในแผ่นทองคำ

พญาณกยุงทองได้ฟังดังนั้นจึงกราบทูลว่า ขอฆ่าทรงเชือคำชาเริกนั้นเลย เพราะถ้าทรงคงคำชาเริกข้าพระองค์ก็จะไม่ตาย แล้วทูลเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ความถึงสาเหตุที่จะมีคำชาเริกไว้ทุกประการ เมื่อเล่าจบลงแล้วจึงทูลว่า ขอพระองค์อย่าให้ทดลองนานไปเป็นอันขาด ข้าพระองค์ได้มาเกิดเป็นสัตว์เครื่องงานอย่างนี้ ก็เพราะชาติก่อนได้ทำบาปไว้ คือ เมื่อชาติก่อนข้าพระองค์ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินอยู่เมืองนี้ หากพระองค์ไม่ทรงเชือ ก็ให้พระองค์บุคคลไปได้สาระ ใบกล่าว ก็จะได้บปรับแก้วของข้าพระองค์ซึ่งจนอยู่ข้างล่าง

พระเจ้าแผ่นดินพระองค์นั้นก็ทรงโปรดให้ชุดพิสูจน์ ก็ได้ทรงพบรดแก้วดังที่พญาณกยุงทองบอก จึงทรงเชือแล้วขอให้พญาณกยุงทองแสดงธรรมให้ฟัง เมื่อพญาณกยุงทองแสดงธรรมลงแล้ว พระองค์ก็ได้โปรดให้ปล่อยพญาณกยุงทองไปอยู่ที่ภูเขากลูกเติน นี้คือประวัติเรื่องราวความเป็นมาของบทส่วนนั้น ในรัชกาล ซึ่งถือว่าเป็นบทส่วนนั้นที่ทำให้แคล้วคลາดปลดปล่อยจากภัยนั้นรายต่างๆ สมัยที่ผู้เชี่ยนยังรับราชการอยู่ เศษตอนทหารวบบทส่วนนั้นในรัชกาลนี้เป็นคากากันกับระบะเบิด ทำให้แคล้วคลາด ให้ทหาร

ทุกคนจะส่วนตัวหนึ่งทุกวันจะอยู่ในสถานะ (ตากะ) จะทำให้แคล้วคลาด ปูจ่าตากะยนบรรพบุรุษไทยเราได้ใช้ถือปฏิบัติ โดยได้นิมนต์พระสงฆ์มานาส่วนตัวหนึ่งในพิธีทำบุญค่าง ๆ เป็นประเพณีสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้

บทที่ ๖ ขัชคคสูตร

เจ็ดคำนำบทที่ ๖ ได้แก่ บทขัชคคสูตร เป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วในตอนต้น ส่วนตอนท้ายบท ตั้งแต่ อรัญญา รุกขมูล วา สุขญาหาร ว กิกขิโว ไปจนจบบท เป็นร้อยกรองปัญญา沃ตรัตน์ และเนื่องจากบทนี้มีเนื้อความที่เป็นภาษาบาลีขนาดยาว จึงจะเรียกไว้ในที่นี้ เนื่องจากตอนต้นบท และตอนท้ายบทเท่านั้น ส่วนคำแปลเป็นไทย จะแปลไว้ทั้งหมด ได้แก่บทที่เขียนดังนี้

เอวเม ฉุต เอก สมย ภาคว่า สาวดุลิย วิหารติ เมตวน อนาคตปัญชาติกสุส าราม ศศุรโว ภาคว กิกษุ อาມนุเตติ กิกุโวติ กานุเตติ เต กิกษุ ภาคโว ปจจุสโสดสุ ภาคว เอตหโว

อุตปุพพ ภิกษา เทวสุรสงคาม สมปุพุพุโน อะโลติ ฯ ญ ฯ

อรัญญา รุกขมูล วา	สุขญาหาร ว กิกขิโว
อนุสุสเรต สมพุทธ	กย คุณหาอก โน สิยา.
โน ใจ พุทธ สารายาต	โลกเชฐุร นราสก
อต ธรรม สารายาต	นิยานิก ศุภสติ.
โน ใจ ธรรม สารายาต	นิยานิก ศุภสติ
อต สงฆ สารายาต	ปุณยกุเรต อนุคติ.
เอวมพุทธ สรนคาน	ธรรม สงฆา ภิกุโว
กย วา ဓมกิตตุต วา	โภมห์โส น เหสุสตติ.

คำแปล บทขัชคคสูตร

ข้าพเจ้า (พระอานันท) ได้สั่งมาแล้วอย่างนี้ว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าแสดงดิจประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร ซึ่งเป็นอารามของอนาคตปัญชาติกศรีสร้างถาวรในเมืองสาวัตติ ในการนั้นและพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสเรียกพระภิกษุทั้งหลายว่า คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ซึ่งพระภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น ก็กราบทูลรับพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า พระเจ้าข้า ดังนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสพระพุทธชนนี้ว่า คุก่อนภิกษุทั้งหลาย เรื่องคึกคบปราร্প เคยเกิดมีนาแล้ว ทรงรวมแห่งเทพคากับอสูร ได้เกิดประชิดกันแล้ว คุก่อนภิกษุทั้งหลาย ครั้งนั้นแล ท้าวสักกเทวราช ผู้เป็นขอมแห่งเทวคากั้งหลาย จึงเรียกหมู่เทวคากในชั้นดาวดึงส์มาและสั่งว่า

ถูก่อนท่านผู้นิรทุกๆ ถ้าความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ พึงบังเกิด ขึ้นแก่หนูเทวดาผู้ไม่สู่สังคม ในกาลใด ในกาลนั้น ท่านทั้งหลายพึงแคลดูชาญชงของเราทันที เพราะว่า เมื่อท่านทั้งหลายแคลดูชาญชงของเราอยู่ ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมี สิงอันนั้นจักหายไป.

ถ้าท่านทั้งหลายไม่พึงแคลดูชาญชงของเราทันนั้น พ梧ท่านพึงแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่า ปชาบดี เพราะว่าเมื่อท่านทั้งหลายแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่าปชาบดีอยู่ ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมี สิงอันนั้นจักหายไป.

ถ้าท่านทั้งหลายไม่พึงแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่า ปชาบดีที่นั้น ท่านทั้งหลายพึงแคลดูชาญชงของ เทวราก็ซื่อว่า วรุณ เพราะว่า เมื่อท่านทั้งหลายแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่าวรุณอยู่ ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมี สิงอันนั้นจักหายไป.

ถ้าท่านทั้งหลายไม่พึงแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่าวรุณที่นั้น ท่านทั้งหลายพึงแคลดูชาญชงของ เทวราก็ซื่อว่าอิสาน เพราะว่าเมื่อท่านทั้งหลายแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่าอิสานอยู่ ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมีอยู่ สิงอันนั้นจักหายไป ดังนี้

ถูก่อนกิกมุทั้งหลาย ก็ข้อนี้แล คือ การแคลดูชาญชงของท้าวสักกเทวราก็ตาม การแคลดูชาญชง ของเทวราก็ซื่อว่าปชาบดีตาม การแคลดูชาญชงของเทวราก็ซื่อว่าวรุณก็ตาม และการแคลดูชาญชงของเทวราก ซื่อว่าอิสานก็ตาม ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมี สิงอันนั้น พึงหายไปได้บ้าง ไม่พึงหายไปได้บ้าง ข้อนี้เป็นพระเหตุไร ถูก่อนกิกมุทั้งหลาย เพราเหตุว่า ท้าว สักกเทวรากผู้เป็นเจ้าแห่งเทพคานัน มีราคะยังไม่สิ้นไป มีโทสะยังไม่สิ้นไป และมีโไม่ะยังไม่สิ้นไป เหอ ยังเป็นผู้กลัว ยังเป็นผู้หวาด ยังเป็นผู้สะตุ้ง และยังเป็นผู้หนน้อย ดังนี้

ถูก่อนกิกมุทั้งหลาย ส่วนเรา (ตตากศ) กต้าว ไถอ่ายนี้ว่า ถ้าว่าเมื่อเชอทั้งหลาย ไปอยู่ในป่าก็ตาม ไปอยู่ได้โคน ไม่ก็ตาม ไปอยู่ในเรือนว่างเปล่าก็ตาม (ถ้า) ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพอง สยองเกล้าก็คือ พึงเกิดขึ้นในสมัยใด ในสมัยนั้น เชอทั้งหลายพึงระลึกถึงเราทันทีว่า แม้เพราเหตุนี้ พระผู้ มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง โดยชอบ ถึงพร้อมแล้วด้วยวิชาชະและ ธรรมะ ทรงคำนินไปคิดแล้ว ทรงรู้แจ้งซึ่งโลก ทรงเป็นสารถผู้ฝึกตนที่ควรฝึกขั้นยอด ทรงเป็นก้าสดา ของเทวคานและมนุษย์ทั้งหลาย ทรงเป็นผู้รู้ และทรงเป็นผู้เข้าแนวแกบรรรัม ดังนี้ (พุทธคุณ) ถูก่อนกิกมุ ทั้งหลาย เพราว่า เมื่อเชอทั้งหลาย ตามระลึกถึงเรา (ตตากศ) อยู่ ความกลัวก็คือ ความหวาดสะตุ้งก็คือ ความบนพองสยองเกล้าก็คือ อันใจจัมมีอยู่ สิงอันนั้นจักหายไป

ถ้าเชอทั้งหลายไม่ตามระลึกถึงเราที่นั้น ก็พึงระลึกถึงพระธรรมว่า พระธรรมอันพระผู้มีพระภาค เก้าครั้สไว้ดีแล้ว เป็นธรรมอันบุคคลพึงเห็นได้เอง เป็นของมีผลไม่จำกัดเวลา เป็นของอันบุคคลจะรู้อง เรียกผู้อื่นให้มาดูได้ เป็นของอันบุคคลจะน้อมเข้ามาใส่ใจได้ อันวิญญาณทั้งหลายพึงรู้แจ้งได้เฉพาะตน

(บทธรรมคุณ) ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย เพราะว่าเมื่อเชอทั้งหลายตามระลึกถึงพระธรรมอยู่ ความกล้าวีดี ความหวาดสะดุจก็ตี ความขันพองสยองเกล้าก็ตี อันได้จักมี สิ่งอันนั้นจักหายไป

ถ้าเชอทั้งหลายไม่ตามระลึกถึงพระธรรม ที่นั้นก็พึงจะลึกถึงพระสงฆ์ว่า พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบูติแล้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเป็นผู้ปฏิบูติตรงแล้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้ปฏิบูติเพื่อรรมที่ควรรู้ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้ปฏิบูติขอบแเด้ว พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านี้ คือ คุณแห่งบุคคล ๔ คุณ นับเรียงตัวบุคคลเป็น ๔ (มีพระโสดาบันเป็นต้น) นี้เป็นสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค พระสงฆ์สาวกเหล่านี้ เป็นผู้ควรแก่เครื่องสักการะที่เขานำมาบูชา ควรแก่ของต้อนรับ ควรแก่ทักษิณาน ควรแก่อัญชลิกรรม เป็นเนื้อน้ำบุญของโลก ไม่มีเนื้อน้ำบุญอื่นจะยิ่งกว่า ดังนี้ (สังฆคุณ) ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย เพราะว่าเมื่อเชอทั้งหลายตามระลึกถึงพระสงฆ์อยู่ ความกล้าวีดี ความหวาดสะดุจก็ตี ความขันพองสยองเกล้าก็ตี อันได้จักมี สิ่งอันนั้นจักหายไป

ข้อนี้เป็นพระเหตุไร ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย เพราะเหตุว่า พระตถาคต เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า มีราคะอันสิ้นไปแล้ว มีโภสารอันสิ้นไปแล้ว มีโมะอันสิ้นไปแล้ว เป็นผู้หมดความกล้า เป็นผู้หมดความหวาด เป็นผู้หมดความสะดุจ และเป็นผู้หมดความหนี ดังนี้แล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสรพุทธพจน์นี้ พระองค์ผู้เป็นพระสุคต ครั้นตรัสรพุทธพจน์นี้แล้ว สำคัญต่อแต่นั้น พระองค์ผู้เป็นพระศาสดา จึงตรัสรพุทธพจน์นี้อีกว่า

ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย เมื่อเชอทั้งหลายอยู่ในป่า หรืออยู่ใต้โคนต้นไม้ หรืออยู่ในเรือนว่างเปล่า พึงระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็จะจะไม่มีแก่เชอทั้งหลาย ถ้าเชอทั้งหลายไม่ระลึกถึงพระพุทธเจ้า ผู้เป็นใหญ่กว่าโลก ประเสริฐกว่าธรรม ที่นั้น เชอทั้งหลายพึงระลึกถึงพระธรรม อันเป็นเครื่องนำออก ซึ่งเราแสดงไว้ดีแล้ว ถ้าเชอทั้งหลายไม่พึงระลึกถึงพระธรรมอันเป็นเครื่องนำออก ซึ่งเราแสดงไว้ดีแล้ว ที่นั้น เชอทั้งหลายพึงระลึกถึงพระสงฆ์ ซึ่งเป็นเนื้อน้ำบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นจะยิ่งกว่า ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย เมื่อเชอทั้งหลายมาระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ อยู่อย่างนี้ ความกล้าวีดี ความหวาดสะดุจก็ตี ความขันพองสยองเกล้าก็ตี จักไม่มี.

ประวัติความเป็นมาของบทชักคสุตร

บทชักคสุตรนี้ เป็นบทที่พระพุทธองค์ทรงสอนพระกิกขุทั้งหลายขัดความหวาดกลัวด้วยการระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ทั้งนี้ พระองค์ได้ทรงนำเรื่องการกำสังคրามกันระหว่างเทวคากับอสุรดึงแต่ครั้งศึกดำเนินมาเล่าให้พระกิกขุทั้งหลายฟัง ซึ่งมีประวัติโดยสังเขป ดังนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่เขตวัฒนาวิหาร เมืองสาวัตถี ให้ตรัสรเรย์กิกขุ ทั้งหลายมาประชุมกัน แล้วมีพุทธคำรัสว่า ดูก่อนกิกขุทั้งหลาย ตั้งแต่ครั้งศึกดำเนินนานมาแล้ว เกยมีเรื่องเทวคากับอสุรทำสังคրามกัน เมื่อศึกได้ประชิดกัน ท้าวสักกเทวราชผู้เป็นใหญ่ในหมู่เทวดา

ทั้งหลาย ได้เรียกพากเทวตามาสั่งว่า ถ้าเทวตามีความกลัว หรือหวาดสะคุ้ง หรือมีขันพองสยองเกล้าเข่นแล้ว ให้แคลดูชาญของเรา (หัวสักกะ) หรือแคลดูชาญของหัวป่าบดีเทวราช หรือแคลดูชาญของหัววรุณเทวราช หรือแคลดูชาญของหัวอิสานเทวราช จะทำให้หายหวาดกลัว หายสะคุ้ง หรือหายขันพองสยองเกล้า

พระพุทธองค์ตรัสต่อไปว่า ถูก่อนกิกมุทั้งหลาย การแคลดูชาญของเทวราชเหล่านี้ ทำให้หายหวาดกลัว หายสะคุ้ง หรือหายขันพองสยองเกล้า ได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ทั้งนี้ เพราะเทวราชเหล่านี้ยังไม่ถึงกิเลส ก็อ ยังมีราคะ โภคะ โมะ โมะ ยังมีความหวาดกลัว ความสะคุ้ง อญ ส่วนเรา (ตลาดค) กล่าวได้ว่า เชอทั้งหลาย ไปอยู่ป่ากีดาม อญ โคนดันไม่กีดาม อญ รื่อนว่างเปล่ากีดาม หากเกิดความหวาดกลัว ความสะคุ้ง หรือความขันพองสยองเกล้า เข่นแล้ว พึงระลึกถึงเราด้วยบท (พุทธคุณ) ว่า อิติปี โสด กควา อรห สมมานสมพุทธิ กควา เป็นต้น หรือพึงระลึกถึงพระสงฆ์ ด้วยบท (ธรรมคุณ) ว่า สวากุหาโต กควา ธรรมโน เป็นต้น หรือพึงระลึกถึงพระสงฆ์ ด้วยบท (สังฆคุณ) ว่า สุปฏิปนุโน กควา สาวกสงฆ์โน เป็นต้น จะทำให้หายหวาดกลัว หายสะคุ้ง หรือหายขันพองสยองเกล้า ได้ ทั้งนี้ เพราะเราตลาดค เป็นพระธรรมหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า สินราคะ โภคะ โมะ หมดความหวาดกลัว หมดความสะคุ้ง หมดความขันพองสยองเกล้า แล้ว ดังนี้ ด้วยเหตุนี้ ชาวพุทธเรางึงนิยมนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์บทชักศูตรนี้ ในงานพิธีทำบุญต่าง ๆ เพื่อกำจัดความหวาดสะคุ้งและขันพองสยองเกล้า มาตราบเท่าทุกวันนี้

บทที่ ๗ อาภานาฎิยปริตร

บทสวามนต์เจ็ดคำนานบทที่ ๗ ได้แก่บทที่มีความยาวมาก บทนี้ส่วนมากพระสงฆ์จะสวดตั้งบท เริ่มตั้งแต่ต้นบท คือ วิปสุสิสุ นมคุณ อกบุมนุตสุสุ ติริมโต และจบลงตรงที่ว่า พุทธช วนุทาน โโคตมบุติ. อย่างไรก็ตาม ในที่นี้ ผู้เขียนจะแปลเป็นภาษาไทยทั้งหมด ส่วนบทภาษาบาลีนั้น จะเขียนไว้เฉพาะต้นบทและท้ายบทเพียงพอให้รู้ว่าเป็นบทอาภานาฎิยปริตร ในเมื่อฟังพระสงฆ์สวามนต์ท่านนั้น บทภาษาบาลีนี้ดังนี้

วิปสุสิสุ นมคุณ	อกบุมนุตสุสุ ติริมโต
ติชิสุสปี นมคุณ	สพพภคตานุกมปีโน
เวสสกุสุสุ นมคุณ	นาหาอกสุสุ ตปสุสิโน
นมคุณ กกุสนธสุสุ	มารเสนปุปนทุกโน.
โภนาคมนสุสุ นมคุณ	พุราหมณสุสุ วุสิมโต
กสุสปสุสุ นมคุณ	วิปปุบุคตสุสุ ลพพช.
องคิรสสุสุ นมคุณ	สกุยปุคตสุสุ ลพพช.
โข อิม ธรรมุมแทเสติ	สพพทุกขานปุนหน.
เย จาปี นิพพุตา โโลเก	ญาภต วิปสุสิสุสตี

ເຕ ຂໍາ ອປົງຫາ
ທີ່ ເກວມນຸ່ສານ
ວິຊາຈະຮັດສຸມປຸນ
(ວິຊາຈະຮັດສຸມປຸນ ພຸຖ້ ວຸການ ໂຄມນຸ່ຕີ)

ມහນຸຕາ ວິຕສາරທາ.
ຍໍ ນມສຸສຸນຸຕີ ໂຄມ
ມහນຸຕີ ວິຕສາරທໍ.

ທີ.ປ. ๑๑/๒๐๘

ໆ ເມື່ ໆ

ສພຸພຶດີໂຍ ວິວຂຸນຫຼຸ	ສພຸພໂຣໂຄ ວິນສຸສຸ
ນາ ເຕ ກວດວຸນທຽມ	ສູງ ທີ່ມາຢູໂຄ ກວ
ອກິວາກນສີລິສຸສ	ນິຈຸຈຳ ຖຸກຕາປາຈາຍໂນ
ຫຼຸດຕາໄຣ ຮມມາ ວຸກຸມນຸ່ຕີ	ອາຍຸ ວຸຜູໂຄ ສູບໍ ພຳ.

ກຳແປດ ນກອາກຸານາຖືຍປຣິຕ

ນກອາກຸານາຖືຍປຣິຕນີ້ກຳແປດຕັ້ງແຕ່ດັນອນຈົບທັງນີ້ວ່າ ຂອຄວາມອນນີ້ອນຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່
ພຣະພູທະເຈົ້າທຽບພຣະນາມວ່າວິປີສີ ຜູ້ມີຈັກໝ ຜູ້ມີສີຕີ ຂອຄວາມອນນີ້ອນຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າ
ທຽບພຣະນາມວ່າສີ້ ຜູ້ມີປົກຕົວນຸ່ເຄະຫຼວງ ແກ່ສັດວົ່ງປ່ວງ ຂອຄວາມອນນີ້ອນຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າ
ທຽບພຣະນາມວ່າເວສສກ ຜູ້ມີກີເລສອັນລັກແລ້ວ ຜູ້ມີຕົນະ ຂອຄວາມອນນີ້ອນຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າ
ທຽບພຣະນາມວ່າກຸສັນຮະ ຜູ້ຢ່າຍເສີຍຫຼື່ງມາຮະເສນາມາຮ ຂອຄວາມອນນີ້ອນຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າ
ທຽບພຣະນາມວ່າໂກນາຄມນະ ຜູ້ມີນາປັ້ນລອຍເສີຍແລ້ວ ຜູ້ມີພຣມຈຣຍີອັນຍຸ່ງຈົນແລ້ວ ຂອຄວາມອນນີ້ອນ
ຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າທຽບພຣະນາມວ່າກັສປະ ຜູ້ພັນແລ້ວຈາກກີເລສທົ່ງປ່ວງ ຂອຄວາມອນນີ້ອນ
ຂອງຫັກເຈົ້າ ຈົນແດ່ພຣະພູທະເຈົ້າທຽບພຣະນາມວ່າອັງຄີຮະ ຜູ້ປັ້ນພຣະໂອຮສແໜ່ງຄາກຍະ ຜູ້ມີສີຕີ

ພຣະພູທະເຈົ້າພຣະອົງຄົດ ໄດ້ທຽບແສດງຫຼື່ງຫຣົມນີ້ ອັນເປັນເກວີ່ອນນິ່ງນິ່ງກວ່າຫຼື່ງຄວາມທຸກໆທັ້ງປ່ວງ
ອນີ້ ພຣະພູທະເຈົ້າທັ້ງຫລາຍແລ່ວ ໄດ້ກີດາມ ທີ່ດັບກີເລສແລ້ວໃນໂຄກ ຖຽນແໜ້ງຫຼື່ງຫຣົມດາມເປັນຈິງ ພຣະ
ພູທະເຈົ້າທັ້ງຫລາຍແລ່ວນີ້ ເປັນຄົນໄມ້ມີຄວາມສ່ອເສີຍ ເປັນຜູ້ໄຫຫຼູ ໂດຍພຣະຄຸມ ເປັນຜູ້ມີຄວາມກະຮວນ
ກະຮວຍໄປປ່າຍແລ້ວ ເທັກແລະມຸນຍົບທັ້ງຫລາຍອນນີ້ອນຍຸ່ງຫຼື່ງພຣະພູທະເຈົ້າພຣະອົງຄົດ ຜູ້ປັ້ນໂຄຕນ
ໂຄຕຣ ຜູ້ກຳປະໄປໂຍ່ນເກື້ອກຸລແກ່ເທັກແລະມຸນຍົບທັ້ງຫລາຍ ຜູ້ເຖິງພຣັອນດ້ວຍວິຊາແລະຈະຮວະ ເປັນຜູ້ໄຫຫຼູໄດຍ
ພຣະຄຸມ ຜູ້ມີຄວາມກະຮວນກະຮວຍໄປປ່າຍແລ້ວ ຫັກເຈົ້າທັ້ງຫລາຍອນນີ້ສກາມພຣະພູທະເຈົ້າຜູ້ໂຄຕນໂຄຕຣ ດີ່
ພຣັອນດ້ວຍວິຊາແລະຈະຮວະ

ພຣະພູທະເຈົ້າທັ້ງຫລາຍແລ່ວນີ້ກີ່ ແລ້ວເອີ່ນກີ່ ມາກກວ່າຮ້ອຍໂກງິ ພຣະພູທະເຈົ້າທັ້ງຫລາຍແລ່ວນີ້
ລ້ວນເປັນຜູ້ໄນ້ມີບຸກຄລເສມອ ລ້ວນເປັນຜູ້ມີຄຸທີ່ນຳກ ລ້ວນປະກອບດ້ວຍທັກພລຍູ້າມ ລ້ວນປະກອບດ້ວຍ
ເວສາຮ້າຫຍູ້າມ ລ້ວນຕຽບຕຽບຫຼື່ງອາສກະອັນອຸຄນ ເປັນຜູ້ອ່ອງອາຈ ໄນກ່ຽນຄ້າມ ບັນລືອສີຫາກໃນບວິທີທັ້ງຫລາຍ
ຫັ້ງຫຣົມຈັກ ໄກເປັນໄປ ອັນໄກ ຈີ່ ໄກເປັນໄປແລ້ວໃນໂຄກ

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ ประกอบด้วยพุทธธรรม ๑๙ ประการ เป็นนายกผู้นำออกชาติทุกๆ ผู้ประกอบด้วยพระลักษณะ ๗๒ ประการ และทรงไว้ซึ่งอนุพัฒนา ๔๐ ทศ มีพระรัตน์อันงาม ด้วย พระรัตน์มีนพชาติข้างละว่า

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนเป็นมนุษย์ประเสริฐ ล้วนเป็นพระสัพพัญญู ล้วนเป็นพระจิตาสพ ผู้ชนะแล้ว มีพระรัตน์มาก มีเดชมาก มีพระปัญญามาก มีพระกำลังมาก เป็นนักประชญ์ นำสุขมาเพื่อสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง เป็นเคาร เป็นที่พึง และเป็นที่อาศัย เป็นที่ด้านทันและเป็นที่เร้นของสัตว์ ทั้งหลาย เป็นคติ เป็นผู้พันธุ์ เป็นที่ยินดีอันใหญ่ เป็นที่รักลึก และทรงแสดงหาประโภชน์เพื่อสัตว์ โลกกับทั้งเทวโลก พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนเป็นเบื้องหน้าของสัตว์

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระบานาหงพระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ ด้วยศีรษะแล้ว ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ ผู้เป็นบุรุณอันอุดม ผู้เป็นเศียร ด้วยวาจาและด้วยใจ ในที่นอนด้วย ในที่นั่งด้วย แม้ในที่เดินด้วย ในกาลทุกเมื่อ

พระพุทธเจ้าทั้งหลายผู้กระทำความสงบรังับ ทรงรักษาท่านด้วยสุขในกาลทุกเมื่อ ท่านผู้อันพระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ทรงรักษาแล้ว จะเป็นผู้สงบรังบด้วย จะพินแสตวากภัยทั้งปวงด้วย พื้นเดียวจากโรคทั้งปวงด้วย เว้นจากความเดือดร้อนทั้งปวงด้วย ล่วงเสียได้ซึ่งเวรทั้งปวงด้วย ท่านจะเป็นผู้ดับทุกข์ทั้งปวงด้วย ความเสนียดจัญไรทั้งหลายทั้งปวงจะเว้นไปด้วย โรคทั้งปวงจะจินหายไป อันตรายจะอย่าได้มีแก่ท่าน ขอท่านจะเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน

ธรรมทั้งหลาย & ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข พละ ย้อมเจริญแก่นุคคล ผู้มีปกติอภิวิหารต่อ บุคคลผู้คัวไว้ว ผู้อ่อนน้อมต่อบุคคลผู้เจริญ เป็นนิจ

ประวัติและความเป็นมาของนกอาญาภัยปริตร

บทส่วนนี้ “อาญาภัยปริตรนี้” เกิดขึ้นที่เมืองอาญาณภัยยังนคร จึงมีชื่อว่าอาญาณภัยปริตร มีดำเนนานเล่าไว้ว่า ครั้งหนึ่งท้าวมหาราชทั้ง ๔ (ชาตุมหาชาติ) คือ ท้าวครรู ท้าววิรุพหก ท้าววิรุพ ปักย์ และท้าวเวสวัณ ตั้งใจจะลงไปฝ่าพระพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้นประทับบนอยู่ ณ เท้าศีชนกูญ กรุงราชพฤกษ์ แต่หลวงคำนึงถึงความดึงสกิพพ เกรงว่าพวกรอสรุรู้ว่าไม่มีใครอยู่ แล้วจะพาภันมารบกวน ถ้ากลับไม่ทันก็จะเสียการ จึงขัดดึงกองทัพร ๔ กอง เพื่อรักษาทิศทั้ง ๔ คือ ท้าวครรูตั้งท่าหารคนธรพ ๑๐๐,๐๐๐ คน ไว้รักษาด้านทิศตะวันออก ท้าววิรุพหกตั้งท่าหารคุณภัยพ ๑๐๐,๐๐๐ คน ไว้รักษาด้านทิศใต้ ท้าววิรุพปักย์ ตั้งท่าหารนาค ๑๐๐,๐๐๐ คน ไว้รักษาด้านทิศตะวันตก และท้าวเวสวัณตั้งท่าหารยักษ์ ๑๐๐,๐๐๐ คน ไว้รักษาด้านทิศเหนือ

เมื่อจัดตั้งท่าฯไว้เรียบร้อยแล้ว จึงมาประชุมกันที่อาญาณภัยยังนคร และผูกอาญาณภัยปริตรขึ้น แล้วประกาศในที่ประชุม เสรีญแล้วเข้าไปฝ่าพระผู้มีพระภาคเจ้า พร้อมด้วยบริวารเป็นอันมาก เหล่าบริวารที่มาเข้าเฝ้านั้นแสดงอาการต่าง ๆ กัน บางพากกราบมั่งคงทูล บางพากกีประภาคชื่อตน บางพากกีนั่งเสีย

ท้าวเวสวัฒเจิ่งประคงอัญชลีนอบน้อมกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า บรรดาผู้ที่นาในวันนี้ บางพวกก็เลื่อนໄສในพระรัตนตรัย บางพวกก็ไม่เลื่อนໄສในพระรัตนตรัย ผู้เลื่อนໄສมีน้อย ผู้ไม่เลื่อนໄສมีมาก

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมสั่วนแต่เพื่อให้คนตั้งใจอยู่ในศีล ๕ ข้อ แต่บางพวกซึ่งชอบใจ บางพวกไม่ชอบใจ ทั้งนี้ เป็นเหตุให้บรรดาสาวกของพระพุทธองค์ ที่ไม่บำเพ็ญสมบัติธรรมตามป้าที่สัจด มีความไม่สบายใจ เพราะพวักยกย์ฟี ปีศาจ ที่ไม่เลื่อนໄສในพระพุทธศาสนา ถอยเบียดเบียนหลอกหลอนให้เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นอันตรายต่างๆ ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตั้งแต่นี้ต่อไป ขอพระองค์ทรงรับอาภานาจิยปริตรนี้ไว้ เพื่อประทานแก่สาวกของพระองค์ แล้วให้เจริญ (สวค) เสมอๆ เต็ม ยักษ์ ฟี ปีศาจ จะได้ไม่รับกวน ยำนาจของอาภานาจิยปริตรนี้ สามารถคุ้มกันและป้องกันอุปทัณฑ์ทั้งปวงได้

เมื่อท้าวเวสวัฒกราบทูลวิงวอน พร้อมทั้งขอประทานโอกาสให้พระผู้มีพระภาคเจ้ารับอาภานาจิยปริตรนี้แล้ว เมื่อเห็นว่า พระพุทธองค์ทรงรับด้วยอาการดุษฐ์ภัยอยู่ จึงแสดงอาภานาจิยปริตรถวายพระพุทธองค์ ด้วยบทสวดมนต์อาภานาจิยปริตรดังกล่าวแล้ว ชาวพุทธเราจึงถือสืบต่อกันมา โดยนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญบทอาภานาจิยปริตรในพิธีทำบุญ เพื่อป้องกันภูตผีปีศาจ สืบมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้.

บทที่ ๘ อังคุลิมาลปริตร

คำนำบทที่ ๘ ได้แก่บทอังคุลิมาลปริตร ซึ่งเป็นบทสวดมนต์ที่มีเนื้อความเป็นร้อยแก้วและสิบห้ามươi กว่า แต่มีประวัติเรื่องราวความเป็นมาอย่างมาก นางครรชัพพระสังฆะสวดบทโพธิจังคปริตรต่อท้ายไปด้วย บางงานพระสังฆะสวดบทนี้ແળบทโนรปริตร (บทที่ ๕) สำหรับบทสวดมนต์อังคุลิมาลปริตรนั้นมีดังนี้

ยโสธร ภคินี อธิชา ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สมุจฉุจ ป้า ชีวิตา โวโรเปดา, เตน สาเจน ไสศุติ เต ใหญ่, ไสศุติ คพุกสุส. (สวดเช่นเดียวกันนี้ ๗ จบ)

คำแปล บทอังคุลิมาลปริตร

บทนี้มีคำแปลว่า คุก่อนน่องหนูง ตั้งแต่เรา (พระองคุลิมาล) เกิดมาแล้วโดยชาติเป็นอริยะ เราไม่เคยแก้สั่งปลง(ฆ่า)สัตว์จากชีวิตเลย แม่ด้วยความคิด ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ (ปลดอกภัย) ขึ้นแก่น่องหนูง และสัตว์ที่เกิดในกรรมของน่องหนูงด้วย. (แปล เช่นเดียวกันนี้ ๓ ครั้ง)

ประวัติความเป็นมาของบทอังคุลิมาลปริตร

บทอังคุลิมาลปริตรนี้มีคำนำนำเล่าไว้ในคัมภีร์ทางศาสนาว่า พระองคุลิมาลเดิมมีชื่อว่าอหิงสกุุมาร เป็นบุตรของปูโรหิตาจารย์คนหนึ่งของพระเจ้าโกศล ขณะเกิดนั้น ศาสตราอาวุธหอกด้านในเรือนของพระมหาพญปูโรหิตาจารย์ออกแสงแวงวับ ได้รับคำทำนายจากโทรจารย์ว่าต่อไปภายหน้าเด็กคนนี้จะเป็นมหาโจร ผู้เป็นบิดาจึงตั้งชื่อให้ว่าอหิงสกุุมาร ซึ่งแปลว่าเด็กผู้ไม่ทำร้ายใคร เพื่อแก้เคล็ด

เมื่อหิงสกุลการเรียนวิชพอกลุ่มควรแล้ว บิดาจึงส่งไปเรียนศิลปศาสตร์ ณ สำนักของอาจารย์ทิศาปาโนกษ์ เมืองตักษิลา อหิงสกุลการเป็นเด็กเรียนหนังสือเก่ง ฉลาดเฉียบแหลม และรู้จักเอาใจใส่ปรนนิบัตินำรุ่งอาจารย์ดีกว่าศิษย์คนอื่น ๆ ในสำนักเดียวกัน ทำให้อาจารย์รักใคร่เข็นดูกว่าศิษย์คนอื่น ซึ่งเป็นเหตุให้ศิษย์ทั้งหลายพาภันธิริษยา กิตาทางกลั่นแกล้งริษยาโดยวิธีต่าง ๆ เช่น กล่าวใส่ร้ายว่าหิงสกุลการไม่อาจใช้ในการเล่าเรียนบ้าง ไม่รู้จักปรนนิบัติอาจารย์บ้าง แต่อาจารย์ก็ไม่เชื่อ เพราะรู้อยู่แล้วว่า อหิงสกุลการไม่มีข้อมูลพร่องดังกล่าว

เมื่อไม่ได้ด้วยแล้วก็เอาด้วยกต ไม่ได้ด้วยมนต์ก็เอาด้วยคถา วันหนึ่งศิษย์ทั้งหลายเหล่านี้จึงเข้าไปหาอาจารย์อีก แล้วใส่ร้ายหิงสกุลการว่าจะทำร้ายอาจารย์ให้อาจารย์ร้องวังดัวให้ดี ตอนแรกอาจารย์ทิศาปาโนกษ์ไม่เชื่อคำขุนของศิษย์เหล่านี้และไล่ศิษย์เหล่านี้ออกไป ต่อมากิจย์เหล่านี้ไม่เลิกความพยายาม นายุ่งอาจารย์อีก ครั้นถูกนายุ่งบอย ๆ เข้า อาจารย์ก็ชักหัววนไหว เข้าทำงานของ “ เสาสูงแปดศอก ตอกเป็นหลัก ไปนาหมื่นผลักเข้าเสียงไหว ” จึงลงเรื่องศิษย์เหล่านี้ แล้วคิดทางกำจัดหิงสกุลการ แต่ครั้นจะฆ่าด้วยคนเอง ก็เกรงจะถูกทราบในนาเสียชื่อเสียง จึงหาอุบายให้คนอื่นฆ่าแทน

วันหนึ่งอาจารย์จึงเรียกหิงสกุลการเข้ามาหา แล้วบอกว่า เจ้าจงเที่ยวไปป่าคนให้ได้พั้นคนแล้ว อาจารย์จะสอนศิลปศาสตร์ที่สำคัญให้ ด้วยความต้องการมีศิลปศาสตร์ที่สำคัญกว่าคนอื่น อหิงสกุลการจึงถูกอาจารย์เพื่อออกໄล่ล่าคน เมื่อผ่านไปได้คนหนึ่งก็ตัดอางกิ้วมือไว้หนึ่งเพื่อกันลืน ต่อมาเรื่อยเป็นพวงมาลัยไว้ ดึงแต่น้ำมาหิงสกุลการก็ได้การตั้งชื่อจากคนทั้งหลายว่า “ องคุลีมาลโจร ” ซึ่งแปลว่าโจรมีพวงมาลัยนี้มือ หรือ โจรผู้นี้มือเป็นเป็นพวงมาลัย

องคุลีมาลพีชร ได้ล่ามาน โคลิวิชต่าง ๆ จนได้น้ำมือถึง ๕๕๙ น้ำ ซึ่งเหลืออีกเพียง ๑ คน ก็จะครบ ๑,๐๐๐ คน ตามอาจารย์สั่ง จึงหัวลอกลับมาหาที่บ้านเมืองของตน ผู้ยมารดาขององคุลีมาล เมื่อได้ฟ้าร่วง ถูกจะกลับบ้านเมืองตน แต่ทางราชการกำลังจะขึ้นตายลูกของตนอยู่ ด้วยความรักลูกจึงจะออกໄไปบอกลูกให้ร้องดัว เหตุการณ์ตอนแม่กับลูกจะพ้นกันนี้ได้ไปปรากฏในข่ายคือพระญาณของพุทธองค์ ในไกดีรุ่งวันหนึ่ง หากพระองค์ไม่ไปโปรดองคุลีมาลในวันนี้แล้ว องคุลีมาลจะฆ่าแม่เพื่อให้ครบ ๑,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับองคุลีมาลได้กระทำอนันตริยกรรมอันเป็นกรุกรรม แล้วจะไม่สามารถบรรลุธรรมะพนิพานได้ในชาตินี้ แต่หากพระองค์ไปโปรดองคุลีมาลให้มีสติสำนึกให้ว่าจะไร้กุลกะไรพิค แล้วเขาก็สามารถบรรลุธรรมะพนิพานได้ ดังนั้น พระองค์จึงแสดงไปโปรดองคุลีมาลก่อนที่ลูกจะฆ่าแม่ของตน

ในตอนแรกพอเห็นพระพุทธเจ้า องคุลีมาลก็รีบเข้าไปประทุมเจ้าทันที หวังจะฆ่าให้ครบ ๑,๐๐๐ คน พระพุทธองค์ทรงทราบด้วยญาณจึงทรงนานองคุลีมาลไม่ให้ตามทัน แม่จะวิ่งตามอย่างเร็วที่ตาม เมื่อตามไม่ทัน องคุลีมาลจึงหยุดยืนร้องตะโกนไปว่า สมณะ โล้นหยุดก่อน ๆ ๆ พระพุทธองค์ทรงตรัสตอบองคุลีมาลว่า เราหยุดแล้ว ท่านต่อหน้ากันซึ่งไม่หยุด องคุลีมาลไม่เข้าใจจึงตะโกนข้าไปอีกว่า สมณะ โล้น ไก่อก ท่านว่าท่านหยุดแล้วแต่ท่านยังเดินต่อไปอีก แล้วว่าเราซึ่งไม่หยุด ทั้ง ๆ ที่เราหยุดยืนอยู่แล้ว

พระพุทธองค์ทรงทราบว่าจะเชิดขององคุลีมาลขณะนี้ว่า ลดความเหี้ยมโหคคุร้ายลงแล้ว และพร้อมที่จะฟังธรรมคำย จึงตรัสขยายความตอบของคุลีมาลไปว่า ที่ว่าเราหดแล้วนั้น คือ เราหดจากการทำความชั่วแล้ว และที่ว่าท่านยังไม่หดนั้น เพราะท่านยังจะเข่นฆ่าประหารผู้คนอยู่ องคุลีมาลได้ฟังดังนั้นเข้าใจความหมาย มีสติหมดความเหี้ยมโหคคุร้ายทันที จึงวางคานลงและเข้าไปกราบพระบาทพระคยา ผลที่สุดของว่าในพระพุทธศาสนาในเวลาต่อมา

เรื่องที่เกี่ยวกับบทองคุลีมาลปริตรนี้ มีเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่งพระองคุลีมาลไปปิณฑนาตพจน์คนท้องแก่นัยว่ามาตักบาตรพระ พอธุรู้ว่าเป็นองคุลีมาลก็คิดว่าองคุลีมาลใจรบปลอมตัวว่าเป็นพระมาเพื่อจะมาคนอาเนื้อมือ จึงเฝ้นหนีอย่างไม่คิดชีวิต พระองคุลีมาลเห็นอาการกลัวตัวสั่นของหญิงห้องแก่นนั้น ก็ให้นึกถึงสารสังเวชสดๆ ใจได้เปล่งว่างเป็นบทสวามน์ อังคุลีมาลปริตร ดังกล่าวแล้วนั้น ตามด้านอกล่าวว่า ศัวยคำพูดที่เป็นมนต์ ซึ่งพระองคุลีมาลกล่าวอ้างความสัจจริงวันนี้ ทำให้หญิงนั้นคลอดลูกได้อย่างง่ายดายเหมือนเห็นน้ำออกจากกระบอก ปลดล็อกที่แม่ทึงลูกที่คลอดออกจากการรกร ดังนั้น ปู่ย่าตายายบรรพบุรุษไทยเราริบสืบทอดบทสวามน์ต่อกันมา นิยมนิมนต์พระสงฆ์มาสวามน์ตับหนี่ในงานทำบุญต่างๆ โดยเฉพาะงานมงคลสมรสของลูกหลานตน เพราะเชื่อว่าจะทำให้ลูกหลานที่เข้าพิธีมงคลสมรสันนั้น คลอดลูกง่าย และได้รับปีบุญดีเป็นประจำเพื่อสืบต่อมาจนกระทั่งทุกวันนี้.

บทที่ ๕ บทโพชยังคปริตร

ตำนานบทที่ ๕ กือบทโพชยังคปริตร เป็นบทสวามน์ที่กล่าวถึง โพชยังค กือองค์ธรรมเป็นเครื่องครั้งครั้งสู๊ ๑ อย่าง ได้แก่ สติ ธรรมวิจยะ วิริยะ ปีติ ปัสสัทชิ สามัชชี และ อุเบกษา เวลาเมื่อคนเข็บไจ้ได้ป่วย ปู่ย่าตายายบรรพบุรุษไทยเรา นิยมนิมนต์พระสงฆ์มาสวามน์ตับหนี่ให้คนป่วยฟัง ปฏิบัติตามอย่างที่พระพุทธองค์ทรงเคยปฏิบัติมาแล้ว นั่นเอง อาจกล่าวว่าบทสวามน์ต์โพชยังคปริตรนี้ เป็นพระคาการักษาใช้ได้ ซึ่งมีเนื้อความบทสวามน์ที่เป็นคำประพันธ์ร้องปีกฐาวัตรฉบับภาษาบาลีพื้นที่ คำแปลโดยพิศดารดังนี้

โพชยังค สดสังหาトイ ชุมนานั่ วิจโย คตา	
วิริยบุปติ ปสสุทุติ	โพชยังค ฯ ตดา ปเร
สามัญบุปติ โพชยังค	สคุเตต สามพุทสุสินา
มุนินา สมมุนทกษาตा	ภาวดา พหุลีกตา
สำวคุณตุ อกกิลุญญา	นิพุพานาย ฯ โพธิยา
เอเตน ถุจวชชุชน	ไสคุติ เต ไหดุ สามพุพทา.
เอกสุนี สมเย นาトイ	โนคุคุล้านญุช กสุสป
คิล่าน ทุกขิเต ทิสุวা	โพชยบุต ศคุต เทสิ
เต ฯ ต อกกินนุทตุวা	ไรดา มุจจิสุ คงญา

ເອເຕັນ ສຈຸຂວ່າເຊນ	ໂສດຸດີ ເຕ ໂທດ ສພພທ.
ເອກທາ ຮມມູນຣາຈາປີ	ເຄລຸແຍຸນາກົປີພິໂຕ
ຈຸນຫຼຸດເຄຣນ ຕະບູແຍງວ	ກພາແປຕຸວານ ສາທຳ
ສມ ໂມທິດວາ ຈ ອາພາຫາ	ຕມຫາ ວຸຊ້ວາສີ ຊານໄສ
ເອເຕັນ ສຈຸຂວ່າເຊນ	ໂສດຸດີ ເຕ ໂທດ ສພພທ..
ປິ່ນາ ເຕ ຈ ອາພາຫາ	ຕິພຸນນຸນນຸປີ ມເສີນ
ມຄຸກາທດກີເລສາວ	ປັດຕານຸປັດຕິຍຸນມົມດໍ
ເອເຕັນ ສຈຸຂວ່າເຊນ	ໂສດຸດີ ເຕ ໂທດ ສພພທ.

ກຳແປລ ນທໂພໜັກປົກປົກ

ໂພໜັກໆ ๑ ປະກາຮ ກືອ ສຕິສັນໄພໜັກໆ ອັນນວິຈຍສັນໄພໜັກໆ ວິຣີສັນໄພໜັກໆ ຢຶດ
ສັນໄພໜັກໆ ປັສສັກທີສັນໄພໜັກໆ ສາມາທີສັນໄພໜັກໆ ແລະ ອຸເບກຫາສັນໄພໜັກໆ ເຫດ່ານີ້ອັນພະນຸນີເຈົ້າຜູ້
ເໜີ່ຮຽນທີ່ສົ່ນ ຕຣສ ໄວ້ຂອນແລ້ວ ອັນບຸກຄົມນາເຈີ່ຢູ່ທຳໄກນາກແລ້ວ ຢ່ອມເມື່ອໄປເຖິງແຄວານຮູ້ຂີ້ງ ເພື່ອຄວາມ
ດັບກີເລສ ແລະເພື່ອຄວາມຕຽບສູ່ ດ້ວຍກາຮກລ່າວຄໍາສັດຍືນ໌ ຂອຄວາມສວັດດິຈິນມີແກ່ທ່ານ ຖຸກເມື່ອ .

ໃນສັນຍໍທີ່ນີ້ ພະໂຄນາຄົກທອດພະເນດຕຣເກີນພະໂນມຄັດລານະແພຣມມາກັສສປະ ເປັນໄໝ ຊຶ່ງ
ທຸກໆເວທນາແລ້ວ ທຮງແສດງໄພໜັກໆ ๑ ປະກາຮ ທ່ານທີ່ສອງນິ້ນກີ່ເພີດຄືເພີດນິກາສີຕິດນິ້ນ ມາຍຈາກໂຣຄໃນ
ໝະນິ້ນ ດ້ວຍກາຮກລ່າວຄໍາສັດຍືນ໌ ຂອຄວາມສວັດດິຈິນມີແກ່ທ່ານ ຖຸກເມື່ອ .

ກີ່ອາພາຫທີ່ຫາຍໍນີ້ ອັນພະອົບຍຸດຄົດ ຜູ້ແສງຫາຄູ່ອັນໄທໝູ່ ແມ່ ๓ ຈຳພວກ ລະເສີຍແລ້ວ
ຄື່ງແລ້ວເຊື່ອງຄວາມເປັນ ກືອ ຄວາມໄມ່ນັ້ນເກີດເປັນຮຽນມາ ອຸຈົກໃດສັນພະອົບຍິເຈົ້າກຳຈັດເສີຍດ້ວຍມຽດ
ດ້ວຍກາຮກລ່າວຄໍາສັດຍືນ໌ ຂອຄວາມສວັດດິຈິນມີແກ່ທ່ານ ຖຸກເມື່ອ .

ໜາຍເຫຼຸ - ຈະເຫັນໄດ້ວ່າບໍລວມນັດທີ່ ๕ ນທນີ້ ຄວາມຈິງ ເປັນຄໍາສອນຮຽນທາງພຸທ່ະສາສນາ
ທີ່ສົ່ນ ແຕ່ເວົ້າຊື່ຍັງໄປໄດ້ເຮັນການບາລີຫຼືອ້າງແປລການບາລີໄນ້ອອກ ຈຶ່ງໄນ້ຮູ້ຄວາມໝາຍຂອງແຕ່ລະບ່ານນີ້ ຈຸ່າ
ນທນັກຄລສູດ ເປັນຕິນ ເປັນຄໍາສອນຮຽນຮ່ວງຫຼຸແທ່ງຄວາມເຈີ່ຢູ່ກ້າວໜ້າຂອງນຸ່ມຍິເວັນໆອັງ ແຕ່
ກົມົງບັກທີ່ມີຄວາມໝາຍເພື່ອຈັດປັດປຸງໄປໂຮກກັບໄຟເຈັບກຸດພື້ນສາງ ແລະບັງກັນກັບຍືອນຕຣາຍ ແຕ່ກີ່ແປງໄວ້ດ້ວຍ
ຮຽນທີ່ສົ່ນ ດັ່ງນາສນໄຈກີ່ການແລ່າເຮັນຫຼືອ່ານຄໍາແປລຂອງແຕ່ລະບຸກແລ້ວ ກີ່ຈະເຫຼົາໃຈດີຍື່ງນີ້ .

ພັນອກ ສໍາຮາຜ ກໍານພຸກຄາງ

ອາຈານຍົກເລີຍ ມາວິທາລີຍ ມາຫຼຸພາດງຽມຮາຈວິທາລີຍ
ວິທາແຫດຄຣາຈສົມາ

บทสุคณต์ประจำวัน
พระประจำวัน, กำลังวันและสีประจำวัน

อาทิตย์หก	ยกอุเทศ	เที่ยง
จันทร์สีบห้า	ขันทุน	สมบูรณ์ยิ่ง
อังคารเบปด	ขั้สสาบุต	ภัยติงเกรจ
พุธสีบเจ็ด	สาวนกทวาร	สัพพาเติร์ส
เสาร์สีบ	สาวดิโตหัง	ฟังไหดี
พฤหัสฯ มี	ศินแก้วกนกเท	ฟูเรนตัม
ราหูสีบสอง	กินบุสันตร์	บรรฤทธิพย์
ศุกร์สีบเอ็ด	เกคนันบบ	อัปปัลลัน
เกตุเด็กสาวค	ชยันติ	ไม่โถกันต์
กำลังวัน	นั้นนี	เท่านี้เมย.

เรื่องบทสุคณต์ประจำวันนี้มีมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา (พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ) เป็นกุสโโลนาญที่จะคงไว้ไทยบณฑ์ซึ่งนิยมนับถืออยู่กับลักษณะศาสนาพราหมณ์ให้หันมาสนใจศึกษาศาสนาพุทธ ทางศาสนาพราหมณ์ให้นับถือเทพอัญชลิคธรรมะ คือ ดวงดาว ๘ ดวง ซึ่งถือว่าเป็นเทพเจ้าประจำโลก ได้แก่ พระอาทิตย์, พระจันทร์, พระอังคาร, พระพุธ, พระเสาร์, พระพฤหัส, พระราหู, พระศุกร์ และต่อมาสนับรัชกาลที่ ๔ เพิ่มขึ้นมาอีกองค์หนึ่ง คือ พระเกตุ รวมเป็น ๙ องค์ เรียกว่า เทพนพเคราะห์

ด้วยความฉลาดและมองเห็นการผูกขาดของบรรพบุรุษไทยเรา จึงสร้างพระประจำวันขึ้น ให้คนไทยเราหันมานับถือพระพุทธเจ้า (พระพุทธศาสนา) คือ แทนที่จะนับถือบุชาเทพเจ้าต่างๆ เหล่านั้น ก็ให้หันมาบุชาสักการะประจำวันนั้น ๆ แทน เช่น เคยนับถือบุชาเทพเจ้าพระอาทิตย์หรือเทพเจ้าพระจันทร์ เป็นต้น ก็ให้หันมารับไหว้บุชาพระประจำวันอาทิตย์หรือวันจันทร์แทน นอกจากจะให้กราบไหว้บุชาแล้ว ยังมีบทให้สวดมนต์ประจำวันนั้น ๆ อีกด้วย โดยศึกษาจากพุทธประวัติหรือคำสอนทางพระพุทธศาสนาว่า มีเหตุการณ์หรือคำสอนอะไรที่คล้ายคลึงกับเรื่องเทพเจ้าในทางศาสนาพราหมณ์นั้น ก็จะเข้าไปหา เช่น เทพเจ้าพระอาทิตย์มีกำลัง ๖ นั้น หมายถึง พระเจ้า (ผู้สร้างโลก) ได้สร้างเทพเจ้าพระอาทิตย์ขึ้นมาจากราชสีห์ ๖ ตัว เรียกว่ามีกำลัง ราชสีห์ ๖ ตัวนั้นเอง ตัวนเทพเจ้าพระจันทร์ มีกำลัง ๑๕ เพราะทางศาสนาพราหมณ์เชื่อว่า พระเจ้าได้สร้างเทพเจ้าพระจันทร์ขึ้นมาจากเทพธิดา ๑๕ นาง เป็นต้น

โดยสรุปところนี้ หมายความว่า กำลังวันนั้น หมายถึงกำลังของสัตว์ที่พระเจ้าสร้างนางเป็นเทพเจ้าองค์นั้น ๆ นั้นเอง โดยนั้น พระบัณฑุรัตน์สร้างค่วยกระปือ ๘ ตัว วันอังคารจึงมีกำลัง ๘, พระพุทธสร้างค่วยช้าง ๑๗ ตัว วันพุธจึงมีกำลัง ๑๗, พระพุหัสสร้างค่วยฤๅษี ๑๕ องค์ วันพุหัสจึงมีกำลัง ๑๕, พระเสาร์นั้นพระเจ้าได้สร้าง

ศัพย์สือโกรง ๑๐ ตัว วันเสาร์จึงมีกำลัง ๑๐ , พระราหูสร้างคัวผีโขมด ๑๒ ตัว วันราหู (พุธกลางคืน) จึงมีกำลัง ๑๒ , พระศุกร์สร้างชื่นคัวโภคุสกะ ๒๐ ตัว วันศุกร์จึงมีกำลังเท่ากับโภคุสกะ ๒๐ ตัว เดิมที่เดียวศาสนาพระหมู่มีเทพเจ้า ๘ องค์หลัก ๆ ดังกล่าววนี้ จึงเรียกว่า เทพอัญญาเคราะห์ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์ได้เพิ่มนูชาชื่นอีกองค์หนึ่ง คือ พระเกตุ จึงรวมเป็นเทพพคระห์ คือ เทพเจ้า ๘ องค์ ที่ว่านานี้ เรียงลำดับเทพเจ้าตามคันธีร์มหาทักษณา

ศัพย์พระบูชาสามารถความเคลื่อนไหวทางตาดของบรรพบุรุษไทยเราดังกล่าวที่ต้องการให้ชาวพุทธเรียนรู้ ทราบไห้วนูชาพระพุทธเจ้าและสนใจเล่าเรียนศึกษาพระพุทธศาสนาซึ่งขึ้น จึงได้สร้างพระบูชาประจำวันชื่น แทนเทพเจ้าที่ ๘ องค์ และมีบทสวดมนต์กำกับในแต่ละวันด้วย คำประพันธ์ที่นำมาเป็นบทนำของเรื่องนี้ในตอนต้นนั้น บอกถึงบทสวดมนต์ประจำวันและกำลังวัน ซึ่งมีรายละเอียดเด่นๆ ดังนี้

๑. บทสวดมนต์ประจำวันอาทิตย์

(บูชาพระปางควายเนตร)

วันอาทิตย์มีกำลังวัน ๖ (ราชสีห์ ๖ ตัว) ส่วนบทสวดมนต์ประจำวันอาทิตย์ คือ บทโนรปริตร ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๕ ในหนังสือนี้แล้ว มีบทสวดพร้อมคำแม่ปลดและประวัติความเป็นมาโดยพิสดาร ในที่นี้จะจะนำกล่าวพอเป็นตัวอย่างเฉพาะต้นบทและตอนจบของบทโนรปริตรเท่านั้น ดังนี้

อุทศัยลงคุณฯ อ娥ราชา

หริสุสราญโญ ป្រុវិប្បភាស

๓ ต นมสสามิ หริสุสราญ ប្រុវិប្បភាស

๗ เป ๗

อิม ໄສ ប្រុតុត កគ្រា ໂນໄវ វាសមកបុរិច

๒. บทสวดมนต์ประจำวันจันทร์

(บูชาพระปางห้ามสมุทรหรือปางห้ามพยาธิ)

วันจันทร์มีกำลังวัน ๑๕ (เทพธิดา ๑๕ องค์) บทสวดมนต์ประจำวัน คือ บทอกขบปริตร ผู้รู้ประพันธ์ ไม่เป็นคำร้อยกรองอินทริเชียรันท์ภานาลี พร้อมทั้งมีคำแปล ดังนี้

ឃនុនុនិមុត្ត អວមុគ្គលុជ

ឈ ខាមណាលី ឥកុលសុ ឥទូទុ

ប្រប្រុកទុ ឬតុសុឬនំ ឥកុត្ត

ឃុក្រាមុការេន ិនាសមេនុត្ត

ឃនុនុនិមុត្ត អວមុគ្គលុជ

ឈ ខាមណាលី ឥកុលសុ ឥទូទុ

ປາປົກໂທ ຖະແຫຼງນິ້ນ ອກນຸດ
ຮັມມານຸກວນ ວິໄລສເມນຕ.

ឃុំឱ្យុងឯកតាមតម្លៃ
ឲ្យ ចាននាបី ស្ថិត តាមទី
ប្រភូគ ឬ ឬ ស្ថិតបី ករណី
សុខាណាពាណ ឬ វិនាទមនុត.

คำแปลดังนี้ นิมิตที่ชั่ว ráy อันใดคัวย อวนงค์อันใดคัวย เสียงกอันไม่เป็นที่ชอบใจอันใดคัวย
บ้าไปเคราะห์หันใดคัวย สุนิมนิมิต (ฟัน) อันชั่ว ráy ที่ไม่น่าพอดีใจอันใดคัวย (ทั้งหมด) ที่มีอยู่ ขอสิ่ง
เหล่านี้คงพินาศไปด้วยอาชญาภาพของพระพุทธเจ้า

นิมิตที่ชี้ว่าอยันได้ด้วย อุ่นใจอยันได้ด้วย เสียงก้อนไม่เป็นที่ชอบใจอยันได้ด้วย บ้าไปกระหือนได้ด้วย ลูบินนิมิตอันชี้ว่าอย่างที่ไม่น่าพอใจอันได้ด้วย (ทั้งหมด) ที่มีอยู่ ขอสิ่งเหล่านั้นของพินาคไปด้วยอานภาพของพระธรรม

นิมิตที่ชี้ว่าเรียกอันให้ด้วย อาจมองกลอันให้ด้วย เสียงงานกอันไม่เป็นที่ชอบใจอันให้ด้วย บ้าป่ากระหายอันให้ด้วย สูบินนิมิตอันชี้ว่ารายที่ไม่น่าพอใจอันให้ด้วย (ทั้งหมด) ที่มีอยู่ ขอสิ่งเหล่านั้นงพินาศไปด้วยอาบุกภาพของพระองค์

๓. บทสรุปมนต์ประจำวันอังคาร

(บุชาพระปางโปรดอสูรในทราย หรือ ปางไสยาสน์)

วันอังคารมีกำลังวัน ๔ (กระปี้ ๔ ตัว) บทสวัสดิ์ประจำวันอังคาร คือ บทชักคสูตร พร้อมคำยบ
บทชัก สำหรับบทชักคสูตร พร้อมคำยบแปลและประวัติความเป็นมา มีปรากฏในหนังสือเล่มนี้แล้ว ส่วน
บทชักคสูตรนี้ ท่านประพันธ์ไว้เป็นบทร้องปัญญาเวตรนั้นที่ภาษาบาลี พร้อมคำแปล ดังนี้

ขออภัยในความไม่ดีที่ทำให้ท่านต้องเสียเวลา พร้อมคำแปลดังนี้
อนุญาติให้เข้าชม

ปศุสัตว์ชุมชน บ้านเนิน
ปศุสัตว์ชุมชน บ้านเนิน

ສັນຕະພາບ ສູນທະນາຄານ ທຸລະມະວົງ

ก็ทั้งความเพลิดเพลิน ว่าด้วย

คำแปลดังนี้ สัตว์ทั้งหลายย่อมประสงค์ที่พึงแม่ในกาชาดุจในแผ่นดิน ในกาลทุกเมื่อ และการนับสัตว์ทั้งหลายผู้พื้นแล้วจากข้างคืออีกหนึ่งที่ปีงวด อันเกิดแต่สัตว์ทั้งหลายมีษกษ์และโรงเป็นเด่น มีได้มีแล้ว เมื่อคำว่าการระลึกถึงพระบรมครองให เราทั้งหลายจะทรงสวัสดิพระบรมครองันนั้น เทอญ.

๔. บกส่วนต์ประจำวันพุธ (กลางวัน)

(บุชาพระปางอุ้มบาตร)

วันพุธกลางวัน มีกำลังวัน ๑๗ (ช้าง ๑๗ เชือก) บทสวดมนต์ประจำวัน คือ บทขันธปริตร พร้อมทั้งบทขัดขันธปริตรด้วย สำหรับบทขันธปริตรนั้น มีปรากฏในหนังสือเล่มนี้แล้ว สำวนบทขัดขันธปริตรนั้น ประพันธ์เป็นบทร้อยกรองปัญญาครั้นที่ภาษาบาลี และมีคำแปลดังนี้

ສພພາສີວິສ່າຕິນ	ທີ່ພູມນຸດາກຳ ວິຍ
ຢັນນາເສຕີ ວິສໍ ໄພຣ	ເສສອງຈາປີ ປຣີສຸສົມ
ຍາຍກຸເຫຼືອມຸ້ນີ້ ສພພອດ	ສພພາ ສພພປ່າຍິນ໌
ສພພໂສປີ ນິວາເຮົດ	ປຣີຕະນຸມກວາງ ໝ

คำเปลดจังนี้ พระปริตรอันใด ย่อมยังพิยร้ายแห่งหมู่สัตว์ที่ฆ่าติทั้งปวงให้ลับหายไป ดูข่าววิเศษอันประกอบด้วยมนต์ทิพย์ อนึ่ง พระปริตรอันใด ย่อมห้ามกันอันตรายที่เหลือแม้โดยประการทั้งปวง ของสัตว์ทั้งสิ้น ในที่อาณาเขตทุกสถาน ในการทุกเมื่อ เรายังหลายชั้งสุดพระปริตรอันนี้เทอยู่.

๕. บทสรุปมนต์ประจำวันสารี

(บุชาพระปางนาคปรก)

วันสาร์มีกำลังวัน ๑๐ (เสือโครง ๑๐ ตัว) บทสุคุมศัพธรรมวัน คือ บทอังคุลิมาลปริตร (ตามคำนึงกีร์นหาทักษิมา เรียงลำดับวันสาร์ก่อนวันพฤหัสบดี) บทนี้มีบทสุคุมพร้อมทั้งคำแปลและประวัติความเป็นมาโดยพิสดาร ปรากฏในหนังสือเล่มนี้แล้ว ในที่นี้จะเสนอขอเป็นตัวอย่างเท่านั้น ดังนี้

ขโตห ภิกนิ อริยาข ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สมจิจุ ปานี ชีวิตา ໄວโรเปดา, เทน สุขอน
ไสคุธิ เต ใหญ, ไสคุธิ คพุกสุส. (สาวกเหมือนกัน ๓ ครั้ง)

๖. บทสรุปมนต์ประจำวันพุทธศักราช

(บุชาพระปางครรช์สุริหิริอปางสมาน)

(ชื่อพ่อแม่ที่ต้องรอปางสามาธิ)
วันพุธที่สับดีมีกำลังวัน ๑๕ (ถ้ามี ๑๕ องค์) บทสวัคณ์ประจำวันพุธที่สับดี คือ บทวัจญูกปริตร
พร้อมทั้งบทวัจญูกปริตร บทสาดทั้งสองบทเป็นปัจจุบิวัตรฉบับที่ มีคำแปลและประวัติความเป็นมาดังนี้

บทชั้ดวัญญาณปริตร

ធម្មនគរិយាយ	ឯកសារពេទ្យ
ឈរតុលាបី	ឯកសារពេទ្យ
ឈរតុលាបី	ឯកសារពេទ្យ
ឈរតុលាបី	ឯកសារពេទ្យ

บทสรุปมโนติวีญญาณปริศนา

ອຄຸດີ ໂລເກ ຕີ່ຄຸໂພ
ແຕນ ສາງເຈນ ການມີ ສາງໆ ໄສເຈຍບຸນຫຼຸກທາ
ສາງຈົກລົງມູນສັຕິ

娑婆禪陀瓦 ชุมพล	ตรริ陀瓦 บุพเพก ชิน
สุจพลนวสุสาย	สุจกิริยมกาลห
สนตปกุษา อปดุคนา	สนติ ป่าหา อวัญญา
มาตา ปีดา นิกุณดา	ชาเตวท บุญกุก
สา สุชา กเต นยุ่ม	มหาปชุคลิโต สิรี
วุชสี ไสพส กรีสาร尼	อุกม ปคุวา ยดา ศิริ
สุเจน เม สาม นฤดิ	เอสา เม สุจปารಮิติ.

บทวัจกุปติตรนี้ มีประวัติความเป็นมาปรากฏในวัชภูกชาดกเลกนิบัติว่า ในดันกัปปี พระพุทธองค์ เสวพพระชาติเป็นนกคุ่ม โพธิสัตว์ อัญชิโนป่าให้ผู้แห่งหนึ่ง มีตัวโตเท่าคุณเกวียน ขยะที่ซึ้งเป็นอุกุนกคุ่มตัวเล็ก ๆ อัญชิ วันหนึ่งเกิดไฟไหม้ป่าลามมาจนเกือบถึงรัง พ่อแม่บินไปหาอาหาร อุกุนกคุ่มซึ่งไม่มีปีกทางพอจะบิน หนีไปไหนได้ ทั้งไม่รู้กำลังแข็งชาที่จะรอดหนีได้ พญาานกคุ่มจึงคิดว่าสิ่งอื่นนอกจากศีลและสัจจะเสียแล้ว ไม่มีสิ่งใดจะเป็นที่พึ่งของเรได้ เราจะต้องถูกไฟไหม้ตายเป็นแน่ ถ้าวนอุกุนกตัวอื่น ๆ ก็จะพลอยตายไปด้วย วันนี้เราจะช่วยตัวเราและอุกุนกตัวอื่น ๆ ในป่านี้ไม่ให้ตาย ด้วยสักวาราของเรา

ครั้นพญาานกคุ่มคิดดังนี้แล้วก็นึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม และพระสัทธรรม ทั้งในปางก่อนและภายหลัง แล้วกล่าวสักว่าเข้าว่า “ ปีกหั้งสองของเราก็มี แต่ชั้งบินไม่ได้ เท้าหั้งสองของเราก็มี แต่ชั้งเดินไม่ได้ ทั้ง พ่อแม่ของเราก็ออกไปจากรังเสียแล้ว ไฟอื้หื้ เจ้าจงดับไปในมัคคีดิ ” พอว่าขาดคำลง ไฟก็หวลดับแล้ว ดับลงทันใดเหมือนกับจุ่นลงไปในน้ำ ก่อนที่จะลามมาถึงรังนั้นประมาณ ๑๖ กรีต (๑๒๕ ศอก) ตั้งแต่นั้นมาที่ ป่าใหญ่นั้นก็ไม่มีไฟไหม้อัญชิวัน (กปปกุฎาช) จนกระทั่งทุกวันนี้

พระพุทธองค์ทรงเด่าชาดกเรื่องนี้ เนื่องจากครั้งหนึ่งพระองค์เสด็จพร้อมด้วยพระสัทธรรมสาวกไป บินทางตาม คำนัดหนึ่งในแคว้นมราชา ระหว่างทางเกิดไฟป่าลุกใหม่ แต่เมื่อไฟลามมาใกล้ที่ ซึ่งพระองค์และ พระสาวก พระทัณฑ์ยืนอัญชิ ไฟก็ดับลงอย่างไม่มีเหตุผล บรรดาพระภิกษุสงฆ์เห็นเป็นอัศจรรย์จึงให้พระสารีบุตร ทุกตาม พระพุทธองค์จึงทรงแสดงเรื่องวัชภูกชาดกดังกล่าวไว้ ดังนั้น ปู่ย่าตายายบรรพบุรุษไทยเรา จึงนิยมนิมนต์พระสัทธรรมสาวกวนต์บันทึกไว้ในพิธีทำบุญต่าง ๆ โดยเฉพาะงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ซึ่งถือเป็นบทสวดมนต์ กันไฟใหม่ เป็นประเพณีสืบมานานกระแทกทุกวันนี้ นี้เป็นบทสวดมนต์ประจำวันพุทธหัสပดิ .

๓. บทสวดมนต์ประจำวันราหู (วันพุทธกลางคืน)

(บุชาพระปางปานโลยก)

วันราหูหรือวันพุทธกลางคืน มีกำลังวัน ๑๒ (ปีโขม ๑๒ ตัว) บทสวดมนต์ประจำวัน คือ บทที่ว่า กินนุ สนตรมานิ ว ๗ ป ๙ มีบทสวดมนต์เป็นปัญญา vieral ลัพนภาษาบาลี ดังนี้

กินนุ สนตรมานิ ว	ราหู ศรีช ปนุญจสิ
ต์วิคุรูป อาคมุ	กินนุ วีโว ติวิชลีติ.

สุดสา แม ผล มุทชา	ชีวนุ โต น สุข ลาก
พุทธศาสนาคือโภนุหิ	โน เจ นุญาญ สริยนุติ.
กินุ ศนุตรมานโโน ว	ราหุ ชนุ ปมุญาสติ
สีวิคุรูป อาคมุ	กินุ ภิโต ว ติภูรัสติ.
สุดสา แม ผล มุทชา	ชีวนุ โต น สุข ลาก
พุทธศาสนาคือโภนุหิ	โน เจ นุญาญ อนุกิมนุติ.

พระบูชาปางป้าลิไถยก ซึ่งเป็นพระบูชาประจำวันพุธกลางคืนนี้ มีประวัติเล่าไว้ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาว่า สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเข้าประทับอยู่ ณ โถสีตาราม เมืองโกสันพี แครัววังสะ ครั้งนั้นพระภิกขุชาวเมืองโกสันพีทະເລາກັນດ້ວຍເຮືອງໄມ່ຮາດນໍາໃນສ້ວນ เป็นຜູ້ວ່າຍາກສອນຍາກ ໄມ່ອູ້ໃນໂວກທຳສ້າງສອນຂອງพระผู้มีพระภาคเข้า พระพุทธองค์ทรงห່າມປຣມຕົກເຕືອນກີໄມ່ຍອນທີ່ພົບ ພຣະອົງຈິງສົດົ່ງໄປຕາມລຳພັງພຣະອົງເຕີຍທີ່ເຮັກວ່າເອກຈາກວັດທະນາ ໄປประทับอยู่ ณ ຮົນໄນສາລະ ປ້າຮັກຊີຕັນ ມີຫັງຊ່ວຍວ່າປ້າລີໄລຍກະແລະລົງໂວກ ຈຶ່ງພຣະອົນໃຈກັນດຳນຸ່ຍຄວາຍອາຫາຮນີ້ພົບພາບຕົກ ພຣະກົມ່າຫຼັດ່ານັ້ນກີອົດຍາກເຕືອຮຽນ ຈຶ່ງໄດ້ສໍາເນົາກົດຕ້ວແດ່ເປັນຄູ້ເຂົ້າພຣະຍາ ຈຶ່ງໄໝ່ສາມາດຕືດຕາມຫາພຣະພົບເຂົ້າໄດ້ ຕ້ອງກົນອູ້ດ້ວຍຄວາມຖຸກໜີເປັນອ່າງຍິ່ງ

ທາງເມືອງສາວັດຄື แครัวນໂກສດ ອນາຄປັບທິກເທຣຢູ່ແລະນາງວິສາຫານຫາອຸນາສີກາ ພຣ້ອມທັງເສຣຍຢູ່
ຕະກູດໄຫຍ່ ຈຶ່ງໄດ້ພຣະອົນໃຈກັນສ່າງໜັງສືອົງພຣະອານນທີ່ພູທອອຸປ້ອງສູກ ເພື່ອໃຫ້ການຫຼຸດພຣະຜູ້ມີພຣະການເຈົ້າ ໃຫ້
ເຕີ່ຈົນປະການ ໄປປະການທັນມາວິຫານ ເພື່ອພວກຄະຈະໄດ້ທຳນຸ່ຍຄວາຍອາຫາຮນີ້ພົບພາບຕົກ ແລະພິ່ງຮຽນ ບ້າງ
ກົນນີ້ອອກພຣະຍາແລ້ວ ພຣະອານນທີ່ພຣ້ອມດ້ວຍພຣະກົມ່າສົງສົ່ງ ៥૦૦ ຮູບ ທີ່ປ່ຽນຄະຈະພິ່ງຮຽນຈາກພຣະກາສດາ
ຈຶ່ງເຄີນທາງໄປສູ່ປ້າຮັກຊີຕັນ ຜ້າຍຫັງປ້າລີໄລຍກະເຫັນພຣະອານນທີ່ໃນຕອນແຮກໄມ່ຍອນໄຫ້ເຂົ້າເຜົ້າ ພຣະພູທອງຄົ່ງ
ຕ້ອງທີ່ແຈ່ງວ່າເປັນພູທອອຸປ້ອງສູກ ຈຶ່ງຍອນໄຫ້ເຂົ້າໄປ ພຣະພູທອງຄົ່ງທຽບແສດງຮຽນແກ່ພຣະກົມ່າຫຼັດ່ານັ້ນ ຍັງພລໃຫ້
ສໍາເຮັນເປັນພຣະອ່າຫັນທີ່ ៥૦૦ ຮູບ

ເນື້ອພຣະອານນທີ່ຫຼຸດອາຫານພຣະພູທອງຄົ່ງສົ່ງພຣະເຊວນມາວິຫານ ເມືອງສາວັດຄືແລ້ວຫັງປ້າລີໄລຍກະ
ໄນ້ອາຂົດບືນຫຼືດ້ານທານໄດ້ ດ້ວຍຄວາມເສີຍໃຈອາລີຍຮັກໃນພຣະພູທອງຄົ່ງ ຈຶ່ງສົ່ນຄົງແລະຫາດໃຈຕາຍ ດ້ວຍພລນຸ່ຍ
ຄຸດທີ່ທຳໄວ້ ຫັງປ້າລີໄລຍກະໄດ້ໄປບັງເກີດເປັນເກພບຸດໃນສວຣຣດ ມີນາມວ່າປ້າລີໄລຍກເກພບຸດ

ຝ້າຍພຣະກົມ່າຫຼຸດວ່າຍາກເມືອງໂກສັນພື້ນ ກຽນທຽບວ່າພຣະຜູ້ມີພຣະການເຈົ້າສົດົ່ງໄປປະການທັນມາວິຫານ
ມາວິຫານ ເມືອງສາວັດຄື ຈຶ່ງຮັບເຄີນທາງໄປເຂົ້າເຜົ້າທີ່ອັນແສດງຄວາມສໍານິກົດ ກຽນໄຫ້ຮັບກາຮັກພຣະຜູ້ມີພຣະ
ການເຈົ້າແລ້ວ ພຣະພູທອງຄົ່ງທຽບແສດງຮຽນໂປຣະກົມ່າຫຼັດ່ານັ້ນ ໄກ້ຕື່ອູ້ໃນອົບຍົດເປັນເໝັ້ນນາກ ດ້ວຍເຫດຸນ໌
ປູ້ຕາຍເຫັນສ້າງພຣະປ່າງປ້າລີໄລຍກະຂຶ້ນເພື່ອການໄຫວ້ນ ເປັນພຣະບູชาປະຈຳວັນ
ພູທົກຄານຄືນຫຼືວັນຮາຫຼູ ເປັນປະເພດສົບຕ່ອນຈານເສີງທຸກວັນນີ້.

๔. บทส่วนนต์ประจำวันศุกร์

(บูชาพระปางรำพึง)

วันศุกร์มีกำลังวัน ๒๙ (โภคุสกุ ๒๙ ตัว) บทส่วนนต์ประจำวันศุกร์ คือ บทอาภานาภิยปริตรพร้อม
บทชัด สำหรับบทสวดอาภานาภิยปริตร มีบทส่วนนต์ คำเปลี่ยนและประวัติความเป็นมาโดยพิสครั่ปภาคใน
หนังสือเดิมนี้แล้ว ส่วนบทชัดอาภานาภิยปริตรเป็นปัญญาวัตรฉบับภาษาบาลี และมีคำเปลี่ยนดังนี้

อปุปสนุนหิ นาຄสุส

สารเสน สาขามุม凸

อมนุสุสหิ จัญเทหิ

สทา กิพุพิสการวิ

ปริสุสานญุจสุสุน-

น หีสาย จ คุคติยา

ยนุเทสสี มหาไวโร

ปริตุณฑมุกขาม เห.

คำเปลี่ยนดังนี้ พระพุทธเจ้าผู้แก้สักวักล้ำยิ่งใหญ่ ทรงแสดงพระปริตรอันใด เพื่อความไม่เบียดกัน
ด้วยความคุ้มครองของตน แก่บริษัททั้ง ๔ อันเกิดจาก omnibhūติ ร้ายกาจ กระทำกรรมอันหยาบช้าในกาลทุก
เมื่อ ผู้มิได้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า ผู้ซึ่งเป็นที่พึงของโลก อันสัปบุรุษสมมุติว่าเป็นศาสนा
ที่ดี เราทั้งหลายจะสวดพระปริตรอันนั้น เทอญ .

๕. บทส่วนนต์บูชาพระเกตุ

คำว่า เกตุ แปลว่า ชง แต่ในที่นี้หมายถึงคำว่าพระเคราะห์ดวงที่ ๕ ที่เรียกว่าคำว่าพระเกตุ และเรียกว่า
เทพบพระเคราะห์ หรือเทพเจ้าประจำดาวพระเคราะห์องค์ที่ ๕ นั่นเอง ว่ากันว่า ดาวพระเคราะห์ดวงที่ ๕
นี้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งพระองค์ทรงเป็นบิดาแห่งนัก
ศาราศาสตร์ เป็นผู้กำหนดเพิ่มขึ้นว่าเป็นดาวพระเคราะห์อีกดวงหนึ่ง จากเดิมที่มี ๘ องค์ในพระคัมภีร์มหาทักษะ
ตามลักษณะเรื่องถือของศาสนาพราหมณ์ พระเกตุหรือเทพเจ้าพระเกตุไม่มีกำลังเสวยอายุไคร พระเกตุถูก
สร้างขึ้นจากส่วนท่อนหางของพระราหู บทส่วนนต์บูชาพระเกตุ คือ บทชัยปริตร ซึ่งเป็นปัญญาวัตรฉบับ
ภาษาบาลี และมีคำเปลี่ยนดังนี้

ชยนุโต โพธิยา มูเด ศกุยาน นนุทิวทุฒโน

เอว ตว วิชัย ใหหิ

ชยสุสุ ชยมงคล

อปราชิตบลุตุจก

ตีเต ปฐวิโปภุช

อภิสเก ศพุพุทธราน

อคุคปุตุโต ปโมหติ

สุนกุตด สุมนุกด

สุปภาต ลุหุสูต

สุขโข สุมุกุติ จ

สุขมุร พรหมชารีสุ

ปทกุชิล กายกนุน

วาจกนุน ปทกุชิล

ปทกุชิล มโนกนุน

ปพิช เต ปทกุชิล

ปทกุชิล อกตุวน

อกนุตตุด ปทกุชิล

ໄສ ອດດຸລຸໂໂ	ສຸຂິໂຕ	ວຽງພູໂທ ພຸຖະສາສນ
ໂໄຣໂຄ ສຸຂິໂຕ	ໄທ	ສາ ສພເພີ ຜູາຕິກີ.
ສໍາ ອດດຸລຸຫາ	ສຸຂິຕາ	ວຽງພູຫາ ພຸຖະສາສນ
ໂໄຣຄາ ສຸຂິຕາ	ໄທ	ສາ ສພເພີ ຜູາຕິກີ.
ເຕ ອດດຸລຸຫາ	ສຸຂິຕາ	ວຽງພູຫາ ພຸຖະສາສນ
ໂໄຣຄາ ສຸຂິຕາ	ໄທ	ສາ ສພເພີ ຜູາຕິກີ.

คำแปลดังนี้ พระพุทธเจ้าทรงพจน์มารณ์ โคนโพธิฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศแล้ว ทรงบันทึกอยู่ใน อภิ夷กแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลายทั้งปวง ให้เริญความยินดีแก่เหล่าศักดิ์ทั้งหลายว่า พระองค์ทรงชนมารณ์ ณ ประชุมตั้งแต่เดือนเป็นขั้นมงคลหนึ่งในบัวตือปูรุพีอันเป็นประชาน (สีเต) พันได ขอท่านจะเป็นผู้ชั้นฉัันนั้น

สัตว์ทั้งหลายเป็นผู้ประพฤติชอบในเวลาใด เวลานั้น ซึ่งว่า ฤกษ์ดี ມงคลดี ສว่างดี ຮຸงດี ຂະດີ ຄຽດ ບຸชาດີแล้ว ในพระมหาเริบบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา ใจกรรมเป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา มนกรรมเป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา ความปรารถนาของท่านเป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา สัตว์ทั้งหลายกระทำการณ์เป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา ย่อมได้รับประโัยชน์อันเป็นประทักษิณส่วนเมืองขวา

ท่าน(ชาย)นั้น จะเป็นผู้มีประโัยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข เจริญในพระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งปวง

ท่าน(หญิง)นั้น จะเป็นผู้มีประโัยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข เจริญในพระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งปวง

ท่านทั้งหลาย (ทั้งชายและหญิง) จะเป็นผู้มีประโัยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข เจริญใน พระพุทธศาสนา ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งปวง.

โดยสรุป เรื่องบทความนั้นประจาวันก็คือ กำลังวันก็คือ พระบูชาประจาวันก็คือ เป็นเรื่องที่ปูย่า ตายาไทยเราซึ่งเป็นนักประชัญ ได้นำมาจากลัทธิความเชื่อถือในศาสนาพราหมณ์ ที่เชื่อว่าความพระเคราะห์ ๘ ดวงนั้นมีเทพเจ้าประจำ๘อยู่ทุกดวง และเทพเจ้าเหล่านั้นพระเจ้า (ผู้สร้างโลก) สร้างขึ้นจากสัตว์ต่างๆ ซึ่งมีกำลัง เก้ากับสัตว์ที่ถูกสร้างขึ้นนั้น นับรวมด้วยแต่พระอาทิตย์ ถึง พระศุกร์ซึ่งมีกำลัง ๑๐๙ กำลัง ยกเว้นพระเกตุ ไม่มี กำลัง แต่ที่ว่ามีกำลัง ๕ นั้น เพียงหมายถึงเป็นดาวพระเคราะห์ดวงที่ ๕ เท่านั้นเอง ซึ่งนับเป็นความคาดของปูย่า ตายาไทยเรา ที่ต้องการให้ถูกหลาบ ไทยหันมาสักการบูชาพระพุทธเจ้าและศึกษาพระพุทธศาสนามากขึ้น จึง สร้างพระบูชาประจาวันนั้น ๆ ขึ้นแทน แทนที่จะนับถือเทพเจ้าแห่งดวงดาวเหล่านั้นตามลัทธิศาสนาพราหมณ์

ข้อมูลต่อไปนี้ ที่นำมารวบรวมและเรียบเรียงเรื่องนี้ ได้จากตำราเก่า ๆ หลายเล่ม และคำบอกเล่าจาก อาจารย์พันเอก ศิลป์ประชัย อรัญอ้อ ป.ร.๑, ศน.บ., M.A. อดีตอนุศาสนาราชบุรุษกองทัพภาคที่ ๒ จึงขอขอบคุณไว ณ โอกาสนี้ด้วย.

เรื่องสีประจำวันค่ำกลอนสุนทรภู่

อนึ่งภาษา	ผ้าทรง	แผลร์รบ
ให้มีครบ	เครื่องเสริฯ	ทึ้งเจิดสี
วันอาทิตย์	สีขาวเช็ค	ใจลกดี
เอาเครื่องสี	ແຕງทรง	เป็นมงคล (ແ Deng)
เครื่องวันจันทร์	นั้นควร	สีนวลขาว (ขาวนวลหรือเหลือง)
จะยืนยາ	ขันษา	สภาพดล
อังคารม่วง	ช่วงงาม	สีครามปัน (ม่วง)
เป็นมงคล	ขัตติยา	เข้าราไว
เครื่องวันพุธ	สุดดี	ด้วຍສີແສດ (ແສດ)
กับเหลืองแปด	ป่นประดับ	ສลับສี
พฤหัสฯ	จัดเครื่อง	ເຢິວເຫຼືອງດີ (ເຢິວໄປໄມ້)
วันศุกร์สี	เมฆหมอก	ອອກສັງຄຣາມ (ເມົນມອກ)
วันเสาร์ทรง	เครื่องคำ	ຈິງລ້າເລີສ (คำ)
แสนประเสริฐ	ເສື່ອນສຶກ	ຈະນີການ
หนึ่งภาซี	ชື່ບັນ	ประดับงาม
ให้ต้องตาม	ສີສັນ	ຈິງກັນກັຍ ຂ

หมายเหตุ : วันอาทิตย์ สีແ Deng, วันจันทร์ สีขาวนวลหรือสีเหลือง, วันอังคาร สีມ่วง,
วันพุธ สีແສດ, วันพฤหัสฯ สีເຢິວໄປໄມ້, วันศุกร์ สีເມົນມອກ, วันเสาร์ สีคำ

พื้นเอกสาร สำราญ ก้านพูลกกลาง ป.ช.๙, พ.ม.

อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหाजุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนគราชนิเวศน์

คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่มักใช้ผิด

(คำที่เขียนถูกและอ่านถูกดังนี้)

๑. กฐินกាល	อ่านว่า	กะถินนากาล	๒. กฐินทาน	อ่านว่า	กะถินนาทาน
๓. กฐินตถาครรรมหา	„	กะถินตถาครรมหา	๔. กตเวทิตา	„	กะตเวทิตา
๕. กรรมการ	„	กรรมกาน	๖. กรรมธรรมี	„	กรรมมะหัน
๗. กรรมคุกาก	„	ก็คุกาก	๘. กรรมคุวาก	„	ก็คุวาก
๙. กรรมวชาจารย	„	กำມวชาจารย	๑๐. กรรมวิชี	„	กำມวิที
๑๑. กรรมมาธิการ	„	กำມมาธิกาน	๑๒. กลวิชี	„	กนลวิที
๑๒. กลดุบาย	„	กนดุบาย	๑๔. กเพราค	„	กะเด่วยราค
๑๕. กอบ	„	กอบ	๑๖. กักขะมะ	„	กักขะมะละ
๑๗. กลับปนา	„	กันกะปนา	๑๘. กำມตัณหา	„	กำມมะตันหา
๑๙. กำມราชะ	„	กำມมะราชะ	๒๐. กำມวิตติการ	„	กำມมะวิตติagan
๒๑. กำยथุธริค	„	กำຍະಥុគຈារិក	๒๒. กำរកសងម	„	ກະຮោកសងស
๒๒. กำສเวลา	„	กำນเวลา	๒๔. กำສារព័ត៌ម្លេ	„	ກາສារព័ត៌ម្លេ
๒๕. กำលប៉កម	„	กำລប៉ក	๒๖. កាំណើគ	„	កាំណើគ
๒๗. កិចករណ	„	កិចខកា	๒៨. កិតិម៉កកី	„	កិតិម៉កកី
๒៩. កុដករណ	„	កុសនតែកា	៣០. កុដករណុណ	„	កុសនតែកុណមេបគ
៣១. កេយទរសាសត្រ	„	កេសទទរសាសត្រ	៣២. កើយទិគុណ	„	កើយទិគុណ
៣៣. កើយទិនិយ	„	កើយគិនិយ	៣៤. ខិឃិម៉ោន	„	ខិឃិម៉ោនប៊ូន
៣៥. ខុសកម្មវ	„	ខេសកម្មវ	៣៥. ខុនខាយ	„	ខុនខាយ
៣៧. ខ៉ែសមាតិ	„	ខ៉ែសអមាតិ	៣៨. ខ៉ែសមាតិ	„	ខ៉ែសមាតិ
៣៩. គនទររដ	„	គនហ័ណ	៤០. គនទរពសាសត្រ	„	គនពប័បសាសត្រ
៤១. គិតត័ព្ទទររម	„	គិតត័ព្ទត័ព្ទវគ	៤២. គូរីកិលទិ	„	គរីុរីន
៤៣. គុណទិម	„	គុនទិម	៤៤. គុណទររម	„	គុណនេហា
៤៥. មាតករណ	„	មាតតែកា	៤៥. ឈិម្យលា	„	ໂគគសនា
៤៧. ឈុតូកុបាល	„	ឈុតូកុកកបាល	៤៨. ឈរគរនេងក័ត	„	ឈរគរនេងក័ត
៤៩. ឈរិយា	„	ឈិយា	៤០. ឈរេដី	„	ឈុរេដី
៥១. ឈករាតិ	„	ឈកករាតិ	៥២. ឈូទុរ៉ត	„	ឈូទុរ៉ត
៥៣. ឈុតូតុកមក	„	ឈុតូតុកកម	៥៥. ឈុនទរកទិ	„	ឈុនទុរកទិ
៥៥. ឈិតិនិយ	„	ឈិតិនិយ	៥៦. ឈិតករណ	„	ឈិតគរណ

๕๗. จิตวิทยา	อ่านว่า จิตตะวิคทะยา	๕๙. จุลกัจิน	อ่านว่า จุนละกะถิน
๕๙. จุลศักราช	อ่านว่า จุนละสักกะหาราช	๖๐. ฉัตตรมงคล	อ่านว่า ฉัคตรมงคล
๖๑. พระชนมพธรญา	อ่านว่า พระชนมะพันสา	๖๒. ชนนี	อ่านว่า ชนนนะนี
๖๓. ชนนาขุ	อ่านว่า ชนนະนาขุ	๖๔. ณูติกา	อ่านว่า ยาดติกา
๖๕. ไตรสรณคมน์	อ่านว่า ไตรสารະคม	๖๖. ไตรสารณคมน์	อ่านว่า ไตรสารະนะคม
๖๗. ทั้มอาทรมน	อ่านว่า ทันคละกำ	๖๘. ทั้มอาทมาต	อ่านว่า ทันทะคาด
๖๙. ทั้มอาทสถาน	อ่านว่า ทันทะสะสถาน	๗๐. ทานบดี	อ่านว่า ทานนะบดี
๗๑. ทานบารนี	อ่านว่า ทานนะบารนี	๗๑. ทาสกรรมกร	อ่านว่า ทาคสะกำນะกอน
๗๓. ทุกขเวทนา	อ่านว่า ทุกขะเวทนา	๗๔. ทุพพลภพ	อ่านว่า ทุบພນລະພານ
๗๕. ทุพภิกขภัย	อ่านว่า ทุบพิกขะໄพ	๗๖. ธรรมานส์	อ่านว่า ทำມາດ
๗๗. ชาดุเชดี	อ่านว่า ชาดเชดี	๗๘. นพปฎล	อ่านว่า ນບພະປະດນ
๗๙. นรกภูมิ	อ่านว่า นະรอกະพູນ	๘๐. นั่งขัดสมาธิ	อ่านว่า ນັ້ງຂັດສະໜາດ
๘๑. บรมบพิตร	อ่านว่า บອຮນະນະບອພຶດ	๘๒. บັນຫຼຸກົມພລ	อ่านว่า ບັນຈຳພານ
๘๓. บำປເຄຣະທໍ	อ่านว่า ບານປະເຄຣະ	๘๔. ປົງິຈສນູປ່າທ	อ่านว่า ປະຕິຈະສະໜູນບ່າດ
๘๕. ປັບປັກ	อ่านว่า ປ່ອຮະປັກ	๘๖. ປົງຕ	อ่านว่า ປະຫວີດ
๘๗. ປົງິຈຕິຮຣມ	อ่านว่า ປະວິຍັດຕິທຳ	๘๘. ພລກຣມ	อ่านว่า ພັນກຳ
๘๙. ພລຜຄືດ	อ่านว่า ພັນຜະລິດ	๙๐. ພຍາທີ (ຄວາມເຫັນໄຟ້)	อ่านว่า ພະຍາທີ
๙๑. ພຍາທີ (ສັຕ໋ວ)	อ่านว่า ພະຍາດ	๙๒. ພຣະພາ	อ่านว่า ພັນນະນາ
๙๓. ພຣະຈະສນການເຂົ້າ	อ่านว่า ພຣະຈະສະມພານຮະເຫົ້າ	๙๔. ຮາຈສາສນ	อ่านว่า ພຣະຈະສາດ
๙๕. ພຣະພິຫຼມາຮ	อ่านว่า ພຣະພິຫຼມານ	๙๖. ພື້ມງຄລ	อ่านว่า ພຶດຈະນູນຄນ
๙๗. ແມງ	อ่านว่า ແມນ	๙๘. ແມຽມາສ	อ่านว่า ແມ - ມູມາດ
๙๙. ໂມນບາລ	อ่านว่า ໂມນະບານ	๑๐๐. ຊຸຄລບາທ	อ่านว่า ຊຸຄນະບາດ
๑๐๑. ຮສນິຍົມ	อ่านว่า ຮດສະນິຍົມ	๑๐๒. ຮາຈວິຫາງ	อ่านว่า ຮາຈະວິຮວິຫານ
๑๐๓. ຮາຈສາສນ	อ่านว่า ຮາຈະສານ	๑๐๔. ໂຣຄາພຍາທີ	อ่านว่า ໂຣຄາພະຍາທີ
๑๐๕. ວນປະເວເກນ	อ่านว่า ວະນະປະເວເກນ	๑๐๖. ວາກຍສັນພັນທີ	อ่านว่า ວາກກະຍະສັນພັນ
๑๐๗. ວິຕາර	อ่านว่า ວິດຕານ	๑๐๘. ວິສຸງຄາມສື່ນາ	อ่านว่า ວິສຸງຄາມນະສື່ນາ
๑๐๙. ວຸ້ມີ	อ่านว่า ວຸ້ມທີ	๑๑๐. ເວກນາ (ຄວາມຮູ້ສຶກ)	อ่านว่า ເວກນາ
๑๑๑. ເວກນາ (ສັງສາງ)	อ่านว่า ເວກທະນາ	๑๑๒. ຄຕວຣະຍ	อ่านว่า ສະຕະວັດ
๑๑๓. ສັຕ້ນບູຮຸ່ນ	อ่านว่า ສັດບູຫຮຸ່ນ	๑๑๔. ສຸຈົວິຕ	อ่านว่า ສຸຄຈະຫວີດ

๑๔๕. สุพรรณบุรี	อ่านว่า สุพันนะบัค	๑๖๖. เสากขบุคคล	อ่านว่า เสอกขะบุกคน
๑๖๗. เสวก	อ่านว่า เส—วาก	๑๖๘. เส่วนมาเดร์	อ่านว่า เส่วนามาด
๑๖๙. หิตประโัยชน์	อ่านว่า หิศะประโอยชด	๑๗๐. หิหริโอดตับปะ	อ่านว่า หิหริโอดตับปะ
๑๗๑. หินayan	อ่านว่า หินะยาน	๑๗๒. อากตัญญู	อ่านว่า อะกะตันญู
๑๗๓. อภุศักดิกรรม	อ่านว่า อะกุสنانະกำ	๑๗๔. อติเรกลาກ	อ่านว่า อะติเรกกละลาบ
๑๗๕. อรหัน (สัตว์ในนิยาย)	อ่านว่า ออรรหัน	๑๗๖. อี้รูบริหาร	อ่านว่า อึดตะบอริขาณ
๑๗๗. อี้รู	อ่านว่า อ็คดี	๑๗๘. อัตตวินิบาตกรรม	อ่านว่า อัตตะวินิบาตตะกำ
๑๗๙. อัปราชัย	อ่านว่า อับประราไช	๑๘๐. อุโบสุดกรรม	อ่านว่า อุโบสุดตะกำ
๑๘๑. โอปปะติกะ	อ่านว่า โอปะปะติกะ	๑๘๒. โอวาทปาดิไมก์	อ่านว่า โอวาทะปาดิไมก
๑๘๓. โอสักกรรม	อ่านว่า โอสකตะกำ	๑๘๔. อุบติเหตุ	อ่านว่า อุบตติเหด
(ต่อไปนี้อ่านได้ทั้ง ๆ คำ)			
๑๘๕. กรกฏาคณ	อ่านว่า กะระกะคาม	และ	กะรักกะคาม
๑๘๖. กรณี	อ่านว่า กะระนี	และ	กอระนี
๑๘๗. กรณียิกิ	อ่านว่า กะระนียะกิด	และ	กอระนียะกิด
๑๘๘. กาลกิมี่	อ่านว่า กาละกินี	และ	กานละกินี
๑๘๙. กาลกิริยา	อ่านว่า กาละกิริยา	และ	กานกิริยา
๑๙๐. กาลสมัย	อ่านว่า กาละสะไหນ	และ	กานละสะไหນ
๑๙๑. กุสโลนาຍ	อ่านว่า กุสะโลนาຍ	และ	กุคละโลนาຍ
๑๙๒. เกียรติประวัติ	อ่านว่า เกียคติประหวัด	และ	เกียคประหวัด
๑๙๓. จะมักจะเม่น	อ่านว่า จะมักจะเม่น	และ	จะหนักจะเม่น
๑๙๔. คณนา	อ่านว่า คณนะนา, คันนะนา และ คณนะนา		
๑๙๕. คณนาคณ	อ่านว่า คະมะนาคณ	และ	คณมะนาคณ
๑๙๖. คามวาสี	อ่านว่า คามะวาสี	และ	คามมะวาสี
๑๙๗. คุณค่า	อ่านว่า คุณค่า	และ	คุณนะค่า
๑๙๘. คุณประโอยชน์	อ่านว่า คุณประโอยชด	และ	คุณนะประโอยชด
๑๙๙. คุณวุฒิ	อ่านว่า คุณนะวุคที	และ	คุณนะวุค
๒๐๐. คุณสมบัติ	อ่านว่า คุณนะสมบัค	และ	คุณสมบัค
๒๐๑. เจรคสิก	อ่านว่า เจรตะสิก	และ	เจคตะสิก
๒๐๒. ใจกรรม	อ่านว่า ใจระกำ	และ	ใจระกำ
๒๐๓. ฉกษ์ตวิช	อ่านว่า ฉ้อกสะสัค	และ	ฉอกสะสัค

๑๕๔. ชลประทาน	อ่านว่า ชันและประทาน และ ชันประทาน
๑๕๕. ชาติวุฒิ	อ่านว่า ชาติติวุฒิ และ ชาติติวุด
๑๕๖. ญาณวิทยา	อ่านว่า ญาณะวิคทะยา และ ญาณะวิคทะยา
๑๕๗. ฐานนั้นควรสักดิ้น	อ่านว่า ถานั้นคอนระสัก และ ถานั้นคอนสักดิ้น
๑๕๘. คำยประการจะนี้	อ่านว่า คำยประการจะนี้ และ คำยประการจะนี้
๑๕๙. คุณละพินิจ	อ่านว่า คุณละยะพินิจ และ คุณละพินิจ
๑๖๐. คูกร	อ่านว่า คูกระระ และ คูกรอน
๑๖๑. ถาวรวัตถุ	อ่านว่า ถาวอนวัตถุ และ ถาวอร่วัตถุ
๑๖๒. เทศนา	อ่านว่า เทศาณา และ เทศศานา
๑๖๓. นิมนานารดี	อ่านว่า นิมนานะระดี และ นิมนานอะระดี
๑๖๔. นิโรคสมานบัดดี	อ่านว่า นิโรคทะสมานบัค และ นิโรคสมานบัดดี
๑๖๕. บรรพกาล	อ่านว่า บันพะกาน และ บันพะกาน
๑๖๖. บรรพชา	อ่านว่า บันพะชา และ บันพะชา
๑๖๗. บัณฑეาะก์, บัณฑะร์ อ่านว่า บันเดาะ คำแรก กะเทย คำหลัง กลองเล็ก ๒ หน้า ใช้ลูกศูนย์แก่วง	
๑๖๘. นาบทุกคล	อ่านว่า นาคทะบุคน และ นาดบุคน
๑๖๙. บุคลิกลักษณะ	อ่านว่า บุกคลิกิกลักษณะ และ บุกคลิกลักษณะ
๑๗๐. เปณุจราชกุญแจ	อ่านว่า เปณจะราคจะกุญจะพัน และ เปณจะราคจะกุญจะพัน
๑๗๑. ประวัติการ	อ่านว่า ประหวัดติกาน และ ประหวัดกาน
๑๗๒. ปุณฑริก	อ่านว่า ปุนคงริก และ ปุนทะริก
๑๗๓. พรุสวາท	อ่านว่า พะรุஸະວາດ และ พะรุคสະວາด
๑๗๔. พราราชกรผู้ยิ่งใหญ่	อ่านว่า พราดาซะกะระนียะกิจ และ พราดาซกอระนียะกิจ
๑๗๕. พุทธศาสนาพิษณุ	อ่านว่า พุคทะสาสานิกะชน และ พุคทะสาดสະนิกะชน
๑๗๖. ภรรยา	อ่านว่า พันยา และ พันระยา
๑๗๗. ภูมิภาค	อ่านว่า พູມມີພາກ และ ພູມມີພາກ
๑๗๘. ภูมิถิ่น	อ่านว่า ພູມຄໍ່ານາ และ ພູມຄໍ່ານາ
๑๗๙. มกราค	อ่านว่า ມະກະරາຄ และ ມກກະරາຄ
๑๘๐. มงคลฤกษ์	อ่านว่า ມົງຄນະເຮັກ และ ມົງຄນຣັກ
๑๘๑. มนุษยชาติ	อ่านว่า ມະນຸຟສະບະชาກ และ ມະນຸຟສະชาກ
๑๘๒. มนุษย์โลก	อ่านว่า ມະນຸຟສະບະໄໂລກ และ ມະນຸຟສະໄໂລກ
๑๘๓. มนุษยสัมพันธ์	อ่านว่า ມະນຸຟສະບະສຳພັນ และ ມະນຸຟສຳພັນ

๑๘๕. มารวิชัย	อ่านว่า มานวิชัย	และ	มาระวิชัย
๑๘๖. มูลนิธิ	อ่านว่า มูนนิธิ	และ	มูนลัณนิธิ
๑๘๗. วัยวุฒิ	อ่านว่า ไวyeวุฒิ	และ	ไวyeวุฒ
๑๘๘. วิตกจริต	อ่านว่า วิตกกะจะหริค	และ	วิตกจะหริค
๑๘๙. ศรุนการ	อ่านว่า สิงคาน	และ	สะหริงคาน
๑๙๐. ศลัลกรรม	อ่านว่า สันยะกำ	และ	สันละยะกำ
๑๙๑. สาสนกิจ	อ่านว่า สาสนาะกิจ	และ	สาดสนาะกิจ
๑๙๒. ศีลธรรม	อ่านว่า สีลมทำ	และ	สีลະทำ
๑๙๓. สมรรถภาพ	อ่านว่า สะมัคคะพาน	และ	สะหมัคคะพาน
๑๙๔. สมานฉันท์	อ่านว่า สะมานะฉัน	และ	สะหมานนะฉัน
๑๙๕. สรภัญญา	อ่านว่า สรระพันยะ	และ	สอระพันยะ
๑๙๖. สรรเริญ	อ่านว่า สันเสิน	และ	สันระเสิน
๑๙๗. สังคายนา	อ่านว่า สังคายนา	และ	ลังคายยนา
๑๙๘. สุคติ	อ่านว่า สุคติ	และ	สุกคติ
๑๙๙. โสคทัศนอุปกรณ์	อ่านว่า โสคทัศกระนะอุปகอน	และ	โสคทัศกระนะอุปகอน
๒๐๐. องคາพยพ	อ่านว่า องคາพะยบ	และ	องคາพะยบ
๒๐๑. อธิชฐาน	อ่านว่า อะทิกถาน	และ	อะทิกสะถาน
๒๐๒. อิมุศานาจารย์	อ่านว่า อะนุสานาจาน	และ	อะนุสاقتสานาจาน
๒๐๓. อรหันต์	อ่านว่า อะระหัน	และ	อะระหัน
๒๐๔. อันตรธาน	อ่านว่า อันตระทาน	และ	อันตระทาน
๒๐๕. อาชาญา	อ่านว่า อาคยา	และ	อาคจะยา
๒๐๖. อุคਮการณ์	อ่านว่า อุคมนะกาน	และ	อุคਮกาน
๒๐๗. อุปถัมภก	อ่านว่า อุปะถามก	และ	อุบປะถามก
๒๐๘. อุปสมบทกรรม	อ่านว่า อุปะสมบดทะกำ	และ	อุบປะสมบดทะกำ
๒๐๙. บุรพนท	อ่านว่า บูรพะบค	และ	บูบພะบค
๒๐๑๐. อาสาพนูชา	อ่านว่า อาสานะนูชา	และ	อาสาละนะนูชา
๒๐๑๑. สัปค้าห์	อ่านว่า สับดา	และ	สับປະดา
๒๐๑๒. สารเท้าย	อ่านว่า สาระเท้าย	และ	สารทะเท้าย
๒๐๑๓. สามเวก	อ่านว่า สามะเวค	และ	สามะเวค
๒๐๑๔. สังคมนิยม	อ่านว่า สังคมมนิยม	และ	สัง-คنم-นิยม

๒๑๓. สังคมศาสตร์	อ่านว่า สังคมมະสาด	และ	สังคมสาด
๒๑๔. อธิการ	อ่านว่า อะทิกะวน	และ	อะทิกะวน
๒๑๕. อธิกมาส	อ่านว่า อะทิกกามาด	และ	อะทิกกามาด
๒๑๖. อธิกสุรทิน	อ่านว่า อะทิกกะสุระทิน และ ^(คือไปนี้เป็นคำที่มักเขียนผิด)	อะทิกกะสุระทิน	
๒๑๗. อุไบสอ	ใช้เรียกวัสดุภลวง	สำหรับวัสดุภลวง	ใช้เรียก พระอุไบสอ
๒๑๘. กำหนดการ	ใช้เรียกพิธีทั่วไป	สำหรับราชพิธี	ใช้ หมายกำหนดการ
๒๑๙. อาโนสังส์	ไม่ใช่ อาโนสังค์	หรือ	อาโนสังษ์
๒๒๐. บิณฑบาต , บานตร	คำแรกรับของใส่บานตร	คำหลัง ภาชนะรับอาหารของนักบัวช	
๒๒๑. อินทรี , อินทริย์	คำแรกซึ่งป่าและนก	คำหลัง หมายถึง ตาหูชนูกลึ้นภายในใจ	
๒๒๒. หัตถนาส	ไม่ใช่ หัตถนาตร	หรือ	ขัคทีบานตร
๒๒๓. อริขานถ	ไม่ใช่ อริขานท	หรือ	อริขานถ
๒๒๔. เกษียณ,เกษยิน,เกษย์ยร หมายถึง สื้น , เยียน, น้านน คำน้ำดับ			
๒๒๕. พาก	ไม่ใช่ พากษา หรือ พาก	หรือ	พากษา
๒๒๖. สุคติ	ไม่ใช่ สุขคติ หรือ สุขติ	หรือ	สุคะติ
๒๒๗. พากสูต	ไม่ใช่ พากสูตร หรือ พากสูตร	หรือ	พากสูต
๒๒๘. พรรณนา	ไม่ใช่ พรรณ่า หรือ พรRNA		
๒๒๙. อุปปิษณา	ไม่ใช่ อุปปิษณา		
๒๓๐. อาทรอฟฟ์	ไม่ใช่ อาทรอฟฟ์		
๒๓๑. นัยนตา	ไม่ใช่ นัชตตา		
๒๓๒. ศิรฆะ	ไม่ใช่ ศรีฆะ		
๒๓๓. อะไอล์	ไม่ใช่ อะ海ล์ หรือ อาไอล์ หรือ อาเหลล		
๒๓๔. บรรฤต, บรรจุ, บรรทุก, บรรทัด, บรรเทา, บรรจบ	ไม่ใช่ บันฤต, บันจุ, บันทุก, บันทัด, บันเทา, บันจบ		
๒๓๕. บันดาล,บันได,บันทึก,บันเพิง	ไม่ใช่ บรรดาล,บรรได, บรรทึก, บรรเพิง		
๒๓๖. อนเอก (มิใช่หนึ่ง)	ไม่ใช่ เอนก		
๒๓๗. อนุญาต	ไม่ใช่ อนุญาติ		
๒๓๘. อะเนจอนาด	ไม่ใช่ อะเน็คตอนาด	หรือ	อะเนจอะนาด
๒๓๙. วัฒโนรค	ไม่ใช่ วรรณโนรค		
๒๔๐. อวสาน	ไม่ใช่ อวสานต		
๒๔๑. อัษฎันทร	ไม่ใช่ อัศจรรย์		
๒๔๒. อะลุ่มอล่วาย	ไม่ใช่ อะลุ่มอล่วาย		

๒๔๕. ประณิต	ไม่ใช่ ปราณิต	หรือ ปรานีต หรือ ประนีต
๒๔๖. คำรัง และ คำรัง ไม่ใช่ คำรังค์ และ คำรังค์		
๒๔๗. ชากรศพ และ แทรกแซง ไม่ใช่ ทรากรศพ และ แซกแซง หรือ แทรกแท่ง		
๒๔๘. สำอาง ภูมิใจ ไม่ใช่ สำอางค์ และ ภูมิใจ หรือ ภูมิใจ		
๒๔๙. ภาคภูมิ ไม่ใช่ พากภูมิ หรือ ภาคพูมิ หรือ ภาคภูม		
๒๕๐. ฉบับ, ฉบับนั้น, เอกพะ ไม่ใช่ ฉบับบัน, ฉบับนั้น, ฉบับะ		
๒๕๑. สังเวช และ สับປະ孺 ไม่ใช่ สังเวท และ สับປະรส หรือ สับປະ孺		
๒๕๒. กາພຍນຕີ ไม่ใช่ กາພຍນຕໍ แต่ ຄົມກົງ່ຽວ ไม่ใช่ ຄົມກົງ່ຽວ		
๒๕๓. ທັກມີພານຸປະການ ไม่ใช่ ທັກມີພານຸປາການ		
๒๕๔. ກອຮນເນີຍນມ ไม่ใช่ ທ່ານເນີຍນມ ແລະ ກໍາເຫັນຈຳ ไม่ใช่ ບໍາແຫຼ້ນ (ຄ່າຂັ້ງທໍາທອງຮູ່ປ່ພຣະ)		
๒๕๕. ຄັນຮຸກົງ ທີ່ປະກັບທັບຂອງພະພູກທເຂົ້າ (ไม่ใช້ກັບຜູ້ອື່ນ)		
๒๕๖. ກັນແສງ ຂຶ້ອງໃໝ່	ส່ວນ ກຣແສງ ຜ້າສໄບ หรือ ສ່າງເຕີຍ	
๒๕๗. ກຸງເຄີຍທີ່ ກຸງຄົດຄາ ໄຊ້ ປູ	ສ່ວນ ປຣກຸງ ໄຊ້ ປູ	
๒๕๘. ສັງສຽງ (ສ້າງ) ไม่ใช่ ສັງສຽງ	ສ່ວນ ຈັດສຽງ (ເລືອກ หรือ ຄັດ) ไม่ใช่ ຈັດສຽງ	
๒๕๙. ເພື່ອມາດາ ໃນໄຊ້ ເພື່ອມາດາ หรือ ເພື່ອມາດາ		
๒๖๐. ປະສົບ ມາຍຄິງ ໄດ້ หรือ ພນ	ສ່ວນ ປະສົບ ມາຍຄິງ ກາຣົກຄົດ หรือ ໄດ້ຮັບຜລ	
๒๖๑. ເສ්වත ມາຍຄິງສີຂາວ	ສ່ວນ ເສ්වත ມາຍຄິງ ໂຮກເຮືອນ	
๒๖๒. ຄາສຕ່ຽງ ມາຍຄິງ ວິຊາ หรือ ຕໍາຮາ	ສ່ວນ ຄາສຕ່ຽງ ມາຍຄິງ ອາຫຸ້າ	
๒๖๓. ກໍານວນ ไม่ใช่ ກໍານວນ ທີ່ ກໍານວນ ແລະ ແພອເຮອ ໃນໄຊ້ ເພລອເລອ		
๒๖๔. ເຕີຍິ່ງ ไม่ใช่ ສະເຕີຍິ່ງ	ແລະ ແບ່ງປັນເພດ ໃນໄຊ້ ແບ່ງປັນເພດ	
๒๖๕. ປະສູດ ไม่ใช่ ປະສູຕ່າງ	ແລະ ປຣາສົຍ ໃນໄຊ້ ປຣາສົຍ	
๒๖๖. ອັດທັດ ไม่ໃຊ້ ອັດທັດ	ແລະ ປະສາມ ໃນໄຊ້ ປະສາມ	
๒๖๗. ປະຫັດປະຫາວັດ ไม่ໃຊ້ ປະຫັດປະຫາວັດ	ແລະ ອີສານ ໃນໄຊ້ ອີສານ หรือ ອີສາຍ	
๒๖๘. ກອປ່າງ ไม่ໃຊ້ ກອປ່າງ	ແລະ ຕ້າຍສາຍຕື່ມູນຈຳ ໃນໄຊ້ ສາຍຕື່ມູນຈຳ หรือ ສາຍຕື່ມູນ	
๒๖๙. ອຸປ່ໂລກນີ້ ไม่ໃຊ້ ອຸປ່ໂລກ	ແລະ ພົມຫຍັກຄກ ໃນໄຊ້ ພົມຫຍັກໂສກ	
๒๗๐. ກຳລັງໃຫດ, ກຳລັບໃຫດ ไม่ໃຊ້ ກຳລັງໃຫດ ກຳລັບໃຫດ ແລະ ເສີ່ຫຼຸນຍໍ ໃນໄຊ້ ເສີ່ຫຼຸນຍໍ		
๒๗๑. ເສີ່ຍິ່ງ ไม่ໃຊ້ ເສີ່ຍິ່ງ	ແລະ ສົຣິມິງຄລ ໃນໄຊ້ ສົຣິມິງຄລ	
๒๗๒. ສຸພຣະບັງ ໃນໄຊ້ ສຸພຣະບັຕຣ	ແລະ ສັ້ນຖານ ໃນໄຊ້ ສັ້ນຖານ ບໍ່ ສັ້ນຖານ	
๒๗๓. ວິ່ມູ່ຄູາພ ໃນໄຊ້ ວິ່ມູ່ຄູາພ	ແລະ ຄູາພວິທີ ໃນໄຊ້ ວິ່ມູ່ຄູາພ	
๒๗๔. ໄນຫລວງ ໃນໄຊ້ ນາຍຫລວງ	ແລະ ຂະຄາ ຢີ້ວີ ຂາດາ ໃນໄຊ້ ຂາດາ	
๒๗๕. ປຣັນ ກັນ ປຣັນ ກໍາແຮກ ມາຍຄິງ ສັດວົນຮົວິຕ	ສ່ວນຄໍາຫລັງ ມາຍຄິງ ເຈັນຄຸ	

๒๗๕. กฐิน และ พระกฐิน คำแรก กฐิน ทอคัตรายภูรี ส่วนคำหลัง ทอคัตหลวง
 ๒๗๖. กุฎี และ กุฎิ ใช้ได้ทั้ง ๒ คำ กรรมฐาน และ กัมมัญฐาน ใช้ได้ทั้ง ๒ คำ
 ๒๗๗. ธรรมส่วนะ และ หัมมัสส่วนะ ใช้ได้ทั้ง ๒ คำ
 ๒๗๘. ปรมินทร์ และ ปรมณทร์ คำแรกใช้กับเลขคี่ คำหลังใช้กับเลขคู่
 ๒๗๙. สกัด, สายย, สะกัด,สะควก,สะพาน ไม่ใช่ สะกัด,สายย,สะกัด,สะพาน,สะควก
 ๒๘๐. พัศคพราภ ไม่ใช่ พลัดพลาภ หรือ พรัศพราภ
๒๘๑. พลาภ ในระยะเวลาเดียวกัน, ชั่วระหว่างเวลา ส่วน พระ ทำให้เข้าใจเป็นอื่น
 ๒๘๒. พາພີ່ງ ວາພີ່ງ พ່ອຄ້າ ส่วน พາພີ່ງຍໍ ວາພີ່ງຍໍ การຄ້າຂາຍ
 ๒๘๓. พຶສວງ ไม่ใช่ พຶສວງ, พຶສວາສ ไม่ใช่ พຶສວາສ หรือ พຶສວາທ
 ๒๘๔. พຶສຄາຣ ไม่ใช่ พຶສຄາຣ และ พຶສມັຍ ไม่ใช่ พຶສມັຍ
๒๘๕. ນັກຄູເທສກໍ ไม่ใช่ ນັກຄູເທຄນິ ແລະ ນັກສວິຣິຕິ ไม่ใช่ ນັກສວິຣິຕິ หรือ ນັກສະວິຣິຕິ
 ๒๘๖. ນານພ (ແປລວ່າ ຄນ) ส่วน ນານພ (ແປລວ່າ ຫຸ່ນ່າ)
๒๘๗. ນຫຮສພ ไม่ใช่ ນໂຫຮສພ	และ ນາຕຣາກ	ไม่ใช่ ນາຕຣາກ
๒๘๘. ນາຕຣແມັນ ไม่ใช่ ນາດແມັນ	และ ນຸ່ງນາດ	ไม่ใช่ ນຸ່ງນາຕຣ
๒๘๙. ນາຕຣູານ ไม่ใช่ ນາຕຣູານ	และ ຮາຄາຍ່ອມເຫາ	ไม่ใช่ ຢ່ອມເຫວົວ
๒๙๐. ອາຢູ່ເຍວົວຍີ ไม่ใช่ ເຍວົຍ	และ ວັ້ງສຖ້ມຍົງ	ไม่ใช่ ວັ້ງສຖ້ມດີ
๒๙๑. ຮາຍູຮອນ ไม่ใช่ ຮານຮອນ	และ ຮາຄຍາງຄຸນນ	ไม่ใช่ ລາຄຍາງຄຸນນ
๒๙๒. ວິ່ນຮນຍໍ ไม่ใช่ ວິ່ນຮນຜໍ	และ ອາຮນຜໍ	ไม่ใช่ ອາຮນຍໍ
๒๙๓. ຕະມູນລະໄມ ไม่ใช่ ຕະມູນລະນັບຍື	ແລະ ດະໂນບ	ไม่ใช่ ດະໂນກ
๒๙๔. ຕະອອງ ไม่ใช่ ຕອອງ	ແລະ ດະເອີຍຄລອອ	ไม่ใช่ ດະເອີຍຄລະອອ
๒๙๕. ລາສຶກຫາ ไม่ใช่ ລາສຶກຫານທ	ແລະ ເລັ່ນພິເຣນທິ	ไม่ใช่ ເລັ່ນພິເຣນ
๒๙๖. ວິປີສສນາ ไม่ใช่ ວິປີສສນາ	ແລະ ວິພາກຍົງວິຈາຮຜໍ	ไม่ใช่ ວິພາກຍົງວິຈາຮຜໍ
๒๙๗. ວິຫາຮຄດ ไม่ใช่ ວິຫາຮຄຕ	ແລະ ເວັນຄືນ	ไม่ใช่ ເວັນຄືນ
๒๙๘. ສຶກໝານີເທສກໍ ไม่ใช่ ສຶກໝານີເທຄນິ	ແລະ ໂສກເສຽວ	ไม่ใช่ ໂສກເສຽວ
๒๙๙. ສປງ ไม่ใช่ ສະບົງ	ແລະ ສະບົງ ສໄບ	ไม่ใช่ ສະບົງ ສະໄບ

ประวัติบทสวดมนต์และพระประจำวันเกิด

๑. คณเกิดวันอาทิตย์

พระปางถวายเนตร เป็นพระประจำวันเกิด บทสวดมนต์บูชาพระประจำวันเกิดคือบทโนรนิตร

ประวัติของพระปางถวายเนตร คือ เมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ได้ประทับขึ้นยังเสวย วิมุตติสุขอยู่ได้ร่วมโพธิ์เป็นเวลา ๑ วัน จากนั้นจึงเดี๋ยวจากกาภัยได้ร่วมโพธิ์ไปประทับยืนอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (อิสาน) กอคพระเนตรด้านมหาโพธิ์โดยไม่กระพริบพระเนตร เป็นเวลา ๑ วัน เพื่อรำเพิงถึงคุณประไยชน์ของด้านมหาโพธิ์ ที่แผ่กิ่งก้านประทานร่มเงาให้ความชุ่มเย็น เป็นการอันวยช่วยพระองค์ จนได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า สถานที่แห่งนี้เรียกว่าอนันติมิสสเจดี๊ ในเวลาต่อมา เป็น ๑ ใน ๙ ของสัตคามมหาสถาน สำหรับบทสวดมนต์บูชาพระประจำวันเกิด คือ บทโนรนิตร ดังนี้

อุเทศยัญจกขุมา เอกราช
พระิสสะวัณโญ ประรูวิปปะภาโสด
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ พระิสสะวัณณั ประรูวิปปะภาสั้ง^๑
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรนุ ทิวะสั้ง^๒
เย พราหมะဓา เวทะคุ สัพพะรัมเม^๓
เต แม นะโน เต จะ มัง ป่าลະยันตุ^๔
นะมัคฤ ทุกڑานั้ง นะมัคฤ โพธิยา^๕
นะโน วิมุตตานั้ง นะโน วิมุตติยา^๖
อิมัง โถ ประวิตตัง กัตวา โนโร ฉะระดิ เอสนาฯ
(บทนี้ สาดกล่างวัน ๖ จบ)

อะเปรตะยัญจกขุมา เอกราช
พระิสสะวัณโญ ประรูวิปปะภาโสด
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ พระิสสะวัณณั ประรูวิปปะภาสั้ง^๑
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรนุ ทิวะสั้ง^๒
เย พราหมะဓา เวทะคุ สัพพะรัมเม^๓
เต แม นะโน เต จะ มัง ป่าลະยันตุ^๔
นะมัคฤ ทุกڑานั้ง นะมัคฤ โพธิยา^๕
นะโน วิมุตตานั้ง นะโน วิมุตติยา^๖
อิมัง โถ ประวิตตัง กัตวา โนโร วะສະນะกปปะย็ติฯ
(บทนี้ สาดกล่างคืนก่อนนอน ๖ จบ)

๒. คณกิจวันจันทร์

พระปางห้ามพยาธิ เป็นพระประจำวันเกิด บทสวดมนต์บูชาพระประจำวันเกิดคือบทอภิภิเษก
ประวัติย่อพระปางห้ามพยาธิ กือ ครั้งหนึ่งได้เกิดโรคระบาดครั้งใหญ่ขึ้นในเมืองไฟกาลี
มีประชาชนล้มตายเป็นจำนวนมาก กษัตริย์จึงให้สร้างวิหารไว้ในเมือง จึงได้กราบบุคลาราชนาพุทธองค์
ให้เสด็จมาโปรดชาวเมือง พระพุทธองค์ทรงรับสั่งให้พระอานันท์เจริญรตนสูตรและประพรน้ำ
พระพุทธมนต์รอบพระนคร จนค่อนมาภายหลัง โกรก็ได้หายสิ้นไปจากพระนครด้วยพุทธานุภาพ
สำหรับบทสวดมนต์บูชาพระประจำวันเกิด กือบทอภิภิเษก สวค ๑๕ ฉบับ ดังนี้

ขันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังกะลัญจะ^๑
โย จำนะโนไป สะกุณัตยะ สักษา^๒
ปานปีกดะให ทุสสุปีนัง อะกันตั้ง^๓
พุทธานุภาพวนะ วินาสะเมณดุ^๔
ขันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังกะลัญจะ^๕
โย จำนะโนไป สะกุณัตยะ สักษา^๖
ปานปีกดะให ทุสสุปีนัง อะกันตั้ง^๗
รัมนาบุภาพวนะ วินาสะเมณดุ^๘
ขันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังกะลัญจะ^๙
โย จำนะโนไป สะกุณัตยะ สักษา^{๑๐}
ปานปีกดะให ทุสสุปีนัง อะกันตั้ง^{๑๑}
สังฆานุภาพวนะ วินาสะเมณดุ ฯ

๓. คณกิจวันอังคาร

พระปางไสยาสน์หรือปางโปรดอสูรินทราหู บทสวดมนต์ประจำวันเกิดคือบทหัศชักคสูตร
ประวัติย่อพระปางไสยาสน์หรือปางโปรดอสูรินทราหู กือ สมัยหนึ่งพระพุทธองค์
ประจำทับอสุร ณ พระเขตตะวัน ในพระนครสาวัตตี ครั้งนั้น อสูรินทราหู ขอมอสูรซึ่งสำคัญว่า
ตนใหญ่กว่าพระพุทธเจ้า จึงไม่แสดงความอ่อนน้อม พระพุทธองค์ทรงหวังจะลดคติภูมิของอสูร
จึงทรงเนรมิตพระวรกายให้ใหญ่กว่าของอสูรในท่าประจำตนอนและแสดงธรรมโปรด จนในที่สุด
ขอมอสูรได้ลดคติภูมิ ขอมอ่อนน้อมต่อพระพุทธองค์ สำหรับบทสวดมนต์ประจำวันเกิด กือ
บทหัศชักคสูตร ดังนี้

ขัสสานุสตยะระเณนาปี	อันตะลิกเหปี บ่าลิโน
ปะคิภูรณะธิกัจันติ	ภูมิยัง วิยะ สัพพะหา
สัพพูปีกทะวงชาลัมหา	ขักยะ ใจราทิสันกะวา
กะဓະนา นะ ยะ นุตဏนัง	ประริตตันต์ภะนามะ เห ฯ

๔. คณเกิดวันพุธ (กลางวัน)

พระปีงคุ้มมาตร เป็นพระประจำวันเกิด สำหรับบุคลมนต์ประจำวันเกิด คือ บทขั้นชั้นประตร

ประวัติย่อพระปีงคุ้มมาตร คือ ครั้งหนึ่ง หลังจากพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงธรรมรرمเทพานา
มหาเวสสันดรชาดก โปรดพุทธบิดาและหมู่พระประยูรญาติทั้งหลายแล้ว บรรดาพระประยูรญาติ
ต่างมีความเช่นชื่นเป็นปีติโสมนัสอย่างยิ่ง จนถึงกราบทูลอาราธนาพระพุทธองค์ให้มารับภัตตาหารเข้าใน
พระราชวัง ดังนั้น ในวันรุ่งขึ้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเสด็จออกรับบิณฑนาจากประชาชนทั่วไปใน
กรุงกัลพัสด์ สำหรับบุคลมนต์บุชาพระประจำวันเกิด ขึ้นบทขั้นชั้นประตรก่อน ดังนี้

สัพพาสีสะชาตินัง	พิพมันตากะหัง วิยะ
ขันนาเสติ วิสัง ໂມรัง	เสสัญญายี ปริสสะยัง
อาณักเขตต์มหิ สัพพตนะ	สัพพะท่า สัพพะป่าผินัง
สัพพะโลปี นิวารติ	ประติดตั้นตั้นภะภามะ เห ฯ (บทนี้สวค ๑๗ จบ)
แล้วสัมมโนต์ขึ้นดืนบทด้วยคำว่า กิน奴 สันตระมาโน ฯ (สวคกลางวัน ๑๒ จบ)	บทเต็มคือ
กิน奴 สันตระมาโน ฯ	ราหุ สุริยัง ปะมุญจะสี
สังวิคคะรูปี อาทัมนะ	กิน奴 ภีโต วะ ติฎฐะสีติ
สัตตตะรา เม พระเด มุหชา	ชีวันโต นะ สุขัง ละเก
พุทธะคากาภิคิトイมหิ	โน เจ มุญเจยยะ สุริยันติ ฯ

๕. คณเกิดวันพุธ (กลางคืน)

พระปีงมารวิชัย เป็นพระประจำวันเกิด บทสัมมโนต์ประจำวันกี คือ บท กิน奴สันตระมาโน ฯ

ประวัติย่อพระปีงมารวิชัย (สะคุ้นมา) คือ ในสมัยพระสิทธิชัตตમหาบุรุษประจำทับป่าเพิ่ญ
เพิ่ยร้อยได้ตนพระเครื่องหาโพธิ์จนจะได้ครรซ์รูปแล้ว ก็มีพญามารสวัตติและหนู่บุราภิกทพนา ก่อกรุน
เพื่อให้พระองค์ถูกความเพียรเสีย พระมหาบุรุษอาทิตย์พระบารมีต่อสู้จนในที่สุดพญามารก็ได้พ่ายแพ้ไป
แล้วพระองค์จึงได้ครรซ์รูปเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในกาลต่อมา (สำหรับคณเกิดวันพุธกลางคืนนี้
บางตำราว่าพระประจำวันเกิดคือ พระปีงป่าสีไอยក กีนี) สำหรับบทสัมมโนต์กี เช่นเดียวกันกับคณ
เกิดวันพุธกลางวัน คือสวดบทขั้น ๑๗ จบ แล้วสวดบท กิน奴 สันตระมาโน อีก ๑๒ จบ เป็นสิ่งเพียง
บทที่ว่า สุริยัง และ สุริยันติ ชื่่ໝายถึงพระอาทิตย์ มาเป็น จันทัง และ จันทิมันติ ชื่่ໝ
หมายถึงพระจันทร์ เท่านั้น บทเต็มนี้ ดังนี้

กิน奴 สันตระมาโน ฯ	ราหุ จันทัง ปะมุญจะสี
สังวิคคะรูปี อาทัมนะ	กิน奴 ภีโต วะ ติฎฐะสีติ
สัตตตะรา เม พระเด มุหชา	ชีวันโต นะ สุขัง ละเก
พุทธะคากาภิคิトイมหิ	โน เจ มุญเจยยะ จันทิมันติ ฯ

๕. คนเกิดวันพฤหัสบดี

พระป่างสมາธิ เป็นพระประจำวันเกิด สำหรับบทสวดมนต์ประจำวันเกิด คือบทข้าคัวภูภูกปริตร

ประวัติย่อพระป่างสมາธิหรือปางตรัสรู้ คือ หลังจากที่พระมหาบานรุษได้จำราบรพระบานารส ได้แล้ว พระองค์ซึ่งได้ศึกษาทั้งหมดในเรื่องความเชื่อ ได้บรรลุความเข้าใจด้วยตัวเอง แต่ในที่สุดก็ได้บรรลุธรรมด้วยการฟังคำสอนของพระบานรุษ ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในเช้าตรุกของวันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒ สำหรับบทสวดมนต์นี้จะพระประจำวันเกิดคือบทข้าคัวภูภูกปริตร ดังนี้

ปู่เรนตัม โพธิสัมภาร	นิพพัตตัง วัชภูภูชาติยัง
ขัตตะ เตเชนะ ทาวัคคี	มะหาสัตตัง วิวัชชะยิ
เตร์สະ สาริบุคตสະ	โภกนานาเดนะ ภาสิตัง
กัปปีภูราษี มะหาเดชั่ง	ประวิตตันตัมภะนามะ เဟ ฯ

(บทที่ สาม ๑๕ จบ)

๖. คนเกิดวันศุกร์

พระป่างรำพึง เป็นพระประจำวันเกิด สำหรับบทสวดมนต์ประจำวันเกิด คือบทอຈาภูนาภูยปริตร

ประวัติย่อพระป่างรำพึง คือ หลังจากตรัสรู้แล้วไม่นาน พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งประทับบนอยู่ภายใต้ต้นไทร (อขป่าตันไคร) ได้ทรงรำพึงถึงธรรมที่ได้ตรัสรู้นั้น ว่าเป็นธรรมที่ละเอียดลึกซึ้งมากแก่การเข้าใจ จึงทรงรู้สึกอ่อนพระทัยในการที่นำออกแสดงไปร่ำสัตว์ แต่พระธรรมหากฎหมายคุณของพระองค์ ซึ่งได้พิจารณาเห็นว่า สรรพสัตว์มีภูมิค่างกัน จึงทรงพระคุริที่จะแสดงธรรมตามภูมิคุณแห่งปัญญาสรรพสัตว์นั้น ๆ บทสวดมนต์ประจำวันคือบทอຈาภูนาภูยปริตร บทที่ สาม ๒๑ จบ ดังนี้

อัปปะสันเนหิ นาถสະ	สาสะเน สาธุสัมมະเต
อะนะนุสสหิ จัมเทหิ	สะทา กิพพิศการิ
ประริสาณัญจะ ตัสสันนะ-	มะหิงสาจะ ยะ คุตติยา
ยันเทสสี มะหารีโร	ประวิตตันตัมภะนามะ เဟ ฯ

๗. คนเกิดวันเสาร์

พระป่างนาคปราก เป็นพระประจำวันเกิด สำหรับบทสวดมนต์ประจำวันเกิด คือบทอঁคุลิมาลปริตร

ประวัติพระป่างนาคปราก คือ เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ประทับเสวยวินฤดีสุขอยู่ได้ต้นจิก (มุจฉลินทร์) บังเอญในช่วงนั้น มีฝนตกหนักตลอด ๑ วัน พระนาค�ุจฉลินทร์ได้เลื่อนมาทำขันคลื่อนพระวรกายของพระพุทธองค์ ๑ ชั้น แล้วแผ่พังพานไปไว้ในเมืองบนเหมือนฉัตรกัน ด้วยประสงค์จะกำบังลมฝนไว้ค้องพระวรกาย บทสวดมนต์ประจำวันคือบทอঁคุลิมาลปริตรดังนี้

ยะ トイหัง กะคินิ อะริยาจะ ชาติยา ชาトイ นาวิชานามิ สัญจิจะ ป่าแม้ง ชีวิตา ໄวโรเปตา เตนะ สังเจนะ ໂສຕີ ເຕ ໂຫຸ ໂສຕີ ຄັກສະ ฯ (บทที่ สาม ๑๐ จบ)